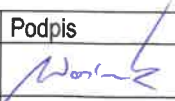

		Numer rejestru		23036/P
Temat:		Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030		
				
Nazwa i adres zamawiającego		Powiat Wąbrzeski ul. Wolności 44 87-200 Wąbrzeźno		
Nazwa i adres jednostki autorskiej				
		Zakład Sozotechniki Sp. z o.o. ul. Bernardyńska 3 85-029 Bydgoszcz Tel. +48/52/3729161 Faks +48/52/3406285 www.sozo.com.pl		
Imię i nazwisko		Data	Podpis	
mgr inż. Waldemar Woźniak Projektant z zakresu ochrony środowiska – Kierownik projektu		17.08.2023		
inż. Stanisław Kryszewski Biegły Wolewody Kujawsko – Pomorskiego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko nr 0030		17.08.2023		
BYDGOSZCZ SIERPIEN 2023 r.				

Prognoza oddziaływania na środowisko
Programu ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027
z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030

SPIS ZAWARTOŚCI

1	WSTĘP	4
1.1	PODSTAWY FORMALNO – PRAWNE, CEL SPORZĄDZENIA PROGNOZY	4
1.2	PRZEBIEG POSTĘPOWANIA W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
1.3	ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	5
1.4	ZASTOSOWANE METODY I WYKORZYSTANE MATERIAŁY, W TYM ŹRÓDŁA INFORMACJI O ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM	6
2	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
2.1	OGÓLNA ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWE DOKUMENTU	9
2.2	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	10
3	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	10
3.1	OPIS METODY LISTY SPRAWDZAJĄCEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	10
3.2	OPIS METODY INDEKSOWEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	10
3.3	OPIS METODY AD HOC OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	11
3.4	OPIS METODY SIECIOWEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	11
3.5	OPIS METODY ANALIZY WZAJEMNYCH POWIĄZAŃ POMIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI ODDZIAŁYWANIAM NA ŚRODOWISKO	12
4	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	13
4.1	OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARZE POWIATU WĄBRZESKIEGO Z UWZGLĘDNIENIEM OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH	13
4.1.1	<i>Ogólna charakterystyka powiatu wąbrzeskiego</i>	<i>13</i>
4.1.2	<i>Jakość powietrza i ochrona klimatu</i>	<i>13</i>
4.1.3	<i>Hałas</i>	<i>19</i>
4.1.4	<i>Promieniowanie elektromagnetyczne</i>	<i>20</i>
4.1.5	<i>Gospodarowanie wodami</i>	<i>22</i>
4.1.6	<i>Gospodarka wodno-ściekowa</i>	<i>28</i>
4.1.7	<i>Powierzchnia ziemi, gleby i kopaliny</i>	<i>31</i>
4.1.8	<i>Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</i>	<i>34</i>
4.1.9	<i>Zasoby przyrodnicze</i>	<i>46</i>
4.2	POTENCJALNE ZMIANY STANU I OCHRONY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI DOKUMENTU	58
4.3	OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	59
4.4	OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU, A SZCZEGÓLNIE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY, ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA ORAZ ŹRÓDŁA TYCH ZAGROŻEŃ	61
4.5	OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA DOKUMENTU I SPOSOBY UWZGLĘDNIENIA ICH W DOKUMENCIE ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	62
4.6	OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ, W TYM ODDZIAŁYWAŃ BEZPOŚREDNICH, POŚREDNICH, WTÓRNYCH, SKUMULOWANYCH, KRÓTKOTERMINOWYCH, ŚREDNIOTERMINOWYCH I DŁUGOTERMINOWYCH, STAŁYCH I CHWILOWYCH ORAZ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA	66
5	OCENY ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	67
5.1	WPŁYW USTALEŃ DOKUMENTU NA REALIZACJĘ OBOWIĄZUJĄCYCH CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA	67
5.2	ANALIZA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI „PROGRAMU”	67

5.3	ANALIZA ZMIAN KLIMATYCZNYCH ORAZ NEGATYWNYCH SKUTKÓW Z NICH WYNIKAJĄCYCH, W TYM OMÓWIENIE ZAŁOŻEŃ PROJEKTU W KONTEKŚCIE ADAPTACJI DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU	68
5.4	ANALIZA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH DLA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH (JCWP) ORAZ JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd)	70
5.5	ANALIZA I OCENA PRIORYTETÓW, CELÓW I DZIAŁAŃ EKOLOGICZNYCH POD KĄTEM POTENCJALNYCH KONFLIKTÓW ŚRODOWISKOWYCH I SPOŁECZNYCH	72
5.5.1	<i>Oddziaływanie zadań „Programu” na stan jakości powietrza atmosferycznego</i>	<i>72</i>
5.5.2	<i>Oddziaływanie zadań „Programu” na stan klimatu akustycznego oraz na stan środowiska w zakresie promieniowania.....</i>	<i>74</i>
5.5.3	<i>Oddziaływanie zadań „Programu” na stan środowiska gruntowo - wodnego.....</i>	<i>77</i>
5.5.4	<i>Oddziaływanie zadań „Programu” na walory przyrodniczo-krajobrazowe.....</i>	<i>79</i>
5.5.5	<i>Oddziaływanie zadań „Programu” na poszczególne obszary ochrony przyrody.....</i>	<i>81</i>
5.5.6	<i>Oddziaływanie zadań „Programu” na zdrowie człowieka.....</i>	<i>86</i>
6	PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU, ORAZ WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	88
6.1	PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU.....	88
6.2	WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	89
7	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA...	90
7.1	MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	90
8	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	91

ZAŁĄCZNIKI

1. Szczegółowy sposób przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko

1 Wstęp

1.1 Podstawy formalno – prawne, cel sporządzenia Prognozy

Przedmiotem opracowania jest Prognoza Oddziaływania na Środowisko skutków realizacji projektu dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” (dalej „Program” lub POŚ).

Program ochrony środowiska powinien spełniać podstawowe wymagania określone w art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U 2022 poz. 2556). Celem analizy oddziaływania projektu „Programu ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” jest określenie prognozowanych skutków środowiskowych jego wdrożenia w Powiecie. Analiza oddziaływania projektu „Programu” na środowisko stanowi materiał pomocniczy dla:

- sporządzającego projekt „Programu” jako materiał ekspercki, korygujący w miarę potrzeb jego ustalenia,
- dla organów opiniujących projekt programu (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska i Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny),
- dla Rady Powiatu do podjęcia uchwały zatwierdzającej program.

W nawiązaniu do art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094), zawierającej m.in. wymogi odnośnie procedur ocen oddziaływania na środowisko, przyjęto, że analiza powinna zawierać prognozę oddziaływania wdrożenia „Programu” na:

- komponenty środowiska przyrodniczego w ich wzajemnym powiązaniu funkcjonalnym,
- ekologiczne warunki życia ludzi,
- zasoby użytkowe środowiska przyrodniczego,
- formy ochrony przyrody i krajobrazu.

1.2 Przebieg postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

„Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”, opracowano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Powiatem Wąbrzeskim a Zakładem Sozotechniki Sp. z o.o. w Bydgoszczy.

Zgodnie z wymogami art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku... organ opracowujący projekt programu ochrony środowiska poddaje go, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Zgodnie z art. 48 ww. ustawy organ opracowujący może, po uzgodnieniu ze wspomnianymi organami opiniującymi, odstąpić od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto, w przypadku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt programu ochrony środowiska zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentacji.

W związku z powyższym Starosta Wąbrzeski przekazał do opinii publicznej informację o opracowywaniu projektu Programu Ochrony Środowiska, o jego przedmiocie oraz o możliwości zapoznania się z dokumentacją i możliwości wniesienia uwag i wniosków.

Następnie Starosta Wąbrzeski wystąpił do organów opiniujących z wnioskiem o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu”.

W odpowiedzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, pismem znak: WOO.410.208.2023.AT z dnia 4 lipca 2023 r. uznał, że dla projektu pn. „Program Ochrony Środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wymagane jest sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, przedstawiając jednocześnie zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym Starosta Wąbrzeski zlecił przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz opracowania „Prognozy”, którą przekazał organom opiniującym, a także umieścił na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie informację o:

- możliwości zapoznania się z przedmiotowym dokumentem oraz o miejscu, w którym dokument jest udostępniony do wglądu,
- możliwości składania uwag i wniosków oraz sposobie i miejscu ich składania, wskazując jednocześnie na to 21 - dniowy termin,
- organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

1.3 Zakres merytoryczny Prognozy

Zgodnie z paragrafem 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094) prognoza oddziaływania „Programu” powinna:

- zawierać:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
 - określać, analizować i oceniać:
 - a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - o różnorodność biologiczną,
 - o ludzi,
 - o zwierzęta,
 - o rośliny,
 - o wodę,
 - o powietrze,
 - o powierzchnię ziemi,
 - o krajobraz,
 - o klimat,
 - o zasoby naturalne,
 - o zabytki,
 - o dobra materialne,
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawiać:
 - a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.4 Zastosowane metody i wykorzystane materiały, w tym źródła informacji o środowisku przyrodniczym

Prognoza oddziaływania na środowisko w odniesieniu do polityk, planów i programów, nazywana także strategiczną oceną oddziaływania na środowisko (SOOS), została wprowadzona jako obowiązująca w Polsce w odniesieniu do dokumentów na poziomie regionu lub kraju, zgodnie z wymogami dyrektyw Unii Europejskiej. Analiza oddziaływania na środowisko dla programu ochrony środowiska dla miasta i gminy nie różni się jakościowo od regionu, jest to jedynie wyższy poziom szczegółowości analizowanych zagadnień.

Praktyka wykonywania prognoz oddziaływania na środowisko daje podstawę do wypracowania sformułowań odnośnie zasad prowadzenia analiz w tym zakresie. Zasady te są następujące:

I. Strategiczna ocena powinna uwzględniać następujące elementy:

Zakres i rodzaj potencjalnych skutków. Analiza powinna być oparta na wstępnym przeglądzie w celu opisanie na odpowiednim poziomie szczegółowości zakresu i natury skutków środowiskowych, jakie mogą wystąpić po wdrożeniu analizowanego dokumentu. Skutki środowiskowe, włączając w to skumulowane skutki, mogą wystąpić w wyniku wykorzystania zasobów lub zmian w zasobach środowiskowych takich jak powietrze, zasoby przestrzeni lub wód a także własności fizyczne i warunki. Analiza powinna dotyczyć zarówno pozytywnych, jak i niekorzystnych skutków.

Potrzeba neutralizacji. Analizujący powinien rozważyć potrzebę zastosowania środków minimalizujących potencjalne skutki, jakie może w środowisku wywołać wdrożenie analizowanego dokumentu. Środki minimalizujące mogłyby, na przykład, obejmować zmiany w dokumencie, warunki nakładane na projekty lub działania wynikające z dokumentu lub środki kompensujące.

Zakres i natura skutków, pozostałych po zastosowaniu działań minimalizujących. Analiza powinna opisywać, na odpowiednim poziomie szczegółowości, potencjalne skutki środowiskowe, jakie mogą pozostawać po zastosowaniu działań minimalizujących.

Kontynuacja. Strategiczna ocena środowiskowa powinna także rozważać potrzebę podjęcia środków w celu monitorowania skutków wdrożenia dokumentu lub zapewnić, aby wdrożenie podtrzymywało założone cele zrównoważonego rozwoju.

Aspekty społeczne i udział zainteresowanych stron. Analiza powinna identyfikować odczucia społeczne wśród tych, którzy mogą być najbardziej narażeni oraz wśród zainteresowanych stron.

II. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko powinna być prowadzona równolegle z opracowywaniem dokumentu podstawowego.

Daje to możliwość uwzględnienia wniosków wynikających z predykcji skutków przed zakończeniem prac nad dokumentem. Realizacja takiej zasady jest możliwa w świetle zapisów ustawy, dotyczących postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko realizacji planów i programów. Zapisy te zawierają sformułowanie, że przeprowadzenia postępowania wymagają projekty wymienionych dokumentów a nie same dokumenty, a więc można zakładać, że ocena odbywać się będzie w trakcie tworzenia tych dokumentów.

III. Nie ma najlepszej jednej metodologii realizacji strategicznej oceny środowiskowej.

Zaleca się, aby przy niedoborze informacji w przypadku danej strategicznej oceny korzystać z innych źródeł, a także wykorzystywać doświadczenia uzyskane przy innych ocenach. Zalecane techniki to: macierze, listy kontrolne, modelowanie, budowanie scenariuszy oraz analiza symulacyjna.

IV. Zakres oceny w dużym stopniu jest zależny od rodzaju dokumentu podstawowego.

Praktyka realizacji strategicznych ocen środowiskowych pokazuje, jak dalece jakość oceny strategicznej zależna jest od postaci podstawowego dokumentu. Można tu wyróżnić, że zakres ten będzie najbardziej ogólny w przypadku polityki (strategii), mniej ogólny w przypadku planu, a najbardziej szczegółowy z tych trzech w przypadku programu.

V. Podstawowym problemem jest zależność SOOS od postaci dokumentu podstawowego, której to postaci nie można ustalić w formie ogólnej, ponieważ nie ma norm ani standardów definiujących układ dokumentu polityki, planu czy programu. Oczywiście, możliwe jest przyjęcie założeń, co dany dokument będzie zawierał lub, co powinien zawierać i przeprowadzenie oceny w oparciu o takie założenia.

VI. Nasuwa się wątpliwość co do warsztatu oceny strategicznej (prognozy): przypuszczalnie będzie potrzebna jeszcze jakaś inna baza danych, spoza dokumentu podstawowego.

Jest tylko pytanie: czy zawsze taka baza będzie dostępna (gotowa do wykorzystania), a jeżeli nie, to czy w ramach SOOS będzie tworzona. Wydaje się, że nie będzie takiej możliwości czasowej ani finansowej. W przypadku regionalnych strategii rozwoju taką bazą mogą być programy ochrony środowiska, które są opracowywane dla regionu.

VII. W przypadku programów sektorowych SOOS będzie miała nieco inną postać, ponieważ będzie się odnosiła do jednorodnej grupy działań związanych z rozwojem danego sektora.

Nawet, jeżeli te działania będą miały różnorodne skutki, to i tak charakter ich oddziaływania będzie różnił się jedynie skalą.

VIII. Zachodzi pytanie: Jak się ma SOOS strategii rozwoju regionalnego do programu ochrony środowiska regionu?

Jaka jest różnica między tymi dokumentami? Z założenia, SOOS ma na celu ingerowanie w dokument strategii włącznie z propozycjami zmian zapisów w tym dokumencie w postaci rozwiązań alternatywnych, podczas gdy program ochrony środowiska jest dokumentem wtórnym, orzekającym, jakie będą zmiany w stanie środowiska gminy w wyniku realizacji strategii rozwoju i co z tymi zmianami należy zrobić.

IX. Bardzo istotny jest poziom szczegółowości, do którego odnosi się strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Dylemat ten powinien być rozstrzygnięty w każdym przypadku indywidualnie, przy ustalaniu zakresu oceny. Z jednej strony bowiem, szczegółowość jest największa na najniższym poziomie celów, czyli na poziomie celów operacyjnych, mających często postać przedsięwzięć, z drugiej jednak, istnieje niebezpieczeństwo zgubienia szerokiego spojrzenia na skutki wynikające z realizacji ogólnie postawionych celów. Wydaje się, że prognoza powinna odnosić się do celów szczegółowych w przypadku planów i programów, natomiast analizować cele ogólne w przypadku polityk.

Zgodnie z powyższymi wnioskami, strategiczna ocena oddziaływania na środowisko programu ochrony środowiska realizowana jest równolegle z opracowywaniem tego dokumentu. Obecnie wykonywana prognoza dotyczy projektu dokumentu, który będzie podlegał procedurze dyskusji publicznej i wnioski z tej dyskusji, uwzględnione zostaną w końcowej wersji tego dokumentu. Również wnioski płynące z dyskusji nad prognozą na różnych forach powinny ubogacić jej wersję końcową.

„Program” został skorelowany z Programem ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej – aktualizacja (dalej POP), uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr LIX/804/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. (Dz. Urzędowy W K-P poz. 4381).

Podczas sporządzania „Programu” oraz niniejszej „Prognozy” wykorzystane zostały opracowania na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym oraz inne źródła informacji o środowisku, w tym strony internetowe, takie jak:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku),

- Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2022-2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+
- Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Wąbrzeskiego,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko - pomorskim za rok 2022,
- Informacja o stanie środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2022,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2022 r.,
- materiały przekazane przez Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie,
- materiały przekazane przez Urzędy poszczególnych Gmin wchodzących w skład powiatu wąbrzeskiego,
- dane zamieszczone na stronach internetowych GUS <https://stat.gov.pl/>,
- dane zamieszczone na stronach internetowych Wojewódzkiej Bazy Azbestowej <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/>,
- dane zawarte na stronach internetowych <http://mapy.geoportal.gov.pl/>,
- dane zawarte na stronach internetowych <https://geoportal.mojregion.info/>,
- dane zawarte na stronach internetowych <http://mapa.korytarze.pl/>.

2 Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1 Ogólna zawartość i główne cele projektowe dokumentu

Niniejsza prognoza została opracowana dla projektu „Programu ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”. Głównym celem prognozy jest określenie potencjalnych skutków dla środowiska, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zadań przewidywanych w „Programie”. Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji programu. Wskazuje na możliwe negatywne skutki i formułuje zalecenia dotyczące przeciwdziałania oraz minimalizacji. Ponadto w prognozie zawarta zostanie ocena stopnia i sposobu uwzględniania aspektów środowiskowych we wszystkich częściach programu.

Projekt „Programu” obejmuje charakterystykę ogólną powiatu, ocenę stanu środowiska, wyznacza cele, kierunki i zadania w zakresie ochrony środowiska oraz harmonogram i finansowanie realizacji zadań, a także zarządzanie „Programem”.

Przedstawione w projekcie „Programu” cele i zadania dotyczą okresu 2024-2027 oraz perspektywnie do 2030 roku.

Ogólnie informacje zawarte w projekcie „Programu” zostały zawarte w następujących rozdziałach:

1. Wstęp
w którym zawarto informacje o podstawach prawnych, zakresie opracowania, zgodności Programu z dokumentami strategicznymi i materiałach wykorzystanych do opracowania dokumentu,
2. Charakterystyka powiatu wąbrzeskiego,
w którym krótko scharakteryzowano obszar powiatu wąbrzeskiego, z uwzględnieniem istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska czynników, jakimi są liczba ludności i ruch naturalny,
3. Ocena stanu środowiska powiatu wąbrzeskiego,
w którym omówiono aspekty, takie jak:
 - jakość powietrza atmosferycznego i ochrona klimatu,
 - zagrożenia hałasem,
 - promieniowanie elektromagnetyczne,
 - gospodarowanie wodami,
 - gospodarka wodno-ściekowa,
 - zasoby geologiczne,
 - gospodarowanie odpadami,
 - zasoby przyrodnicze,
 - zagrożenia poważnymi awariami,
 - świadomość ekologiczną mieszkańców, edukacja ekologiczna, udział społeczeństwa,
 - adaptacja do zmian klimatu
4. Analiza SWOT
w którym określono mocne i słabe strony powiatu (uwarunkowania wewnętrzne), a na tej podstawie wyznaczono szanse i zagrożenia (uwarunkowania zewnętrzne),
5. Cele, kierunki i zadania
w którym przedstawiono:
 - cele operacyjne oraz cele szczegółowe w odniesieniu do poszczególnych obszarów,
 - kierunki interwencji,
 - działania,
 - harmonogram realizacji zadań
6. System realizacji programu ochrony środowiska,
w którym przedstawiono m.in. odpowiedzialność za realizację programu, instrumenty wcielania w życie założeń „Programu” oraz zakres monitoringu wdrażania „Programu”,

2.2 Powiązania z innymi dokumentami strategicznymi

Analiza uwzględnia uwarunkowania z zakresu ochrony środowiska wynikające z zasad zrównoważonego rozwoju (kraju, województwa, powiatu, gminy) oraz uwarunkowania sformułowane w aktach wyższego rzędu, w tym:

- wytyczne zawarte w „Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2022-2030”,
- kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarowania odpadami, określone w „Planie gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028”,
- wytyczne zawarte w „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej – aktualizacja” uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr LIX/804/23 z dnia 26 czerwca 2023 r.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy autorzy korzystali z posiadanej wiedzy i doświadczenia w zakresie ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć. Wykorzystano również informacje przekazane przez Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie, a także informacje ze stron internetowych Starostwa Wąbrzeskiego oraz Urzędów poszczególnych Gmin. Prognoza ta jest elementem procedury oddziaływania na środowisko, w trakcie, której prowadzone są konsultacje społeczne.

Wprowadzenie w życie procesu i procedur oceny oddziaływania na środowisko spowodowało opracowanie metod do przeprowadzenia:

- identyfikacji już istniejących i potencjalnych oddziaływań na środowisko projektu dokumentu strategicznego, z uwzględnieniem istniejących i potencjalnych działalności człowieka,
- charakterystyki obejmującej identyfikację i określenie ilościowe możliwych wpływów na środowisko projektu dokumentu strategicznego,
- porównania oddziaływań projektu dokumentu strategicznego na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (wyrażonych w jednostkach),
- wyboru najkorzystniejszego dla środowiska wariantu projektu.

Poniżej przedstawiono opis wybranych metod ocen oddziaływania na środowisko, zastosowanych przy przeprowadzaniu analizy.

3.1 Opis metody listy sprawdzającej oceny oddziaływania na środowisko

W tej ocenie oddziaływania na środowisko stosuje się zazwyczaj cztery typy list sprawdzających, w zależności od szczegółowości szacowania poziomu oddziaływania tj. listy bez oszacowania, listy opisowe, listy skalowane oraz listy ważone i skalowane. Jedną z możliwości zastosowania metody listy sprawdzającej, z jednoczesnym uzyskaniem szerszych informacji na temat podmiotu analizy, jest stworzenie jej w formie formularza. Formularz taki zawiera szereg pytań dotyczących opisu przedsięwzięcia, potencjalnych niekorzystnych oddziaływań skierowanych na środowisko oraz zgodności prowadzonej inwestycji z przepisami prawnymi.

3.2 Opis metody indeksowej oceny oddziaływania na środowisko

Metody indeksowe są połączeniem grupowej oceny z techniką list identyfikacyjnych (check list). Inne określenie to ważne skalowane listy identyfikacyjne. Metoda pozwala na określenie ilościowej oceny oddziaływania na środowisko alternatywnych opcji rozpatrywanego przedsięwzięcia.

Formalny wzór, według którego uzyskuje się wynik oceny to:

$$V = \sum M_i v_i f(x_i)$$

gdzie:

M_i – współczynnik modyfikujący funkcje strat wynikających z i – tego zanieczyszczenia,

v_i – waga i – tego elementu środowiska,
 $f(x_i)$ – wartość funkcji jakości środowiska w sensie i – tego elementu.

W większości metod indeksowych nie przyjmuje się stałych wag poszczególnych elementów środowiska. Bardzo ważne jest uwzględnienie w ocenie warunków lokalnych i specyficznych cech danego obszaru.

Zastosowana metoda jest połączeniem znanych i wykorzystywanych technik metody indeksowej, takich jak:

- metoda Battelle – wprowadzona i stosowana przez naukowców z Battelle Columbus Laboratories, Ohio w USA. Metoda ta została zaproponowana do oceny oddziaływania przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodnej, lecz obecnie jest ona stosowana również do ocen innych typów działalności. Lista identyfikacyjna składa się z 78 elementów w 4 kategoriach i przypisanej im stałej puli 1000 punktów w postaci wag.
- metoda Sondheima - dzięki niej uzyskuje się jeden wynik używany do porównania alternatywnych rozwiązań. Celem jest ustalenie współczynników ważności dla poszczególnych elementów środowiska, na które poddawane ocenie przedsięwzięcie ma wpływ. Poprzez przemnożenie współczynników ważności przez współczynniki wielkości wpływów uzyskuje się iloczyny, które po zsumowaniu stają się poszukiwanym wskaźnikiem sumarycznym.
- metoda kwalifikacji ważonej – stosowana głównie do określenia najlepszej pod względem ochrony środowiska lokalizacji przedsięwzięcia. Poddanie wariantów kwalifikacji ważonej odbywa się przy użyciu dwu grup wag znaczenia (czynniki o większym znaczeniu waga 2, a o mniejszym 1).

Uwzględniono również takie aspekty, jak: możliwość wystąpienia konfliktów społecznych, jak również aspekty ekonomiki dotyczące realizacji przedsięwzięcia i ich powiązania z funkcją jakości środowiska.

3.3 Opis metody ad hoc oceny oddziaływania na środowisko

Metody ad hoc polegają na zwołaniu grupy ekspertów, która ma za zadanie wskazanie potencjalnych oddziaływań wywołanych przez rozpatrywany projekt. Dokonuje się identyfikacji zarówno rodzaju jak i wielkości możliwych skutków, co nadaje ogólny kierunek przeprowadzanej ocenie. Najbardziej charakterystyczną cechą tej metody jest wykorzystanie panelu ekspertów do stworzenia jednej oceny, będącej wypadkową ocen.

Jak dotychczas przeważają dwa sposoby grupowego oceniania:

- metoda delficką (Delphi),
- Technika Grupy Imiennej (Nominal Group Technique).

Ad a) Metodę delficką charakteryzuje przede wszystkim anonimowość członków grupy i statystyczna obróbka wyników.

Ad b) Technika Grupy Imiennej proponuje wspólne ocenianie podmiotu przez zebranych razem ekspertów. Cała procedura składa się z czterech etapów. Pierwszy to ocena przez poszczególnych członków grupy, dokonywana w ciszy. Każdy ekspert dokonuje oceny indywidualnie, a wyniki swych ocen przedstawia w drugim etapie, lecz prezentacje nie są na tym etapie poddawane dyskusji gremium. Trzecim etapem jest grupowa dyskusja o każdej z przedstawionych ocen i wreszcie czwarty etap, czyli określenie oceny zsumowanej.

Na jakość przeprowadzanej oceny znacznie wpływa dobór grupy ekspertów, właściwe zrozumienie zadania przez ocenających oraz sprawność prowadzącego proces oceny.

3.4 Opis metody sieciowej oceny oddziaływania na środowisko

Metody sieciowe możemy pogrupować ze względu na rodzaj treści i powiązań. W sieci mamy sposobność przedstawienia przepływu materii, energii lub też informacji. Najistotniejsza cecha metody jest możliwość przedstawienia skutków drugiego i dalszych rzędów, czyli skutków pośrednich. W środowisku skutki oddziaływań rozchodzą się wzdłuż powiązań i przechodzą do kolejnych ogniw, a sieć pozwala przedstawić te powiązania w przejrzysty i zrozumiały sposób. Zastosowanie tej metody w praktyce polega na zbudowaniu sieci powiązań i przeanalizowaniu skutków w oparciu o przepływ materii, energii czy też informacji.

Przykładem zastosowania metody sieciowej jest użycie jej w bilansie energetycznym. Dzięki niej możemy określić skutki energetyczne naruszenia ekosystemów. Do grupy metod sieciowych zaliczane są też grafy koherentne.

Ich konstrukcję można prowadzić w dwóch kierunkach tj. komponent środowiska – wskaźniki narażenia przyczyny pochodzące od poszczególnych działań – przedsięwzięcie lub poszczególne działania przedsięwzięcia – parametry środowiska - komponenty środowiska. Takie ujęcie problemu daje jasny obraz zależności przyczynowo – skutkowych.

Dodatkowo można dokonać swoistej kwantyfikacji oceniając stopień powiązań i porównywać kilka wariantów na tym samym poziomie sieci. Przejście od jednego elementu sieci do następnego wymaga określenia współczynników przejścia na podstawie danych ilościowych lub planów technicznych przedsięwzięcia. Przechodząc od początkowych elementów przyczynowych przez poszczególne węzły sieci i uzyskując dla nich dane ilościowe, dzięki współczynnikom przejścia otrzymujemy w końcowych węzłach sieci ilościowe określenia parametrów środowiskowych, na które oddziałuje dane przedsięwzięcie.

Metody sieciowe są obiektywne i zarazem selektywne tzn. pozwalają na przedstawienie najważniejszych składników i czynników środowiska z dużą szczegółowością. Interpretacja wyników wymaga jednak pewnej wiedzy i przygotowania merytorycznego, ze względu na to metoda jest pracochłonna i kosztowna.

3.5 Opis metody analizy wzajemnych powiązań pomiędzy poszczególnymi oddziaływaniami na środowisko

Przeprowadzono oszacowanie przewidywanych oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótko i długotrwałych odwracalnych i nieodwracalnych na zdrowie ludzi, walory krajobrazowe i zabytki na istniejących i projektowanych obszarach w tym także wymagających szczególnej ochrony. Analizę opracowano wykorzystując zgromadzone dane i przedstawiając ją jako tabelaryczne zestawienie dwóch metod: ad hoc i sieciowania, które zostały omówione powyżej.

4 Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

4.1 Ocena aktualnego stanu środowiska na obszarze powiatu wąbrzeskiego z uwzględnieniem obszarów prawnie chronionych

4.1.1 Ogólna charakterystyka powiatu wąbrzeskiego

Powiat wąbrzeski znajduje się w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Ogólna powierzchnia powiatu wynosi 50 198 ha. Należy do najmniejszych powiatów województwa i pod względem wielkości powierzchni znajduje się na 18 miejscu (przed aleksandrowskim). W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które łącznie zajmują 41 715 ha (83,1% powierzchni powiatu). Lasy i grunty leśne zajmują 4 145 ha, co stanowi zaledwie 8,27%.

Powiat wąbrzeski sąsiaduje z powiatem grudziądzkim (od północy), brodnickim (od wschodu), golubsko-dobrzyńskim (od południa), toruńskim (od południowo-zachodu), i chełmińskim (od zachodu).

Pod względem administracyjnym powiat wąbrzeski dzieli się na 5 jednostek szczebla podstawowego tj. gmina miejska Wąbrzeźno oraz gminy wiejskie: Dębowa Łąka, Książki, Płużnica i Ryńsk. Ilustruje to poniższy rysunek.

Rysunek nr 4.1.1-1 Gminy powiatu wąbrzeskiego

4.1.2 Jakość powietrza i ochrona klimatu

Klimat

Powiat wąbrzeski wg. fizycznogeograficznego podziału Polski J. Kondrackiego (1988) leży w obrębie makroregionu Pojezierze Chełmińsko - Dobrzyńskie, w mezoregionie Pojezierze Chełmińskie. Jedynie niewielki fragment w północno-zachodniej części powiatu (na terenie gminy Płużnica) znajduje się w makroregionie Dolina Dolnej Wisły.

Większa część powiatu leży w obrębie polodowcowej wysoczyzny morenowej, użytkowanej. Południowo-zachodnia, środkowa i środkowo-wschodnia część powiatu znajduje się w obrębie tzw. sandru wąbrzeskiego, który zbudowany jest głównie z osadów piaszczystych i w części porośnięty lasami.

Klimat powiatu charakteryzuje się zmiennością warunków klimatycznych zarówno temperatury, opadów, ciśnienia czy wiatru.

Średnia temperatura roczna na terenie całego kraju jest bardzo zbliżona. Dla powiatu wąbrzeskiego wynosi ok. 7°C.

Charakterystykę warunków meteorologicznych dla terenu powiatu wąbrzeskiego pozyskuje się przede wszystkim ze stacji meteorologicznych oraz stacji opadowych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego (IMGW).

Powietrze atmosferyczne

Stan jakości powietrza na terenie powiatu wąbrzeskiego kształtowany jest głównie przez:

- komunikacyjne źródła zanieczyszczeń,
- źródła energetyczne i przemysłowe,
- niską emisję,
- emisję niezorganizowaną,
- emisję transgraniczną.

Zgodnie z klasyfikacją stref dla celów oceny jakości powietrza, obszar powiatu wąbrzeskiego znajduje się w strefie kujawsko-pomorskiej. Na terenie powiatu RWMS w Bydgoszczy nie wyznaczył punktu monitoringu jakości powietrza. Najbliższy punkt pomiarowy należący do strefy kujawsko-pomorskiej znajduje się w miejscowości Grudziądz. Wyniki klasyfikacji przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.1.2-1 Klasyfikacja w ramach oceny jakości powietrza w strefie kujawsko-pomorskiej za rok 2022, pod kątem ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin

Klasy wynikowe dla poszczególnych zanieczyszczeń														
Rok	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5 I faza	PM2,5 II faza	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	
													poziom docelowy	poziom celu długoterm.
Kryterium ochrona zdrowia														
2022	A	A	A	A	C	A	A1	A	A	A	A	C	A	D2
Kryterium ochrona roślin														
2022	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko - pomorskim za rok 2022, Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska

Objaśnienia:

- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych
- klasa B - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji (tylko dla PM_{2,5}),
- klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.
- klasa C1 - stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.
- klasa D1 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Klasyfikacja według poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych

Według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2022 roku strefa kujawsko-pomorska uzyskała klasę C ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego (24-godzinnego) pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę roślin w 2022 roku strefa kujawsko-pomorska (jedyna w województwie podlegającej tej klasyfikacji) ze względu na SO₂, NO_x i O₃, uzyskała klasę A.

Klasyfikacja według poziomów celów długoterminowych

O zaliczeniu strefy do niekorzystnej klasy D2 w 2022 roku zdecydowały w przypadku klasyfikacji ze względu na ochronę zdrowia ludzi maksymalne stężenia 8-godzinne ozonu.

Natomiast w przypadku klasyfikacji ze względu na ochronę roślin, o zaliczeniu strefy kujawsko-pomorskiej do niekorzystnej klasy D2 w 2022 roku zdecydowały przekroczenia ozonu.¹

Programy Ochrony Powietrza (POP)

Teren powiatu znajduje się w strefie kujawsko-pomorskiej, dla której opracowano POP ze względu na przekroczenia na terenie strefy kujawsko-pomorskiej średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}, a także średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Opracowany POP uchwalony został przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr LIX/804/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. (Dz. Urzędowy W K-P poz. 4381).

POP jest elementem polityki ekologicznej regionu, określającym działania, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Wśród działań określonych w POP, zmierzających do ograniczania zanieczyszczenia powietrza konieczne jest wprowadzenie zmian w zakresie sposobu ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej, jak również budownictwie jedno- lub wielorodzinnym na terenie strefy.

POP wskazuje następujące działania priorytetowe i kierunki działań naprawczych:

1. Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW – działanie wskazane w harmonogramie;
2. Prowadzenie edukacji ekologicznej – działanie wskazane w harmonogramie;
3. Prowadzenie działań kontrolnych – działanie wskazane w harmonogramie;
2. Ograniczenie wpływu emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego;
3. Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza;
4. Realizacja uchwały Nr VIII/136/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw z późn. zm.

POP zobowiązuje Starostę Wąbrzeskiego do przedkładania sprawozdań z realizacji Programu Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w terminie:

- okresowe - do 15 lutego każdego roku za rok poprzedni,
- końcowe - 5 miesięcy po zakończeniu realizacji Programu lub jego aktualizacji.

W POP określone zostały również plany działań krótkoterminowych (PDK). Działania wdrażane są w zależności od warunków, jakie decydują o konieczności ogłoszenia poszczególnych poziomów PDK. Dla strefy kujawsko-pomorskiej wyznaczono trzy poziomy powiadomień w ramach PDK:

1. Poziom 1 – Ostrzeżenie dotyczące ryzyka lub przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM₁₀, ryzyka lub przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}, ryzyka lub przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego dla B(a)P w powietrzu,
Ogłaszany w przypadku wystąpienia przynajmniej jednego z warunków:
 - 1) Wystąpienie w prognozach jakości powietrza ryzyka przekroczenia: poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM₁₀, średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} lub średniorocznego poziomu docelowego dla B(a)P;
 - 2) Wystąpienie w pomiarach jakości powietrza prowadzonych w ramach PMŚ przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} lub poziomu docelowego B(a)P.
2. Poziom 2 – Alarm I stopnia dotyczący ryzyka wystąpienia lub wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM₁₀ w powietrzu,
Ogłaszany w przypadku wystąpienia przynajmniej jednego z warunków:
 - 1) Wystąpienie w prognozach jakości powietrza ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM₁₀;
 - 2) Wystąpienie w pomiarach jakości powietrza prowadzonych w ramach PMŚ przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM₁₀.

¹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie Kujawsko – Pomorskim. Raport Wojewódzki za rok 2022, Bydgoszcz, kwiecień 2023

3. Poziom 3 – Alarm II stopnia dotyczący ryzyka wystąpienia przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu;
Ogłaszany w przypadku wystąpienia przynajmniej jednego z warunków:
1) Wystąpienie w prognozach jakości powietrza ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10;
2) Wystąpienie w pomiarach jakości powietrza prowadzonych w ramach PMŚ przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10.

Działania prewencyjne i operacyjne wskazane do realizacji w ramach poszczególnych poziomów PDK przedstawiają się następująco:

1. Poziom 1 - OSTRZEŻENIE:

Działania prewencyjne:

- 1) zalecenie rezygnacji z korzystania z kominków opalanych drewnem w przypadku, jeżeli nie jest to jedyne źródło ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych,
- 2) zalecenie niestosowania dmuchaw do sprzątania.

Ogłoszenie OSTRZEŻENIA nie wymaga podejmowania działań operacyjnych.

2. Poziom 2 - ALARM I stopnia:

Wszystkie wskazane w przypadku wystąpienia poziomu 1 PDK, a ponadto:

Działania prewencyjne:

- 1) wzmożone kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach nie przeznaczonych do tego celu,
- 2) nakaz zraszania pryzm materiałów sypkich w celu wyeliminowania pylenia (gdy temperatura powietrza wynosi powyżej 4°C),
- 3) zalecenie ograniczenia korzystania z samochodów na rzecz komunikacji publicznej lub przemieszczania się pieszo lub rowerem.

Ogłoszenie ALARMU I stopnia nie wymaga podejmowania działań operacyjnych.

3. Poziom 3 - ALARM II stopnia:

Wszystkie wskazane w przypadku wystąpienia poziomu 1 i 2 PDK, a ponadto:

Działania operacyjne mające na celu redukcję:

1) emisji powierzchniowej:

- a) ewentualny czasowy zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym,
- b) wzmożenie kontroli w zakresie przestrzegania zapisów wynikających z tzw. uchwały antysmogowej, obowiązującej na terenie strefy kujawsko-pomorskiej.

2) emisji liniowej:

- a) ewentualny zakaz wjazdu samochodów na wyznaczone obszary w centrum miast,
- b) wprowadzenie darmowej komunikacji publicznej w czasie trwania Alarmu.

W odniesieniu do ludności na obszarze strefy kujawsko-pomorskiej zastosowanie się do działań wskazanych w PDK może przynieść pozytywne skutki w postaci ograniczenia negatywnego wpływu wysokich stężeń substancji na zdrowie i życie ludności. Wymaga to jednak zmian w zakresie:

- zwiększenia zasięgu systemu informowania o jakości powietrza,
- zwiększenia świadomości ekologicznej ludności,
- organizacji systemu kontroli realizacji działań krótkoterminowych,
- sposobu korzystania ze środków komunikacji,
- organizacji ruchu pojazdów na obszarach ograniczonych dla pojazdów powyżej 3,5 Mg w okresie trwania ALARMU II stopnia.

Starosta Wąbrzeski zobowiązany jest corocznie do dnia 15 lutego za rok poprzedni do przekazywania sprawozdań okresowych z realizacji Planu działań krótkoterminowych. Jednocześnie Starosta zobowiązany jest w terminie 5 miesięcy po zakończeniu realizacji Planu przekazać sprawozdanie końcowe obejmujące cały okres jego realizacji.

Uchwała tzw. „antysmogowa”

Na terenie województwa kujawsko – pomorskiego (w tym również na terenie powiatu wąbrzeskiego) obowiązuje od 2019 roku tzw. „uchwała antysmogowa”. Nadrzędnym celem uchwały „antysmogowej” określonej uchwałą nr VIII/136/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. jest znacząca poprawa jakości

powietrza na całym obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Uchwała wprowadza na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego ograniczenia i zakazy, obejmujące cały rok kalendarzowy, w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie ich eksploatacji to instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych, w szczególności piece, kominki i kotły, w tym kotły wchodzące w skład zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne, jeżeli spełniają jeden z poniższych warunków:

- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania;
- 2) dostarczają ciepło do systemu ogrzewania wody użytkowej;
- 3) wydzielają ciepło poprzez:
 - a. bezpośrednie przenoszenie ciepła;
 - b. bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy;
 - c. bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza.

Ograniczenia i zakazy dotyczą podmiotów, które eksploatują ww. instalacje.

W instalacjach istniejących oraz oddanych do eksploatacji zakazuje się stosowania:

5. węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla;
6. mułków i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
7. paliw w postaci sypkiej, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15%;
8. biomasy stałej o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Wprowadzone powyższą uchwałą zakazy i ograniczenia obowiązują lub zaczną obowiązywać według poniższych dat:

- zakaz palenia węglem brunatnym oraz mułami i flotokoncentratami węglowymi (także ich pochodnymi), miałem węglowym najgorszej jakości i mokrą biomasą (np. niesezonowanym drewnem) – od 1 września 2019 r.,
- obowiązek posiadania świadectwa jakości używanego paliwa stałego – od 1 września 2019 r.,
- zakaz eksploatacji tzw. pozaklasowych kotłów grzewczych – od 1 stycznia 2024 r.,
- zakaz używania ogrzewaczy pomieszczeń (np. kominków) niemieszczących się w standardach emisji i efektywności energetycznej – od 1 stycznia 2024 r.,
- zakaz eksploatacji kotłów grzewczych poniżej 5. klasy – od 1 stycznia 2028 r.

Źródła komunikacyjne

Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest zły stan techniczny pojazdów, nieodpowiednia ich eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu lub małą przepustowością dróg. Duże zanieczyszczenie powietrza występuje na skrzyżowaniach głównych ulic, przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Na poziom emisji spalin, a w konsekwencji na stan powietrza atmosferycznego, wpływa dostępność do publicznych środków transportu oraz zwiększenie natężenia transportu indywidualnego. Aktualnie obserwuje się ogólną tendencję obniżania się standardów zbiorowego transportu pasażerskiego i dynamiczny wzrost transportu indywidualnego ze wszystkimi negatywnymi skutkami tego stanu.

W zakresie emisji komunikacyjnej podjęto działania w zakresie bezpośredniej możliwości wpływu samorządu na modernizację dróg powiatowych i gminnych, co może mieć wpływ na niższe spalanie paliw przez pojazdy silnikowe.

Źródła energetyczne i przemysłowe

W większości gmin powiatu wąbrzeskiego głównym źródłem zanieczyszczeń energetycznych są instalacje lokalne, dedykowane dla poszczególnych budynków.

Niska emisja

Zanieczyszczenie powietrza wynika głównie z tzw. emisji niskiej i jest generalnie związane ze strukturą zużycia paliw do celów grzewczych. Spaliny pochodzące ze źródeł niskiej emisji są coraz poważniejszym problemem ekologicznym, ekonomicznym i społecznym. Największy odsetek całkowitego zużycia paliw w powiecie stanowi przede wszystkim węgiel kamienny i koks, przy czym część mieszkańców ze względów ekonomicznych korzysta z niskiej jakości asortymentów węgla, o dużej zawartości siarki i popiołu, w tym miałów węglowych. Z tego też względu, szczególnie w okresie zimowym, odczuwalna jest obecność dymu, unoszącego się z kominów domowych palenisk. Dodatkowym czynnikiem potęgującym jest to, że wprowadzanie zanieczyszczeń następuje z kominów

o niewielkiej wysokości. Z niskich źródeł emitowane są substancje alergizujące, toksyczne i kancerogenne m. in. tlenki węgla, siarki, azotu, związki chloru, fluoru, metali ciężkich oraz pyły i WWA.

Znaczna ilość gospodarstw domowych na terenach wiejskich powiatu wąbrzeskiego ogrzewana jest piecami węglowymi, drewnem, ekogroszkiem oraz na biomasę. Na terenie niektórych sołectw działają kotłownie olejowe.

Obecnie mieszkańcy powiatu korzystają z gazu ziemnego oraz gazu propan butan z butli, głównie w celach sporządzania posiłków oraz w celu podgrzewania wody. Zauważa się trend wykorzystywania w tych celach energii elektrycznej.

W poszczególnych gminach powiatu wąbrzeskiego istnieją Plany Gospodarki Niskoemisyjnej.

Emisja niezorganizowana

Do emisji niezorganizowanej zalicza się emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza z obiektów powierzchniowych takich jak składowiska, oczyszczalnie ścieków jak również emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie, czy lakierowanie wykonywane poza obrębem warsztatu, czy spalanie na powierzchni ziemi, jak wypalanie traw itp. W przypadku takich źródeł jak składowiska odpadów, czy oczyszczalnie ścieków istotnym czynnikiem uciążliwości są substancje złowne (uciążliwość zapachowa niektórych instalacji).

Oprócz wymienionych powyżej źródeł emisji substancji złownych w środowiskach wiejskich funkcjonować mogą również instalacje przeznaczone do chowu zwierząt wprowadzające do powietrza związki pochodzenia organicznego np. amoniak, siarkowodór, merkaptany. Na chwilę obecną nie ma podstaw prawnych do rozwiązywania problemu uciążliwości zapachowej niektórych typów działalności gospodarczej.

Emisja transgraniczna

Ze względu na lokalizację powiatu wąbrzeskiego niezależnie od emisji z obiektów zlokalizowanych na jego terenie, znaczny wpływ ma napływ zanieczyszczeń z terenów ościennych. Biorąc pod uwagę przeważający kierunek wiatrów założyć można, że najwięcej zanieczyszczeń napływowych kierowana jest z terenu miasta Bydgoszczy, w którym poza instalacjami zbiorowego ogrzewania mamy również do czynienia z niską emisją, zanieczyszczeniami przemysłowymi oraz z komunikacyjnymi, które bezpośrednio wpływają na ościennie gminy. Nie bez znaczenia jest również emisja transgraniczna z powiatu toruńskiego. Trudno jest jednak oszacować wielkość emisji napływającej spoza terenu powiatu.

Działania Powiatu i Gmin

Na terenie powiatu wąbrzeskiego prowadzone są bieżące czynności w zakresie kontroli przestrzegania warunków udzielonych pozwoleń emisyjnych. W szczególności Starosta Wąbrzeski dokonuje bieżącej analizy otrzymywanych sprawozdań w zakresie pomiarów wielkości emisji rzeczywistej (w przypadku podmiotów, których dotyczy taki obowiązek), w odniesieniu do warunków ustalonych w pozwoleniach. W razie stwierdzonych naruszeń warunków pozwoleń emisyjnych wszczynane są z urzędu postępowania w trybie art. 195 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Ponadto prowadzone są również postępowania interwencyjne, w przypadku skarg na uciążliwości środowiskowe związane z funkcjonowaniem instalacji będących źródłem emisji gazów i pyłów do powietrza (w trybie art. 237 i art. 362 ustawy Prawo ochrony środowiska).

W przypadku tzw. średnich źródeł spalania paliw (MCP) dodatkowo (w odniesieniu do instalacji nie objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia), wydawane są tzw. decyzje eksploatacyjne, w trybie art. 154 ustawy Prawo ochrony środowiska. Wszelkie informacje na temat wydanych decyzji, bądź też przyjętych zgłoszeń dotyczących źródeł MCP – przekazywane są do KOBIZE, zgodnie z wymogami określonymi w art. 152a i art. 188a ustawy Prawo ochrony środowiska.

W kwestii zagadnień związanych z ochroną powietrza Starosta Wąbrzeski realizuje również zadania związane z udzielaniem uprawnień na tzw. uczestnictwo w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12.06.2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Na bieżąco realizowane są również działania nałożone na organy powiatów i zarządców dróg powiatowych, a wynikające z „Programów Ochrony Powietrza” obowiązujących aktualnie na terenie strefy kujawsko – pomorskiej.

W kontekście zadań ustalonych w w/w programach ochrony powietrza, Starosta Wąbrzeski realizuje bieżące działania, w następującym zakresie:

- wymiana niskosprawnych urządzeń, wykorzystywanych w indywidualnych systemach grzewczych o mocy do 1 MW w obiektach użyteczności publicznej będących w zarządzie Powiatu Wąbrzeskiego, w tym również w jednostkach podległych Starostwu, na nowe, ekologiczne o wyższej sprawności, niepowodujące nadmiernej emisji zanieczyszczeń.
- zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez termomodernizację budynków, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach użyteczności publicznej, będących w zarządzie Powiatu Wąbrzeskiego, w tym również w jednostkach podległych Starostwu,
- wprowadzanie nowej i poprawa stanu istniejącej zieleni w pasach drogowych dróg powiatowych,
- budowa, modernizacja i remonty dróg powiatowych,
- wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych na terenie powiatów – kontrola prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów.

W przypadku termomodernizacji budynków zwraca się uwagę na potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone prace budowlane mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody a także przyczyniać się do zmniejszenia populacji gatunków chronionych. Wszelkie prace remontowe i budowlane przeprowadza się poza okresem rozrodu gatunków dziko żyjących zwierząt. W przypadku gdy czynności naruszają ustawę przed ich wykonaniem należy uzyskać stosowne zezwolenie wydane przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

4.1.3 Hałas

Na terenie powiatu wąbrzeskiego największy problem stwarza hałas komunikacyjny. Ponadto występuje hałas przemysłowy, w tym hałas od turbin wiatrowych.

Hałas drogowy

Ruch samochodowy jest najpowszechniej występującym źródłem hałasu środowiskowego, ze względu na jego wnikanie w każdą dziedzinę życia człowieka (powszechność dostępu do samochodu i coraz bardziej rozbudowywana sieć dróg miejskich, osiedlowych i pozamiejskich).

Pomiary hałasu samochodowego w Polsce wykonywane są przede wszystkim przez GIOŚ oraz zarządców dróg. GIOŚ realizuje monitoringowe pomiary i badania hałasu komunikacyjnego (co oznacza tutaj – systematyczne obserwacje itp.), w miejscowościach poniżej 100 tys. mieszkańców oraz na terenach niewymienionych w art. 117 ust. 2 ustawy Poś, tj. przy drogach, którymi przemieszcza się mniej niż 3 mln pojazdów samochodowych rocznie. Natomiast zgodnie z art. 175 Poś zarządzający drogą jest zobowiązany do okresowych pomiarów hałasu od dróg o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, na podstawie, których sporządzane są strategiczne mapy hałasu.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego zasadniczy szkielet układu drogowego tworzą drogi krajowe i wojewódzkie, które przebiegają przez następujące gminy: – Autostrada A1 (Płużnica), – Nr 15 Inowrocław - Toruń - Ostróda (Dębowa Łąka), – Nr 534 (Wąbrzeźno, Ryńsk, Dębowa Łąka), – Nr 543 (Książki, Płużnica), – Nr 548 (Wąbrzeźno, Ryńsk, Płużnica, Dębowa Łąka), – Nr 551 (Ryńsk, Wąbrzeźno)

W latach 2017 – 2019 nie było wykonywanych na terenie powiatu pomiarów hałasu.

W powiecie wąbrzeskim do najbardziej zagrożonych hałasem komunikacyjnym zaliczyć należy miejscowości o zwartej zabudowie, przez które przebiegają wyżej scharakteryzowane drogi krajowe i wojewódzkie. Należą do nich: Dębowa Łąka, Lipnica, Małe Pułkowo, Niedźwiedź, Wlk. Pułkowo i Wlk. Radowiska (gm. Dębowa Łąka); Blizno (gm. Książki); Józefkowo, Płużnica (gm. Płużnica) i Orzechowo, Nielub, Ryńsk, Stanisławki, Wałycz, Cymbark (gm. Ryńsk), a także Dąbrówka, gm. Płużnica (najbliższe zabudowania 100 m od autostrady A1) oraz Działowo, gm. Płużnica (zabudowania 500 m od autostrady A1).

Hałas kolejowy

Uciążliwość hałasu kolejowego w powiecie wąbrzeskim jest marginalna. Dotyczy bowiem tylko obszarów bezpośrednio przyległych do linii kolejowych, a te najczęściej przebiegają z dala od terenów zwartej zabudowy mieszkaniowej. Ponadto sieć linii kolejowych systematycznie się zmniejsza, zmniejsza się też częstotliwość

kursowania oraz długość składów pociągów. Główną linią kolejową, a zarazem głównym źródłem emisji hałasu kolejowego w powiecie wąbrzeskim jest linia nr 353 Poznań - Inowrocław - Toruń - Olsztyn, przebiegająca przez gminy Ryńsk i Książki.

Hałas przemysłowy

W stosunku do skali problemu jakim jest hałas komunikacyjny, uciążliwość hałasu przemysłowego w powiecie jest niewielka. Emisje hałasu przemysłowego na terenie powiatu koncentrują się w bezpośrednim sąsiedztwie największych zakładów przemysłowych i mogą być odczuwalne na styku z zabudową mieszkaniową.

Źródłem hałasu na terenie powiatu wąbrzeskiego, przede wszystkim na terenach wiejskich jest użytkowanie maszyn i urządzeń rolniczych (kombajny, ciągniki rolnicze, kosiarki, dmuchawy do zboża, śrutowniki itp), zwłaszcza w okresie wykonywania prac polowych. Oprócz źródeł powyższych, na terenie powiatu wąbrzeskiego jest wiele różnorodnych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, z tego większość stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz spółki prawa handlowego.

W celu ograniczenia uciążliwości związanej z nadmierną emisją hałasu prowadzona jest działalność kontrolna u źródła, realizowana w sytuacji zgłoszenia przez mieszkańców problemów z hałasem. Nakładane na podmioty i jednostki gospodarcze kary finansowe oraz wyznaczane działania pokontrolne sprawiają, że w większości przypadków proces osiągania komfortu akustycznego jest w zakładach celem priorytetowym.

W latach 2020 – 2022 nie były prowadzone pomiary hałasu przemysłowego na terenie powiatu wąbrzeskiego.

Hałas turbin wiatrowych

Źródłem hałasu mechanicznego i aerodynamicznego są turbiny wiatrowe. Uciążliwości wynikające z dźwięków emitowanych przez turbiny wiatrowe, uzależnione są od stanu technicznego turbin, rodzaju śmigieł, poziomu hałasu tła i od odległości od urządzenia. Lokalizacje siłowni wiatrowych na terenie powiatu należy planować w maksymalnej możliwej odległości od obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

Turbiny wiatrowe powinny być zlokalizowane w odległości równej lub większej od dziesięciokrotności wysokości elektrowni (od powierzchni gruntu do najwyższego punktu budowl) od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszkalnej.

Ta odległość ma również zastosowanie w przypadku form ochrony przyrody takich jak parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary natura 2000 oraz od leśnych kompleksów promocyjnych.

Zgodnie z danymi URE na dzień 31 grudnia 2021 na terenie powiatu zlokalizowanych było 8 elektrowni wiatrowych, o łącznej mocy ok. 44 MW.

Działania Powiatu i Gmin

Zgodnie z art. 115 a ustawy Prawo ochrony środowiska Starosta Wąbrzeski wydaje decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku stwierdzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności, przekroczone są dopuszczalne poziomy hałas. W latach 2020-2022 były prowadzone, m.in. przez WIOŚ, pomiary hałasu w środowisku, podczas pracy produkcyjnej zakładów położonych na terenie powiatu wąbrzeskiego. Zgodnie z informacją Starosty Wąbrzeskiego w latach 2020-2022 nie wniesiono do Starosty skarg na hałas.

4.1.4 Promieniowanie elektromagnetyczne

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są:

- stacje radiowe i telewizyjne,
- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- stacje przekaznikowe telefonii komórkowej,
- zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym,
- urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne.

Przez Powiat biegną linie wysokiego napięcia 400 kV relacji Grudziądz Węgrowo - Płock, 220 kV Jasieniec k/Bydgoszczy - Grudziądz Węgrowo, 220 kV Toruń Elana - Grudziądz Węgrowo. Zasilanie energią elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez linie wysokiego napięcia 110 kV z kierunku

Grudziądz, Golubia-Dobrzynia i Brodnicy. Powiat wąbrzeski jest w pełni zabezpieczony, z punktu widzenia zasilania energią elektryczną.

Operatorem dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych na terenie powiatu jest Energa Operator S.A. Oddział w Toruniu. Na terenie analizowanej jednostki główny punkt zasilania (GPZ – 110/15 kV) znajduje się w Wąbrzeźnie.

Dodatkowo przez teren powiatu (gmina Płużnica) został w 2022 r. wybudowany kolejny odcinek sieci elektroenergetycznej najwyższych napięć o napięciu 400 kV Jasiniec – Grudziądz Węgrowo o długości 10,6 km. Budowa linii elektroenergetycznej 400kV relacji Jasiniec – Grudziądz Węgrowo jest ważnym elementem „Planu rozwoju sieci przesyłowej do 2025 r.” i ma istotne znaczenie dla zwiększenia zdolności przesyłowej Krajowego Systemu Elektroenergetycznego w północnej części kraju, w szczególności wpłynie na poprawę zasilania województwa kujawsko-pomorskiego. Linia elektroenergetyczna o długości około 74 km zastąpiła wyeksploatowaną linię 220kV pomiędzy Jasińcem i Grudziądzem Węgrowo.

Istniejąca sieć energetyczna zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie dostawy energii. Dodatkowo podejmuje się działania w celu zdywersyfikowania źródeł energii. Zauważa się wzrost zainteresowania energią odnawialną pochodzącą ze słońca, głównie poprzez montaż instalacji PV, które umieszczane są zarówno na obiektach użyteczności publicznej, jak i na budynkach prywatnych.

Największe kontrowersje wśród mieszkańców powiatu wzbudzają stacje telefonii komórkowej. Sąsiedztwo stacji bazowej wywołuje u niektórych osób dyskomfort psychiczny, pomimo ogólnodostępnych danych o niskiej ich szkodliwości dla zdrowia człowieka. Anteny stacji bazowych telefonii komórkowych sytuowane są w taki sposób, aby promieniowanie wyższe od dopuszczalnego nie występowało w miejscach dostępnych dla ludzi. Większych wartości natężenia pola elektromagnetycznego należy spodziewać się w otoczeniu stacji, gdzie umieszczone są anteny kilku operatorów. Dlatego w otoczeniu tych stacji należałoby prowadzić pomiary pól elektromagnetycznych.

Bardzo duże niepokoje społeczne wzbudza sieć 5G, jednak do roku 2022 na terenie powiatu nie pojawiły się stacje bazowe sieci 5G, czyli o częstotliwości z zakresu 3,4-3,8 GHz.

W powiecie wąbrzeskim zlokalizowanych jest kilkanaście stacji bazowych. Operatorami tych stacji są:

- POLKOMTEL S.A.
- ORANGE Polska S.A..
- T-Mobile Polska S.A.
- P4 sp. z o.o.
- AERO 2 Sp. z o.o.,
- NORDISK Polska Sp. z o.o.,
- PGE SYSTEMY S.A.

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól w środowisku, na podstawie których między innymi prowadzi rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego w 2021 roku wykonano pomiary PEM w punkcie przy ul. Matejki 27 w Wąbrzeźnie. Uzyskany wynik: 1,15 V/m jest wyższy od średniego poziomu dla kategorii obszaru (miast poniżej 20000 mieszkańców), wynoszącego 0,36 V/m, jednak zdecydowanie poniżej wartości dopuszczalnej, która do 2019 roku wynosiła 7 V/m, a obecnie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości (od 10 MHz do 300 GHz) od 28 V/m do 61 V/m.

Według „Oceny poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020 - w oparciu o wyniki pomiarów Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska”² wartość natężeń pól elektromagnetycznych uzyskanych w 45 punktach pomiarowych na terenie województwa wyniosła w 2020 roku od 0,43 V/m na terenach wiejskich do 0,79 V/m w miastach. Jest to wartość porównywalna z przedstawioną wartością w 2018 roku, wynoszącą 0,84 V/m w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast powyżej 50 tys. mieszkańców oraz 0,31 V/m w pozostałych miastach i 0,28 V/m na terenach wiejskich.

² K. Moskalik, P. Pilaszek - Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Warszawa, wrzesień 2021 r.

Pomimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku w powiecie wąbrzeskim. W latach 2020-2021 nie stwierdzono przekroczeń normy promieniowania elektromagnetycznego wynoszącej 7 V/m.

Działania Powiatu i Gmin

Zgodnie z art. 152 ustawy POŚ Starosta Wąbrzeski jest organem właściwym do przyjęcia zgłoszenia instalacji wytwarzającej pola elektromagnetyczne, na terenie powiatu wąbrzeskiego. Udostępnia na stronie internetowej Starostwa Powiatowego informacje o instalacjach wytwarzających pola elektromagnetyczne, objęte obowiązkiem zgłoszenia.

W ramach ustawowych obowiązków, realizowane są zadania:

- bieżące prowadzenie rejestru PEM,
- przyjmowanie zgłoszeń,
- wydawanie zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu w związku ze zgłaszaniem instalacji PEM,
- wnoszenie sprzeciwu w drodze decyzji do zgłoszonej bądź zmienionej w sposób istotny instalacji.

Nie realizowano działań inwestycyjnych na terenie powiatu wąbrzeskiego w latach 2020-2022.

4.1.5 Gospodarowanie wodami

Wody podziemne

Z obowiązującego podziału wynika, iż teren powiatu wąbrzeskiego znajduje się w granicach JCWPd nr 38 i 39.

Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu wąbrzeskiego zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.1.5-1 Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu wąbrzeskiego

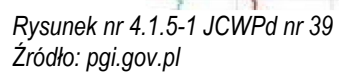
Lp.	Nazwa gminy	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
1	2	3	4	5
1	Ryńsk	PLGW200039	39	Zagrożona chemicznie
2	Dębowa Łąka	PLGW200039	39	Zagrożona chemicznie
3	Książki	PLGW200039	39	Zagrożona chemicznie
4	Pluźnica	PLGW200038	38	Niezagrożona
5	Pluźnica	PLGW200039	39	Zagrożona chemicznie
6	Ryńsk	PLGW200038	38	Niezagrożona
7	Wąbrzeźno	PLGW200039	39	Zagrożona chemicznie

Źródło: Wody.gov.pl

Poniżej przedstawiono charakterystykę i zasięg obejmowania JCWPd nr 38 i 39.

JCWPd nr 39 – PLGW200039

Powierzchnia – 7573,5 km²

Rysunek nr 4.1.5-2 JCWPd nr 38
Źródło: pgi.gov.pl

Ogólną charakterystykę JCWPd znajdujących się na obszarze Gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.1.5-2. Ogólna charakterystyka JCWPd na obszarze powiatu wąbrzeskiego

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Europejski kod JCWPd	PLGW200038	PLGW200039
	Nazwa JCWPd	38	39
Lokalizacja	Dorzecze	Wisły	Wisły
	Region wodny	Dolnej Wisły	Dolnej Wisły
	RZGW	Gdańsk	Gdańsk
Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna	Liczba pięter wodonośnych	2	3
Ocena stanu		dobry	dobry
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych		niezagrożona	zagrożona chemicznie

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Powiat wąbrzeski nie jest położony w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

W Polsce zasoby wód zarówno podziemnych jak i powierzchniowych są dość ubogie. Monitoring wielkości tych zasobów, ich wykorzystania i strat wody jest także niezadowalający.

W wodach powierzchniowych zmagazynowane jest ok. 40km³ wody, podziemny rezerwuuar stanowi ok. 5000 km³ czyli ponad 100% więcej. Związane jest to z występowania dobrze przepuszczalnych ośrodków skalnych, zapewniających niemal ciągły dopływ wód podziemnych.

Ramowa Dyrektywa Wodna oraz Dyrektywa Wód Podziemnych podaje definicję zasobów wód dostępnych do zagospodarowania (zasoby dyspozycyjne) – jest to różnica pomiędzy zasobami odnawialnymi systemu wód podziemnych a wielkością nienaruszalnych przepływów rzecznych. Jest to więc ilość wód podziemnych możliwych do pobrania z systemu hydrogeologicznego bez pogarszania ich stanu chemicznego oraz z zachowaniem pożądanego stanu ekosystemów zależnych od wód podziemnych.

Powiat wąbrzeski leży na obszarze dorzecza Dolnej Wisły, którego zasoby dyspozycyjne wynoszą 3 107 412 m³/d. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zasoby eksploatacyjne wód podziemnych wynoszą 165 000 m³/h.

Według prowadzonych wieloletnich badań w latach 1960-2011 pobór wód podziemnych wynosił średnio 1843,5 mln m³ i był znacznie niższy niż pobór wód powierzchniowych. Jednocześnie zapotrzebowanie na wodę pitną w 70% jest pokrywane z zasobów podziemnych. Dokładna ocena tego poboru nie jest jednak możliwa ze względu na to iż przy zwykłym korzystaniu z wód (setki tysięcy indywidualnych gospodarstw) nie potrzebne są pozwolenia a tym samym nie ma rejestru takiego poboru.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym obszar powiatu leży w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni jej prawobocznych dopływów: Drwęcy i Strugi Toruńskiej oraz częściowo w zlewniach Kanału Głównego i Osy. Obszar powiatu wąbrzeskiego jest umiarkowanie zasobny w wody powierzchniowe. Powiat jest odwadniany przez Strugę Toruńską (zachodnia jego część) oraz przez Strugę Wąbrzeską (środkowa i wschodnia część powiatu). Rzeki te stanowią osie hydrograficzne powiatu wąbrzeskiego. Północno-wschodnia część powiatu znajduje się w zlewni Osy.

Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu wąbrzeskiego zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.1.5-.31 Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu wąbrzeskiego

L.p.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Lokalizacja na terenie gminy	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
1	2	3	4	5
Jeziorne				
1	LW20203	Zamkowe	Wąbrzeźno, Ryńsk	niezagrożona
2	LW20245	Wieczno Północne	Pluźnica	zagrożona

Tabela nr 4.1.5-.31 Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu wąbrzeskiego

L.p.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Lokalizacja na terenie gminy	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
1	2	3	4	5
3	LW20246	Wieczno Południowe	Pluźnica, Ryńsk	niezagrożona
4	LW20602	Sicienskie	Wąbrzeźno, Ryńsk	zagrożona
5	LW20603	Blizinki (Blizno)	Książki	niezagrożona
Rzeczne				
6	RW20000928929	Struga Wąbrzeska (nazwa w poprzednim cyklu planistycznym: Struga z jeziorem Zamkowym)	Ryńsk Wąbrzeźno, Dębowa Łąka	niezagrożona
7	RW20001529667	Lutryna od Dużej Bachy do Kanału Sicińskiego	Ryńsk, Książki, Wąbrzeźno, Dębowa Łąka	zagrożona
8	RW200009289149	Kujawka	Dębowa Łąka	zagrożona
9	RW2000102966929	Radzyńska Struga	Książki, Pluźnica, Ryńsk	zagrożona
10	RW200011296699	Lutryna od Kanału Sicińskiego do ujścia Bacha ze Zgniłką	Książki	zagrożona
11	RW200010289839	(nazwa w poprzednim cyklu planistycznym: Bacha do Zgniłki ze Zgniłką)	Pluźnica, Wąbrzeźno, Ryńsk	zagrożona
12	RW200010295223	Żacka Struga ze Strugą Sadržką (nazwa w poprzednim cyklu planistycznym: Kanał Główny do Żackiej Strugi z Żacką Strugą)	Pluźnica	zagrożona
13	RW2000102952453	Rudniczanka do jez. Rudnickie Wielkie (nazwa w poprzednim cyklu planistycznym: Rudniczanka do wpływu do jez. Rudnickiego Wielkiego)	Pluźnica	zagrożona
14	RW200009289749	Struga Młyńska	Ryńsk, Dębowa Łąka	niezagrożona
15	RW20001128989	Bacha od Zgniłki do ujścia	Ryńsk	zagrożona
16	RW20001129529	Kanał Główny od Żackiej Strugi do ujścia z Rudniczanką od jez. Rudnickiego Wielkiego	Pluźnica	zagrożona
17	RW20001029524929	Młynówka	Pluźnica	zagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie JCW wg gmin - aPGW 2016-2021 RZGW

Wody powierzchniowe płynące

Na terenie powiatu wąbrzeskiego występują następujące wody powierzchniowe płynące:

Struga Wąbrzeska jest prawostronnym dopływem Drwęcy o długości 34,7 km i powierzchni zlewni 174,3 km². Położona jest na terenie powiatów wąbrzeskiego i golubsko-dobrzyńskiego. Zlewnia charakteryzuje się rolniczym charakterem zagospodarowania, jedynie w dolnej części dominują lasy.

Struga Wawrzonka jest największym dopływem Strugi Wąbrzeskiej. Płyne na obszarze gminy Dębowa Łąka. Jej długość wynosi 11,8 km.

Struga Kujawka powstała w wyniku bifurkacji (rozdzielenia) Wawrzonki. Posiada ona długość 17,6 km oraz powierzchnię zlewni 50,7 km². W zboczach rynny cieku występują liczne wpływy i wysięki wód podziemnych.

Struga Toruńska jest prawobrzeżnym dopływem Drwęcy o długości 55,5 km oraz powierzchni zlewni 342,2 km². Swój początek bierze w powiecie wąbrzeskim, na zachód od miasta Wąbrzeźno W zlewni Strugi przeważają bezleśne kompleksy pól uprawnych (90% powierzchni). Intensywne rolnictwo jest największym źródłem zagrożenia dla wody Strugi. Bieg strugi, w okresie kilku ostatnich wieków, uległ daleko idącym zmianom wskutek gospodarczej działalności człowieka.

Zgniłka jest największym dopływem Strugi Toruńskiej o długości 15,0 km i powierzchni zlewni 47 km². Ciek zlokalizowany jest na terenie powiatu wąbrzeskiego. W jego zlewni przeważa typowo rolniczy charakter zagospodarowania.

Kanał Sitno (Siciński) odprowadza w kierunku Lutryny wody z obszaru zlewni jeziora Sitno, natomiast Kanał Książki (Książkowski) odprowadza wody z terenów rozległych użytków zielonych, będących pozostałością po dawnym jeziorze na południe od Książek w kierunku Jez. Wielkiego i Dużej Bachy (dopływu Lutryny). Kanał Książki obejmuje tereny o powierzchni ok. 34 km².

Na terenie powiatu wąbrzeskiego, według danych WIOŚ w Bydgoszczy³, monitoringowi czystości rzek na terenie powiatu wąbrzeskiego poddano Dopływ spod Wielądza na terenie gminy Płużnica, jednak w wyniku monitoringu stwierdzono, że w okresie letnim występuje niski stan wody, a od września brak przepływu – rzeka niesklasyfikowana. Pozostałe rzeki na terenie powiatu nie były badane w latach 2017-2019.

Wody powierzchniowe stojące

Na terenie powiatu wąbrzeskiego występują następujące wody powierzchniowe stojące:

1. Miasto Wąbrzeźno

- **Jezioro Zamkowe** położone jest na terenie miasta Wąbrzeźna, o powierzchni 69,6 ha i głębokości maksymalnej 18 m. Obszar zlewni, na której przeważają grunty rolne wynosi 12,8 km². Do południowo-wschodnich brzegów jeziora przylega zabudowa miejska, a w pobliżu Wzgórza Zamkowego znajduje się kąpielisko.

- **Jezioro Frydek** w całości położone jest na terenie miasta Wąbrzeźno. Jego powierzchnia wynosi ok. 25 ha, natomiast średnia głębokość wynosi 7 m (max. 24 m).

2. Gmina Płużnica

Na terenie gminy Płużnica znajdują się dwa duże i dwa średniej wielkości jeziora.

- **Jezioro Wieczno Północne** o powierzchni 147,6 ha i objętości wody 5 420 tys. m³ oraz **Wieczno Południowe** (leżące w części na terenie gminy Płużnica w części w gminie Ryńsk) o powierzchni całkowitej 199,4 ha i objętości wody 4 358 tys. m³ są akwenami wypełniającymi dna rozległych polodowcowych obniżeń wytopiskowych. Mają owalny kształt, mało urozmaiconą linię brzegową. Przed kilkudziesięciu laty stanowiły jeden akwen, lecz na skutek obniżenia lustra wody w wyniku prac melioracyjnych, dziś stanowią osobne zbiorniki wodne.

- **Jeziora Płużnickie i Wielądzkie** są znacznie mniejsze. Jezioro Płużnickie o powierzchni 43,4 ha i objętości wody 439 tys. m³ jest akwenem znajdującym się w stadium zaawansowanego zarastania (średnia głębokość wynosi 1,0 m). Jezioro Wielądzkie wyróżnia się największą głębokością średnią (5,5 m), a maksymalną sięga 13,0 m. Powierzchnia jeziora wynosi 43,5 ha, a objętość wody 2 385 tys. m³.

3. Gmina Dębowa Łąka

Na terenie gminy brak jest większych jezior i zbiorników wodnych. Na jej terenie występują liczne drobne zgłębienia śródpolne i oczka wodne, stopniowo zanikające w wyniku procesów eutrofizacji i zarastania.

4. Gmina Książki

Na obszarze gminy Książki występują jeziora:

- **Jezioro Blizno** - położone w północnej części gminy Książki, o powierzchni 49,2 ha.

- **Jezioro Wielkie (Osieckie)** – jezioro o powierzchni 30,2 ha, położone jest w południowej części gminy Książki, w rejonie miejscowości Osieczek. Jest jeziorem przepływowym – na południu łączy się z jeziorami Szenwaldzkim i Praczką, natomiast odpływ następuje ciekami o nazwie Duża Bacha w kierunku Lutryny. Do jeziora uchodzi Kanał Książkowski, który w przeszłości doprowadzał do jeziora ścieki z oczyszczalni w Książkach.

- **Jezioro Praczką** ma powierzchnię 10,7 ha.

- **Jezioro Szenwaldzkie** – 10,0 ha.

- **Jezioro Jaśmirek** położone jest na SW od w/w jezior. Ma powierzchnię 2,2 ha.

- **Jezioro Łopatki** położone w północno-zachodniej części gminy Książki, o powierzchni ok. 8,3 ha.

³ Informacja o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2018 roku, WIOŚ, Bydgoszcz, 2019

- **Jezioro Sitno** – położone na pograniczu miasta i gminy Wąbrzeźno zajmuje powierzchnię 48,3 ha. Pomimo stosunkowo dużej powierzchni jezioro magazynuje jedynie 541 tys. m³ wody, co uwarunkowane jest niewielką głębokością (max. 3,0 m). Jezioro Sitno jest płytkim zbiornikiem wytopiskowym, o charakterze polimiktycznym, bardzo podatnym na degradację. Zlewnia jeziora o powierzchni ok. 7,2 km², w dużej części zajęta jest przez zabudowę miejską Wąbrzeźna, w tym zabudowę przemysłową (zakłady tworzyw sztucznych „Ergis”). Jezioro Sitno jest odbiornikiem wód pochłoniczych z zakładów „Ergis”, a także wód popłucznych ze stacji uzdatniania wody i ścieków deszczowych z przelewów burzowych. Znaczny dopływ zanieczyszczeń oraz charakter zalewni spowodowały daleko idącą degradację wód jeziora Sitno.

Według danych PGW WP na terenie powiatu wąbrzeskiego nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani tereny narażone na podtopienia. Obrazuje to poniższa mapa.

Źródło: <http://polska.e-mapa.net/>

W dniu 26 września 2022r. powołano Lokalne Partnerstwo Wodne (LPW), którego celem jest podjęcie wspólnych działań w zakresie szeroko pojętej gospodarki wodą. Założycielami LPW są: Gmina Dębowa Łąka, Gmina Książki, Gmina Płużnica, Gmina Ryńsk, Gmina Miasto Wąbrzeźno, Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie, Gminna Spółka Wodna Wąbrzeźno, GSW Płużnica, GSW Dębowa Łąka, GSW Książki, Spółka Drenarska „Stary Zielon”, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie - PZDR w Wąbrzeźnie, Zarząd Zlewni w Toruniu - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska. Utworzone

LPW będzie działać na rzecz wzmocnienia koordynacji działań pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w zarządzaniu zasobami wody na poziomie regionalnym i lokalnym.⁴

Na terenie powiatu wąbrzeskiego występują rowy melioracyjne będące w zarządzie spółek wodnych. Długość rowów w podziale na podmiot zarządzający przedstawia się następująco:

- Gminna Spółka Wodna Dębowa Łąka - całkowita długość rowów objęta działalnością spółki wodnej: 144 km,
- Gminna Spółka Wodna Płużnica - całkowita długość rowów objęta działalnością spółki wodnej: 94,1 km,
- Gminna Spółka Wodna Książki - całkowita długość rowów objęta działalnością spółki wodnej: 87,9 km,
- Gminna Spółka Wodna w Wąbrzeźnie - całkowita długość rowów objęta działalnością spółki wodnej: 257 km,
- Spółka Drenarska „Stary Zieleń” - całkowita długość rowów objęta działalnością spółki wodnej: 33,8 km.

4.1.6 Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Na koniec 2021 roku długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie powiatu wąbrzeskiego wyniosła 813,1 km, czyli niewiele więcej niż w 2019 roku (812,9 km). Stopień zwodociągowania w 2021 roku, czyli udział korzystających z instalacji w odniesieniu do ogółu mieszkańców (33 029 osób – dane na koniec 2021 r.) wynosi w powiecie ok. 96%.

Na terenie poszczególnych gmin ludność zaopatrywana jest z ujęć komunalnych oraz ujęć zakładowych i indywidualnych. Wykaz wszystkich ujęć na terenie powiatu wąbrzeskiego, w podziale na poszczególne Gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

⁴ <https://www.lgdwabrzesno.pl/index.php/986-powolano-lokalne-partnerstwo-do-spraw-wody>

Tabela nr 4.1.6-1 Wykaz ujęć wód na terenie gmin powiatu wąbrzeskiego

Lp.	Gmina	Nazwa ujęcia	Lokalizacja (miejscowość)	Czynne-C Nieczynne-NC Brak danych-BD	Typ ujęcia	Akt ustalający strefę ochronną (jeśli jest) lub „BRAK” – jeśli nie ma strefy	Data wydania	Organ wydający
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wąbrzeźno	ERGIS	Wąbrzeźno	C	podziemne	WR.wt.6223-4/2006	17.02.2006	Starosta Wąbrzeski
2	Wąbrzeźno	ERGIS	Wąbrzeźno	BD	powierzchniowe	WR.wt.6223-3-2/2008	17.02.2006	Starosta Wąbrzeski
3	Wąbrzeźno	Wałycz	Wałycz	BD	podziemne	WR.wt.6223-31/2005	30.11.2005	Starosta Wąbrzeski
4	Wąbrzeźno	Wałycz	Wałycz	BD	podziemne	WR.wt.6223-32/2005	20.11.2005	Starosta Wąbrzeski
5	Ryńsk	Orzechowo	Orzechowo	BD	podziemne	WR.wt.6223-39/2005/2006	16.01.2006	Starosta Wąbrzeski
6	Ryńsk	Orzechowo	Orzechowo	BD	podziemne	WR-6223-13/2003	18.08.2003	Starosta Wąbrzeski
7	Ryńsk	Orzechówko	Orzechówko	C	powierzchniowe	WR.or.6223-2/09	02.03.2009	Starosta Wąbrzeski
8	Ryńsk	Czystochleb	Czystochleb	C	podziemne	WR.6341.4.2.2013.OR	17.04.2013	Starosta Wąbrzeski
9	Ryńsk	Czystochleb	Czystochleb	C	podziemne	WR.wt.6223-21/2006	20.04.2006	Starosta Wąbrzeski
10	Książki	Książki	Książki	C	podziemne	WR.6341.40.2.2015.OR	23.12.2015	Starosta Wąbrzeski
11	Dębowa Łąka	Wielkie Radowiska	Wielkie Radowiska	BD	powierzchniowe	WR-6223-8/2003	30.06.2003	Starosta Wąbrzeski
12	Dębowa Łąka	Wielkie Radowiska	Wielkie Radowiska	C	podziemne	WR.6341.10.2.2017.OR	13.03.2017	Starosta Wąbrzeski
13	Dębowa Łąka	Dębowa Łąka	Dębowa Łąka	C	podziemne	WR.6341.9.2.2017.OR	13.03.2017	Starosta Wąbrzeski
14	Pluźnica	Działowo	Działowo	C	podziemne	WR.6341.14.2.2013.OR	19.07.2013	Starosta Wąbrzeski
15	Pluźnica	Mgowo	Mgowo	C	podziemne	WR.6341.42.2.2015.OR	08.01.2016	Starosta Wąbrzeski
16	Ryńsk	Zieleń	Zieleń	C	podziemne	WR.6341.8.4.2016.OR	07.03.2016	Starosta Wąbrzeski
17	Ryńsk	Nielub	Nielub	C	podziemne	WR.6341.39.3.2015.OR	29.12.2015	Starosta Wąbrzeski
18	Dębowa Łąka	Nadleśnictwo Dębowa Łąka	Nadleśnictwo Dębowa Łąka	C	powierzchniowe	OS.6223-19/1/2005	28.10.2005	Starosta Wąbrzeski
19	Ryńsk	Małe Radowiska	Małe Radowiska	BD	powierzchniowe	WR-6223-6/2003	12.06.2003	Starosta Wąbrzeski
20	Ryńsk	Ryńsk	Ryńsk	BD	podziemne	WR-6223-58/2001/2002	07.04.2006	Starosta Wąbrzeski
21	Wąbrzeźno	POD Chemik	Wąbrzeźno	C	podziemne	WR.6341.17.3.2015.OR/ zapis o braku strefy	07.07.2015	Starosta Wąbrzeski
22	Pluźnica	Pluźnica	Pluźnica	C	podziemne	WR.6341.15.2.2013.OR	09.08.2013	Starosta Wąbrzeski
23	Pluźnica	Pluźnica	Pluźnica	BD	podziemne	WR-6223-12/2003	05.08.2003	Starosta Wąbrzeski
24	Wąbrzeźno	Wąbrzeźno	Wąbrzeźno	C	podziemne	WR.6341.34.4.2012/2013.OR	08.01.2013	Starosta Wąbrzeski
25	Dębowa Łąka	Kurkocin	Kurkocin	BD	podziemne	WR-dt-6223-15/2003	19.11.2003	Starosta Wąbrzeski
26	Dębowa Łąka	Łobdowo	Łobdowo	BD	podziemne	WR.wt.6223-5/2008	28.02.2006	Starosta Wąbrzeski
27	Ryńsk	Katarzynki	Katarzynki	C	podziemne	WR.or.6223-8/09	08.06.2009	Starosta Wąbrzeski
28	Ryńsk	Katarzynki	Katarzynki	C	podziemne	WR.or.6223-15/2006	07.04.2006	Starosta Wąbrzeski
29	Ryńsk	Wronie	Wronie	BD	podziemne	WR.dt.6223-4/2005	18.02.2005	Starosta Wąbrzeski
30	Pluźnica	Bartoszewice	Bartoszewice	BD	podziemne	WR.wt.6223-29/2006	30.05.2006	Starosta Wąbrzeski
31	Ryńsk	Ryńsk	Ryńsk	BD	podziemne	WR.wt.6223-9/2007	30.07.2007	Starosta Wąbrzeski
32	Dębowa Łąka	Łobdowo	Łobdowo	C	podziemne	WR.wt.6223-5/2008	22.02.2008	Starosta Wąbrzeski
33	Pluźnica	Pląchawy	Pląchawy	C	podziemne	WR.6341.14.2.2013.OR	19.07.2013	Starosta Wąbrzeski
34	Dębowa Łąka	Łobdowo	Łobdowo	C	podziemne	WR.6341.10.2.2013.OR	03.07.2013	Starosta Wąbrzeski

Zużycie wody na terenie powiatu wąbrzeskiego w poszczególnych gminach przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4.1.6-2 Zużycie wody na terenie powiatu wąbrzeskiego

Nazwa	zużycie wody [m ³] w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca			zużycie wody [m ³] w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca			zużycie wody [m ³] w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Powiat wąbrzeski	28,8	29,7	29,3	34,8	37,8	34,1	32,4	34,5	32,2
Wąbrzeźno	28,8	29,7	29,3	0,0	0,0	0,0	28,8	29,7	29,3
Dębowa Łąka	0,0	0,0	0,0	30,8	32,8	37,2	30,8	32,8	37,2
Książki	0,0	0,0	0,0	32,2	34,8	36,7	32,2	34,8	36,7
Pluźnica	0,0	0,0	0,0	37,4	39,7	27,2	37,4	39,7	27,2
Ryńsk	0,0	0,0	0,0	36,2	39,8	35,6	36,2	39,8	35,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównując dane z lat 2019-2021 dotyczące zużycia wody oraz demografii możemy zauważyć, że w poszczególnych latach w powiecie oraz w gminach generalnie następuje wzrost zużycia wody w roku 2020 oraz zmniejszenie w roku 2021. Przyczyną może być zmniejszenie się liczby ludności w gminach powiatu wąbrzeskiego. Odminną sytuację obserwujemy w gminach Książki oraz Dębowa Łąka, gdzie mimo zmniejszenia liczby mieszkańców nastąpił wzrost zużycia wody.

Poza ujęciami komunalnymi istnieją także ujęcia zakładowe i indywidualne ujęcia do nawodnień, głównie rolniczych.

Gospodarka ściekowa

Stopień skanalizowania, czyli udział korzystających z instalacji (18 840 osób – dane na koniec 2021 r.) w odniesieniu do ogółu mieszkańców (33 029 osób – dane na koniec 2021 r.) wynosi w powiecie ok. 57% (dla porównania, w roku 2019 wynosiła ok. 55%).

Najkorzystniejszą sytuacją przedstawia się na terenie miasta Wąbrzeźno – 91,2%. W pozostałych gminach wskaźnik ten jest dużo niższy (ok. 19÷46%).

Sieć kanalizacyjna zakończona jest mechaniczno – biologiczną oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w Wąbrzeźnie.

Oczyszczalnia ścieków w Wąbrzeźnie

Jest to wybudowana w 1993 roku mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana w Wąbrzeźnie przy ul. Generała Pruszyńskiego 52. W celu zwiększenia jej przepustowości oraz dostosowania jakości oczyszczonych ścieków do dyrektyw unijnych w lipcu 2014 r. w Wąbrzeźnie rozpoczęła się jej modernizacja, która została przeprowadzona w dwóch etapach. Pierwszy z nich to: projekt „Przebudowa i rozbudowa części biologicznej oczyszczalni ścieków w Wąbrzeźnie”, a drugi: „Przebudowa i rozbudowa części osadowej oczyszczalni ścieków w Wąbrzeźnie”. Ostateczne zakończenie zadania nastąpiło w październiku 2015 r.

W II etapie polegającym na modernizacji części osadowej wykonano: budowę placu magazynowego o powierzchni 2 200 m² wraz z zadaszeniem, budowę budynku odbioru odwodnionego osadu, w którym zainstalowano stację higienizacji osadu wapnem palonym. Sama stacja odwadniania osadu oraz sąsiadująca z nią przepompownia osadów i wód nadosadowych zostały gruntownie zmodernizowane łącznie z wymianą prasy taśmowej do odwadniania osadów.

Na realizację tego zadania Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wąbrzeźnie otrzymał dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Dzięki realizacji inwestycji Oczyszczalnia w Wąbrzeźnie spełnia parametry ścieków zgodne z Dyrektywą Unijną 91/271/EWG dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych oraz z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24

lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szkodliwych dla środowiska naturalnego.

W miejscowości Płużnica znajduje się oczyszczalnia biologiczno-mechaniczna, do której doprowadzane są ścieki z części obszaru miejscowości Płużnica. Oczyszczalnia ścieków posiada pozwolenie wodnoprawne na zrzut ścieków w ilości $Q_{sr} = 87,5 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{max} = 111,4 \text{ m}^3/\text{d}$ i $Q_{maxh} = 13,8 \text{ m}^3/\text{d}$.

Ilość oczyszczanych ścieków komunalnych w 2020 roku zmalała w stosunku do roku 2019 i wzrosła w roku 2021. Wynika to z jednej strony ze zmian demograficznych (spadek liczby ludności w ostatnich latach), a z drugiej ze stopniem skanalizowania powiatu.

W porównaniu z rokiem 2019 liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie powiatu w 2021 roku wzrosła o ok. 5%, a liczba zbiorników bezodpływowych zmniejszyła się o ok. 12%. Zauważa się wśród mieszkańców powiatu, a w szczególności terenów miejskich, odchodzenie od zbiorników przydomowych na rzecz przyłączenia do sieci kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na podstawie ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, konieczne jest wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. Przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest wówczas obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych.

4.1.7 Powierzchnia ziemi, gleby i kopaliny

Budowa geologiczna

Powiat wąbrzeski posiada zróżnicowaną budowę geologiczną, lecz na powierzchni całego obszaru zalegają osady czwartorzędowe. Ich miąższość jest znaczna, lokalnie przekracza 150 m. Są to osady lodowcowe, wodnolodowcowe, rzeczne, jeziorne oraz biogeniczne. Baza surowców użytecznych w takich osadach jest uboga. Występujące na terenie powiatu kruszywa są wieku czwartorzędowego. Jakość kruszyw zależy w znacznym stopniu od typu genetycznego złoża. Wyróżnia się tu trzy typy złóż: polodowcowe, wodnolodowcowe oraz rzeczne. Złoża polodowcowe zostały zdeponowane w czasie nasunięcia lądolodu i osadzone w morenach akumulacyjnych. Złoża wodnolodowcowe powstały na przedpolach linii postojowych lądolodu w miejscach wypływu wód (sandry), jak również pod dnem i we wnętrzu lądolodu - w miejscach akumulacyjnej działalności wód lodowcowych (ozy, kemy).

Zasoby geologiczne

Na terenie powiatu wąbrzeskiego występują złoża kruszywa naturalnego (piasku). Obecnie czynne są 3 kopalnie kruszywa naturalnego

- „Lipnica I”
- „Małe Radowiska”
- Osieczek I”

W 2020 r. zakończyła się eksploatacja złoża „CZYSTOCHLEB”.

W latach 2020 - 2022 Starosta Wąbrzeski wydał następujące decyzje dotyczące rekultywacji terenów zdegradowanych:

- 2020 – 2 decyzje ustalające kierunek rekultywacji – żwirownie Osieczek, Czystochleb,
- 2021 – 2 decyzje uznające rekultywację – żwirownie Czystochleb, Jaworze,
- 2022 – 1 decyzja – umorzenie postępowania w sprawie wydania decyzji ustalającej kierunek rekultywacji – żwirownia Jaworze.

Zagrożeniami dla powierzchni ziemi mogą być procesy geodynamiczne, czyli ruchy masowe ziemi, związane przede wszystkim z działaniem sił przyrody, takimi jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie się poziomu wód gruntowych oraz wezbrania rzek. Czynnikiem degradującym powierzchnię ziemi na terenie powiatu może być niekontrolowana eksploatacja kopalni, bez zezwolenia właściwych organów administracji.

Gminy nie mają kompetencji w odniesieniu do podmiotów eksploatujących kopaliny. Do zadań Gmin należy:

- zgłaszanie do Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego przypadków nielegalnej eksploatacji kopaliny,
- uzgadnianie koncesji geologicznych na wydobywanie kopaliny w odniesieniu do Studium lub miejscowego planu zagospodarowania terenu,
- opiniowanie decyzji ustalającej kierunek i zakończenie rekultywacji terenu poeksploatacyjnego,
- wydawanie decyzji o usuwaniu odpadów z miejsc do tego nie przeznaczonych, np. z dawnych wyrobisk, nie objętych decyzją rekultywacyjną.

Starosta jako organ administracji geologicznej przyjmuje, od zewnętrznych podmiotów gospodarczych i osób fizycznych, w formie zgłoszenia projekty robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych w celu pozyskania ciepła Ziemi dla potrzeb grzewczych tzw. pionowe kolektory oraz dokumentację powykonawczą z wykonania tych prac. Inne zadania starosty w tym zakresie to m.in.:

1. sprawowanie nadzoru i kontroli w zakresie wykonywania przez przedsiębiorcę uprawnień z tytułu udzielonych koncesji,
2. nadzór nad projektowaniem i wykonywaniem prac geologicznych oraz prawidłowością sporządzania dokumentacji geologicznych,
3. zatwierdzanie projektów prac geologicznych, których wykonywanie nie wymaga koncesji, w tym:
 - a. dotyczących ustalania zasobów ujęć wód podziemnych, w tym ujęć źródeł naturalnych i jeżeli udokumentowane zasoby lub przewidywana wydajność nie przekracza 50 m³/h,
 - b. dla określenia warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi o przewidywanej wydajności do 50 m³/h, oraz odwodnień do wydobywania kopaliny pospolitych ze złóż na powierzchni do 2 ha i przewidywanym rocznym wydobywaniu do 20 000 m³, jak również w związku z zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania tych złóż, projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne oraz magazynowaniem i składowaniem na powierzchni odpadów,
 - c. dla ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych,
 - d. badań geologiczno-inżynierskich do projektowania i wykonywania inwestycji liniowych o zasięgu powiatowym,
4. przyjmowanie dokumentacji geologicznych dotyczących udzielonych koncesji oraz zatwierdzonych projektów prac geologicznych,
5. bilansowanie zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych,
6. gromadzenie przetwarzanie i udostępnianie danych geologicznych.

Konieczne jest kontynuowanie tych działań w celu nadzoru nad właściwym korzystaniem z zasobów geologicznych na terenie gminy.

Państwowy Instytut Geologiczny w ramach realizacji Projektu SOPO (System Osłony Przeciw Osuwiskowej) przygotował wstępne informacje dotyczące problematyki ruchów masowych.

W powiecie wąbrzeskim nie odnotowano osuwisk ani terenów zagrożonych osuwaniem.

Realizacja zadań związanych z ochroną zasobów geologicznych, wynikających z POŚ jest konieczna w celu przeciwdziałania niekorzystnym zmianom w środowisku.

Gleby

Gleby występujące na terenie powiatu wąbrzeskiego są zróżnicowane, co wynika z urozmaiconej morfologii terenu, jak i przestrzennego rozmieszczenia skał macierzystych, na bazie, których powstaje kompleks glebowy.

Rysunek nr 4.1.7-1 Jakość gleb w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: www.kpodr.pl

Jednym z najcenniejszych zasobów przyrodniczych na terenie powiatu wąbrzeskiego są urodzajne gleby. Obszar powiatu pod tym względem wyróżnia się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Składowicą macierzystą gleb jest najczęściej polodowcowa glina zwałowa oraz utwory piaszczyste. Na takich osadach wykształciły się gleby brunatne, płowe i rdzawe. Na sandrowych osadach piaszczystych wykształciły się przede wszystkim gleby bielicoziemne.

Według podziału na regiony glebowo-rolnicze, obszar powiatu wąbrzeskiego znajduje się na terenie Regionu Radzyńskiego (północno-zachodnia część powiatu) i Regionu Wąbrzeskiego (południowowschodnia część). W Regionie Radzyńskim zdecydowanie przeważają gleby kompleksu pszenno-dobrego i żynnego bardzo dobrego. Wykształcone gleby to przeważnie gleby brunatne powstałe z lekkich i średnich glin zwałowych. Rzeźba terenu jest niskofalista i niskopagórkowata. Występują tu korzystne warunki dla intensywnej uprawy wymagających roślin. Region Wąbrzeski odznacza się znacznym zróżnicowaniem środowiska geograficznego, a tym samym warunków glebowych. Pokrywą glebową stanowią przede wszystkim gleby pseudobielicowe i brunatne wylugowane wytworzone z piasków naglinowych i glin silnie spiaszczonych. Przeważają gleby kompleksu żynnego dobrego i żynnego bardzo dobrego. W obniżeniach terenowych występują powszechnie gleby kompleksu pastewno-mocnego. Jest to region żynno-ziemniaczany z możliwością intensywnej uprawy roślin.

Na obszarze powiatu wąbrzeskiego przestrzennie przeważają średniourodajne gleby klasy bonitacyjnej IVa (34,1% gruntów ornych) i IIIB (34,0%). Udział pozostałych klas nie przekracza 10%. Spośród trwałych użytków zielonych przeważają użytki IV klasy bonitacyjnej (50,3 %). Znaczny udział mają także użytki V klasy. Pod względem przydatności rolniczej gminy powiatu wąbrzeskiego różnią się znacznie. Najlepszymi warunkami przyrodniczymi do produkcji rolniczej odznacza się gmina Płużnica. Również bardzo dobre warunki w tym zakresie występują w gminach Dębowa Łąka i Książki. Większość obszarów tych gmin leży na polodowcowej, gliniastej i przeważnie płaskiej wysoczyźnie morenowej, na której wykształciły się urodzajne gleby. Najgorsze warunki dla produkcji rolniczej występują na terenie gminy Ryńsk. Warto zaznaczyć, że przydatność rolnicza gleb powiatu wąbrzeskiego jest wyższa od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Gleby narażone są na procesy degradacji. Zjawiska te związane są z tzw. erozją wietrzną, która polega na wywiewaniu cząstek próchnicznych głównie na odkrytych i pozbawionych roślinności obszarach. Natomiast w strefach krawędziowych dolin i rynien występują procesy erozji wodnej powierzchniowej i wąwozowej, polegające na wymywaniu wierzchnich warstw gleby na terenach o wysokich spadkach. Zjawiska te występują głównie w strefach krawędziowych rynien i dolin polodowcowych. Brak istotnych źródeł zagrożeń, głównie ze strony przemysłu powoduje, że gleby powiatu nie są ponadnormatywnie zanieczyszczone.

4.1.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Odpady komunalne

Odpady komunalne zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o *odpadach* (t.j. Dz. U. 2022 poz. 699 z późn. zm.) to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Odpady komunalne wytwarzane są przede wszystkim przez gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury (handel, usługi i rzemiosło, targowiska, szkolnictwo itp.).

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579 ze zm.) zniesione zostały regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Podmiot który prowadzi instalację przetwarzającą odpady komunalne stanowiące regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, może przetwarzać niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2024 r.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego ze strumienia odpadów komunalnych wydziela się „u źródła” podstawowe surowce wtórne, takie jak: papier, tworzywo sztuczne, metale, szkło, odpady wielomateriałowe. Ponadto wydziela się odpady problemowe takie jak: zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, zużyte baterie i akumulatory, meble i inne odpady wielkogabarytowe, przeterminowane leki i chemikalia, odpady budowlane i remontowe itp. Do przyjmowania tego rodzaju odpadów i ich dalszego przekazywania przeznaczony jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który zlokalizowany jest:

1. na terenie gminy Płużnica - w Nowej Wsi Królewskiej nr 30 na placu Spółdzielni Kółek Rolniczych,
2. na terenie gminy Książki - w Książkach ul. Okrężna 2,
3. na terenie Miasta Wąbrzeźno (dla mieszkańców Wąbrzeźna oraz gminy Ryńsk) - ul. 750-lecia Wąbrzeźna 16/18,
4. na terenie gminy Dębowa Łąka - w miejscowości Niedźwiedź 1.

Ad. 1

Gmina Płużnica posiada jeden Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który jest zlokalizowany w Nowej Wsi Królewskiej nr 30 na placu Spółdzielni Kółek Rolniczych. PSZOK świadczy usługi odbierania odpadów od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 14:00. Właściciele nieruchomości samodzielnie dostarczają do PSZOK określone odpady, zebrane w sposób selektywny.

Ad. 2

Punkt Selektywnej Zbiórki odpadów zlokalizowany jest przy ul. Okrężnej 2 w Książkach. Otwarty jest w każdy wtorek w godzinach 11-17.

Ad. 3

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonuje przy ul. 750-lecia Wąbrzeźna 16/18. Punkt czynny jest od poniedziałku do piątku w godz. od 10:00 do 18:00, w soboty 10:00 – 14:00, za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy.

Ad. 4

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych znajdujący się pod adresem Niedźwiedź 1 87-207 Dębowa Łąka czynny jest w następujących dniach i godzinach: poniedziałek - godz. 10:00 do 18:00 wtorek - godz. 10:00 do 18:00 środa - godz. 10:00 do 18:00 czwartek - godz. 10:00 do 18:00 piątek - godz. 10:00 do 18:00 sobota - godz. 10:00 do 14:00.

W PSZOK można bezpłatnie zostawić:

- przeterminowane leki
- baterie i akumulatory
- zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny
- meble i odpady wielkogabarytowe
- odpady budowlane i rozbiórkowe

- chemikalia i zużyte opony
- tekstylia i odzież,
- odpady niebezpieczne
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek

Ilość poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych zebranych w latach 2017-2018⁵ z terenu powiatu wąbrzeskiego w podziale na poszczególne Gminy zestawiono w poniższej tabeli.

⁵ na dzień opracowywania dokumentacji dane za rok 2019 nie były dostępne

Tabela nr 4.1.8-1 Ilość poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych zebranych i odebranych w latach 2020-2022 z terenu powiatu wąbrzeskiego

Lp.	Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów w Mg														
			Książki			Dębowa Łąka ⁶			Ryńsk			Płużnica			miasto Wąbrzeźno		
			2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	16 01 03	Zużyte opony	0,12	1,10	4,36	b.d.	b.d.	0,08	1,40	1,10	1,68	0,76	5,08	3,30	10,74	11,78	12,78
2	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2,28	21,22	0	b.d.	b.d.	0	0	7,58	0,16	0	0	0	56,27	97,54	114,12
3	17 01 02	Gruz ceglany	0	0	0	b.d.	b.d.	0	0	0	0	1,26	0	0	24,00	15,04	1,32
4	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0	0	0	b.d.	b.d.	0	1,62	0	0,74	2,00	42,04	19,92	0,22	4,64	6,88
5	17 03 80	Odpadowa papa	0	0	0	b.d.	b.d.	0	0	0	1,50	1,26	0,06	0	0,54	0,22	2,06
6	17 04 05	Żelazo i stal	0	0	0	b.d.	b.d.	89,21	0	0	0	0,52	0	0	0	0	0
7	17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie inne niż wymienione w 17 05 03	0	0	0	b.d.	b.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0	0	0	b.d.	b.d.	0	0	0	0	0,02	0	0	0,48	0,12	0,24
9	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	1,62	0,30	0	b.d.	b.d.	0,14	8,02	17,82	9,58	2,56	0	0	0	0	0
10	20 01 01	Papier i tektura	16,96	21,88	17,39	b.d.	b.d.	10,76	33,26	46,70	47,68	23,52	26,56	60,38	144,12	149,87	132,80
11	20 01 02	Szkło	67,80	68,14	44,00	b.d.	b.d.	50,36	160,22	172,86	127,14	72,87	69,92	61,90	239,48	191,62	157,20
12	20 01 10	Odzież	0	0	0	b.d.	b.d.	0	0	0	0	0	0	0	0,06	0,36	0
13	20 01 11	Tekstylia	0	0	0	b.d.	b.d.	0	0,22	0	0	0	0	0	0,28	0,02	0
14	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0	0	0,1	b.d.	b.d.	0,08	0	0	0	0	0	0	0,76	0,76	0,18
15	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	0	0	0	b.d.	b.d.	0,30	0	0	0	0	0,16	0,34	0	0	0
16	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0	1,36	0,12	b.d.	b.d.	0	0,26	0,32	1,04	0,26	0,24	2,92	3,86	0,28	1,58
17	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i	0,88	1,14	0,48	b.d.	b.d.	0,28	2,94	2,00	1,46	4,54	1,98	1,08	17,64	4,52	2,36

⁶ Dane dla Gminy Dębowa Łąka dostępne tylko za 2022 rok

Tabela nr 4.1.8-1 Ilość poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych zebranych i odebranych w latach 2020-2022 z terenu powiatu wąbrzeskiego

Lp.	Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów w Mg														
			Książki			Dębowa Łąka ⁶			Ryńsk			Płużnica			miasto Wąbrzeźno		
			2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	2	3	4	5		6	7		8	9		10	11		12	13	
		elektroniczne															
18	20 01 39	Tworzywa sztuczne	69,92	65,00	55,00	b.d.	b.d.	49,44	152,88	152,87	154,74	94,40	98,58	104,76	266,85	301,49	278,78
19	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	106,32	105,54	116,54	b.d.	b.d.	33,96	0	0	0	184,8	161,11	155,32	0	0	0
20	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	85,56	71,32	63,28	b.d.	b.d.	44,48	174,27	171,98	179,16	122,21	119,16	108,64	1240,64	1195,71	1187,02
21	20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	0	0	0	b.d.	b.d.	29,80	21,95	21,12	11,66	2,24	0	0	158,66	165,33	162,22
22	20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	593,64	640,12	697,06	b.d.	b.d.	525,80	1562,11	1766,28	1766,03	938,61	1023,39	894,06	3278,02	3337,02	3216,19
23	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	5,24	15,7	22,48	b.d.	b.d.	3,98	37,66	47,84	38,74	81,76	37,06	23,32	121,24	70,68	45,22
24	20 03 99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	0	0	0	b.d.	b.d.	0	0,32	0	0	0	0	0	1,47	0	0
25	Razem zebranych odpadów		950,34	1012,82	1020,81	b.d.	b.d.	838,67	2157,13	2408,47	2341,31	1533,59	1585,34	1435,94	5565,33	5547,00	5320,95
26	Razem selektywnie zebranych odpadów		356,70	372,70	323,75	b.d.	b.d.	312,87	595,02	642,19	575,28	594,98	561,95	541,88	2287,31	2209,98	2104,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie poszczególnych Gmin w latach 2017-2018

Poziomy odzysku i recyklingu

Zgodnie z art. 3aa. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519) z dnia 13 września 1996r., gminy są obowiązane osiągnąć za rok 2020 poziom:

- przygotowania do ponownego użycia i recyklingu następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo.

Od 2021 r. zgodnie z zapisami art.3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obowiązkowy poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych powinien do roku 2030 wynosić co najmniej:

- 20% wagowo - za rok 2021,
- 25% wagowo - za rok 2022,
- 35% wagowo - za rok 2023,
- 45% wagowo - za rok 2024,
- 55% wagowo - za rok 2025,
- 56% wagowo - za rok 2026,
- 57% wagowo - za rok 2027,
- 58% wagowo - za rok 2028,
- 59% wagowo - za rok 2029,
- 60% wagowo - za rok 2030.

Według art. 3c ww. ustawy, gminy mają również obowiązek ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania;

w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Zgodnie z art.2a powyższej ustawy poziom składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nie może przekroczyć:

- 35% wagowo – za każdy rok w latach 2021-2024 (nie ma wytycznych na lata 2021-2024 – domyślnie 35%),
- 30% wagowo – za każdy rok w latach 2025-2029,
- 20% wagowo – za rok 2030.

W poniższej tabeli zestawiono osiągnięte przez Gminy powiatu wąbrzeskiego poziomy odzysku i recyklingu w latach 2020-2022.

Tabela nr 4.1.8-2 Osiągnięte poziomy odzysku w latach 2020-2022

Lp.	Poziomy	Rok	Wymagane	Poziomy osiągnięte				
				Książki	Pluźnica	Ryńsk	Dębowa Łąka	Miasto Wąbrzeźno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%]	2020	50	51,67	62,42	51,80	b.d.*	59,66
2	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]	2020	70	100	81,97	100	100	99,41
3	Wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%]	2021	20	26,60	19,79	39,35	b.d.*	99,71
4		2022	25	30,77	26,84	27,53	43,22	100

Tabela nr 4.1.8-2 Osiągnięte poziomy odzysku w latach 2020-2022

Lp.	Poziomy	Rok	Wymagane	Poziomy osiągnięte				
				Książki	Pluźnica	Ryńsk	Dębowa Łąka	Miasto Wąbrzeźno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	2020	35	38,02	24,34	44,93	b.d.*	8,26
6		2021	35	11,54	13,72	14,77	b.d.*	5,33
7		2022	35	b.d.	11,09	12,11	7,94	5,69
8	Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych	2020	-	0	0	b.d.	b.d.*	b.d.
9		2021	-	0	0	56,15	b.d.*	46,74
10		2022	-	0	0	61,21	53,94	52,41

* dane dla Gminy Dębowa Łąka dostępne tylko za 2022 rok

W gminach Ryńsk oraz Książki przekroczono w 2020 roku limit odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

W myśl art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2022 poz. 699 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579), Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzi listę:

- 1) funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych, które zostały oddane do użytkowania i posiadają wymagane decyzje pozwalające na przetwarzanie odpadów, o których mowa w art. 35 ust. 6 ustawy o odpadach,
- 2) instalacji komunalnych planowanych do budowy, rozbudowy lub modernizacji.

Wpisu na listę dokonuje się na pisemny wniosek prowadzącego instalację komunalną.

Dotychczasowe regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK), funkcjonujące na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, zapewniające mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku lub składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – stały się instalacjami komunalnymi i na listę, o której mowa powyżej zostały wpisane z urzędu przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Odpady zawierające azbest na terenie powiatu wąbrzeskiego

Azbest - kancerogeny mineral, którego cząsteczki podczas demontażu płyt azbestowych odrywają się i wraz z wdychanym powietrzem zakotwiczą w płucach. Długoletnie wdychanie pyłu azbestowego jest przyczyną tzw. azbestozy, która może prowadzić do nowotworu oskrzeli czy międzybłoniaka płucnej.

W przypadku występowania na terenie nieruchomości materiałów zawierających azbest, na właścicielu nieruchomości, zarządcy bądź użytkownika nieruchomości spoczywa obowiązek sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania. Przedmiotową informację właściciel, zarządca lub użytkownik sporządza w dwóch egzemplarzach

- osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta;
- pozostałe podmioty (np. przedsiębiorcy) przedkładają informację bezpośrednio marszałkowi województwa, drugi egzemplarz należy przechowywać przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

Każda z gmin powiatu wąbrzeskiego posiada Plan Gospodarowania Odpadami Azbestowymi. Dodatkowo gminy powiatu w ramach swoich budżetów finansują część lub całość kosztów demontażu, transportu i utylizacji odpadów azbestowych. I tak:

- gmina Ryńsk – demontaż, transport i utylizacja wyrobów azbestowych – 100% dofinansowania,

- w 2022 roku kwota 32 977,00 – 34 wnioski,
- w 2021 roku kwota 26 978,40 zł - 23 wniosków,
- w 2022 roku kwota 48 550,00 - 66 wniosków,
- gmina Płużnica - demontaż, transport i utylizacja wyrobów azbestowych – 100% dofinansowania,
 - w 2020 roku 20 wniosków: demontaż, transport i utylizacja 14,80 Mg, a odbiór i utylizacja 34,10 Mg,
 - w 2021 roku 25 wniosków: demontaż, odbiór i utylizacja 8,570Mg, a sam odbiór i utylizacja 54,74 Mg,
 - w 2022 roku 22 wnioski: odbiór i utylizacja 58,530 Mg, a demontaż, odbiór i utylizacja 8,20 Mg,
- gmina Książki - demontaż, transport i utylizacja wyrobów azbestowych – 100% dofinansowania,
 - w 2021 roku kwota 32 514,88 zł - 20 wniosków,
 - w 2022 roku kwota 15 460,64 zł - 12 wniosków,
- gmina Dębowa Łąka - demontaż, transport i utylizacja wyrobów azbestowych – 100% dofinansowania,
 - w 2020 roku złożone 14 wniosków, odebrane 10,
 - w 2021 roku złożone 13 wniosków, odebrane 17,
 - w 2022 roku złożone 21 wniosków, odebrane 1,
- Miasto Wąbrzeźno - demontaż, transport i utylizacja wyrobów azbestowych – 100% dofinansowania,
 - w 2020 roku - zutylizowano 10,30 Mg wyrobów, dofinansowanie dla 7 właścicieli na kwotę 5 832,70 zł,
 - w 2021 roku - zutylizowano 20,85 Mg wyrobów, dofinansowanie dla 15 właścicieli na kwotę 9 594,90 zł,
 - w 2022 roku - zutylizowano 12,10 Mg wyrobów, dofinansowanie dla 7 właścicieli na kwotę 5 929,00 zł.

Jednym z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 jest Baza azbestowa prowadzona przez Ministerstwo Rozwoju. Zgodnie z bazą ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu wąbrzeskiego wynosi 13 689 531 kg (stan na 2023 r.).

Jednym z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 jest Baza azbestowa prowadzona przez Ministerstwo Rozwoju. Zgodnie z bazą ilość wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu wąbrzeskiego wynosi 12 788 566 kg (stan na 2020 r.).

Informacje o masie wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych, unieszkodliwionych i pozostałych do unieszkodliwienia na terenie powiatu wąbrzeskiego zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.1.8-3 Ilościowe zestawienie wyrobów zawierających azbest w poszczególnych gminach powiatu wąbrzeskiego (stan na 2020 r.)

Lp.	Gmina	Zinventaryzowane			Unieszkodliwione			Pozostałe do unieszkodliwienia		
		kg								
		razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
1	2	3	4							
1.	Powiat Wąbrzeski	13 689 531	12 643 104	1 046 427	1 206 264	1 127 859	78 405	12 483 267	11 515 246	968 022
2.	Miasto Wąbrzeźno	664 686	389 883	274 803	233 708	159 362	74 346	430 978	230 521	200 456
3.	Książki	2 007 630	1 903 867	103 763	386 906	386 862	44	1 620 724	1 517 005	103 719
4.	Ryńsk	3 359 896	3 149 941	209 955	109 841	109 841	0	3 250 055	3 040 100	209 955
5.	Pluznica	3 877 345	3 569 832	307 512	384 956	380 941	4 015	3 492 389	3 188 891	303 497
6.	Dębowa Łąka	3 779 975	3 629 581	150 394	90 853	90 853	0	3 689 122	3 538 728	150 394

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiej Bazy Azbestowej

Jedyną dopuszczalną w Polsce metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na składowisku odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych kwaterach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Najbliżej zlokalizowanym składowiskiem przyjmującym odpady z azbestem jest Składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest w miejscowości Małociechowo, gmina Pruszcz.

Starosta Wąbrzeski nie realizuje aktualnie żadnych zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wszelkie kompetencje w tym zakresie są w gestii Gmin i są realizowane w ramach obowiązujących, gminnych programów (lub planów) azbestowych.

Odpady przemysłowe

Odpady przemysłowe powstają przede wszystkim w wyniku działalności podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie powiatu wąbrzeskiego. Przedsiębiorcy prowadzą gospodarkę odpadami w ramach posiadanych decyzji na wytworzenie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów. Kontrole nad przestrzeganiem zapisów tych decyzji sprawuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska oraz Starosta, w ramach kontroli własnych decyzji, zgodnie z art. 195 ustawy POŚ i art. 47 ustawy o odpadach.

Odpady medyczne i weterynaryjne

W większości placówek medycznych i weterynaryjnych w Powiecie stosuje się selektywne zbieranie odpadów, do dedykowanych temu celowi pojemników i/lub worków. Zbieranie odpadów należy prowadzić w miejscu ich wytworzenia. Unieszkodliwianie zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych jest możliwe zasadniczo tylko na terenie województwa, na którym zostały wytworzone. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych, odpady medyczne i weterynaryjne mogą być unieszkodliwiane poprzez: termiczne przekształcenie odpadów, autoklawowanie, dezynfekcję termiczną, działanie mikrofalami, obróbkę fizyczno-chemiczną. Zakazuje się odzysku zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Oleje odpadowe

Przez oleje odpadowe rozumie się wszelkie oleje smarowe lub przemysłowe, które nie nadają się już do zastosowania, do którego były pierwotnie przeznaczone, a w szczególności zużyte oleje z silników spalinowych i oleje przekładniowe, a także oleje smarowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne. Głównym źródłem powstawania olejów odpadowych są stacje obsługi pojazdów, bazy transportowe i remontowe, urządzenia pracujące w przemyśle oraz osoby fizyczne.

Wprowadzający oleje są obowiązani do uzyskania wymaganych poziomów odzysku i recyklingu. Obowiązek ten mogą wykonywać samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji odzysku. Zbieraniem, transportem i zagospodarowaniem olejów odpadowych zajmują się wyspecjalizowane podmioty posiadające stosowne zezwolenia.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego nie ma instalacji do unieszkodliwiania i przetwarzania olei odpadowych.

Zużyte opony

Zużyte opony powstają w wyniku eksploatacji i wymiany starych opon na nowe. Ich źródłem powstawania są również pojazdy wycofane z eksploatacji. Zużyte opony zbierane są w punktach serwisowych ogumienia (podstawowe źródło zużytych opon), firmach eksploatujących pojazdy, zakładach demontażu pojazdów oraz przez gminy w PSZOK-ach.

Opony zostały objęte opłatą produktową. Producenci i importerzy opon, samodzielnie lub za pomocą organizacji odzysku odpowiadają za stworzenie kompleksowego systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania zużytych opon, prowadząc współpracę z operatorami logistycznymi oraz firmami zajmującymi się odzyskiem lub unieszkodliwianiem opon. Zużyte opony mogą być poddane regeneracji, recyklingowi lub współspalanie w cementowniach, jako paliwo alternatywne. Zakazane jest składowanie zużytych opon z wyjątkiem opon rowerowych i opon o średnicy zewnętrznej większej niż 1400 mm.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego nie ma instalacji do unieszkodliwiania i przetwarzania zużytych opon.

Zużyte baterie i akumulatory

Baterie i akumulatory występują powszechnie, jako przenośne źródła energii elektrycznej, zarówno w postaci wielko jak i małogabarytowej. Zbiórka baterii na obecnym etapie polega na umieszczeniu pojemników na baterie w pobliżu miejsc ich sprzedaży, w obiektach użyteczności publicznej, w PSZOK-ach.

W celu zapewnienia wymaganych poziomów zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, każdy sprzedawca detaliczny, którego powierzchnia sprzedaży przekracza 25 m², sprzedawca hurtowy i przedsiębiorca świadczący usługi w zakresie wymiany zużytych baterii lub zużytych akumulatorów jest obowiązany do przyjęcia zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych bez możliwości żądania zapłaty za ich przyjęcie a także do odpowiedniego, zgodnego z ustawą, postępowania nimi.

Ponadto na terenie powiatu wąbrzeskiego tworzone są miejsca odbioru (PSZOK, pojemniki w szkołach, sklepach, miejscach publicznych), gdzie użytkownik końcowy może oddać bezpłatnie zużyte baterie i zużyte akumulatory. Baterie można oddać również podmiotowi odbierającemu odpady komunalne, prowadzącemu działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (z gospodarstw domowych), czyli bezpośrednio u źródła ich powstawania.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z załącznikiem do ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, to: wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego, małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego, sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny, sprzęt audiowizualny, sprzęt oświetleniowy, narzędzia elektryczne i elektroniczne z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy, przyrządy medyczne z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów, przyrządy do nadzoru i kontroli, automaty do wydawania.

Opakowania i odpady opakowaniowe

Opakowaniem w rozumieniu ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, z dnia 13 czerwca 2013 r. jest wyrób, w tym wyrób bezzwrotny, wykonany z jakiegokolwiek materiału, przeznaczony do przechowywania, ochrony, przewozu, dostarczania lub prezentacji produktów, od surowców do towarów przetworzonych. Odpady opakowaniowe wytwarzane są na wszystkich szczeblach łańcucha dostaw, ale przede wszystkim przez konsumentów, jako użytkowników końcowych.

Na każdego przedsiębiorcę, który wprowadza na rynek zapakowane produkty nałożono obowiązek zapewnienia poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, w ramach zasady rozszerzonej odpowiedzialności producenta. W przypadku nieuzyskania przez przedsiębiorcę wymaganych poziomów zobowiązany jest on do uiszczenia opłaty produktowej obliczonej w odniesieniu do różnicy pomiędzy wymaganym a uzyskanym poziomem odzysku i recyklingu. Swoje obowiązki przedsiębiorca może realizować samodzielnie lub poprzez ich powierzenie organizacji odzysku.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Pojazdem wycofanym z eksploatacji, w rozumieniu ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2056) jest pojazd stanowiący odpad w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach. Pojazdy mechaniczne wycofane z eksploatacji ze względu na zawartość substancji niebezpiecznych (np. oleje, odpady paliw ciekłych, filtry olejowe, płyny hydrauliczne i hamulcowe) są odpadami poużytkowymi klasyfikowanymi, jako odpady niebezpieczne i stanowią istotne zagrożenie dla środowiska.

Zapobieganie powstawania odpadów jest ściśle związane z odpowiedzialnością producentów pojazdów za odpady, które powstają po zakończeniu „życia” produktów przez nich wprowadzonych na rynek. Producenci pojazdów są obowiązani do: ograniczania stosowania substancji niebezpiecznych w pojazdach, uwzględniania wymogów demontażu i ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części pojazdów oraz odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także stosowania materiałów pochodzących z recyklingu do produkcji pojazdów. Jednakże niezbędnym jest prowadzenie akcji informacyjnych mających na celu uświadomienie użytkownikom pojazdów, obowiązkowi demontażu pojazdu wycofanego z eksploatacji, poprzez wyspecjalizowane stacje demontażu.

Odpady niebezpieczne, w tym odpady z PCB, odpady środków ochrony roślin

Odpady zawierające PCB zakwalifikowane są pod kodami:

- 16 02 09* – Transformatory i kondensatory zawierające PCB
- 13 03 01* – Oleje i ciecze stosowane, jako elektroizolatory i nośniki ciepła zawierające PCB
- 16 02 10* - Zużyte urządzenia zawierające PCB albo nimi zanieczyszczone inne niż wymienione w 16 02 09

Odpady te zaliczane są do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla ludzi i środowiska. Są one mieszaniną kongenerów powstałą w wyniku bezpośredniej reakcji bifenylu z chlorem.

Zakazuje się odzysku PCB.

Środki ochrony roślin – substancje lub ich mieszaniny, przeznaczone do ochrony roślin uprawnych przed organizmami szkodliwymi, niszczenia niepożądanych roślin, regulowania wzrostu, rozwoju i innych procesów biologicznych w roślinach uprawnych (z wyjątkiem nawozów) oraz do poprawy właściwości lub skuteczności tych substancji (adiuwanty).

Selektywna zbiórka i transport odpadów środków ochrony roślin powinny odbywać się za pośrednictwem uprawnionych, posiadających odpowiednie zezwolenia podmiotów, dowożących odpady do miejsc ich unieszkodliwiania lub bezpośrednio przez wytwórcę dostarczającego odpady do punktów zbierania tych odpadów. Zasady transportu odpadów środków ochrony roślin powinny być zgodne z wymogami prawnymi przepisów dotyczących transportu odpadów niebezpiecznych. Unieszkodliwianie odpadów środków ochrony roślin należy do obowiązków ich producenta lub importera. Wykonanie tych obowiązków można zlecić podmiotom, które uzyskały stosowne zezwolenia.

Odpady pozostałe, w tym: odpady budowlane i porozbiórkowe, komunalne osady ściekowe, odpady ulegające biodegradacji i inne niż odpady komunalne

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej powstają w budownictwie mieszkaniowym i przemysłowym oraz w kolejnictwie i drogownictwie zarówno na etapie budowy, rozbudowy, modernizacji, jak i prac rozbiórkowych.

Komunalne osady ściekowe są to pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych. Zatem są to odpady, które są wytwarzane w procesie oczyszczania ścieków komunalnych. W wyniku procesów przeróbki osadów ściekowych uzyskujemy odpady, o różnych właściwościach. W zależności od przyjętej przez wytwórcę odpadów ich klasyfikacji można skierować je do przetwarzania w procesie odzysku lub unieszkodliwiania. Odpady te mogą również być poddawane pośrednim procesom przetwarzania w celu zmiany ich właściwości i uzyskania odpadów o innych kodach. W zależności od postaci poziomu uwodnienia, komunalne osady ściekowe mogą być termicznie przekształcane w spalarniach lub współspalarniach odpadów (m.in. w cementowniach), poddane odzyskowi w kompostowniach lub biogazowniach, albo wykorzystane po ich uprzednim ustabilizowaniu bezpośrednio na powierzchni ziemi.

Do odpadów ulegających biodegradacji innych niż komunalne zalicza się kilkadziesiąt rodzajów odpadów zakwalifikowanych ze względu na źródło pochodzenia m.in. do następujących grup:

- grupy 02 – odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności (30 odpadów z podgrup: 02 01, 02 03, 02 04, 02 05, 02 06 i 02 07),
- grupy 03 – odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury (10 rodzajów odpadów z podgrup: 03 01 i 03 03),
- grupy 19 – odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych (13 rodzajów odpadów z podgrup: 19 06, 19 08, 19 09 i 19 12).

Odpady ulegające biodegradacji z sektora przemysłowego charakteryzują się zróżnicowanymi właściwościami fizycznymi i składem chemicznym. Różnice wynikają z miejsca powstawania odpadów, rodzajów użytych surowców oraz warunków technologicznych prowadzonych procesów produkcji. Natomiast odpady wytwarzane w poszczególnych sektorach przemysłu z reguły charakteryzują zbliżone właściwości fizyczne i chemiczne.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ww. ustawy o odpadach posiadacz odpadów jest obowiązany do prowadzenia na bieżąco ich ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z katalogiem odpadów.

W przypadku posiadaczy odpadów ewidencję odpadów prowadzi się z zastosowaniem następujących dokumentów:

- a) karty przekazania odpadów, z wyłączeniem podmiotów, o których mowa w pkt 3,
- b) karty ewidencji odpadów,
- c) karty ewidencji komunalnych osadów ściekowych,
- d) karty ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- e) karty ewidencji pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy o odpadach marszałek województwa prowadzi rejestr podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, zwany dalej „rejestrem”. Rejestr jest częścią Bazy Danych o Odpadach (BDO). Bazę można znaleźć pod adresem <https://bdo.mos.gov.pl/>. Do uzupełniania rejestru zobowiązani są marszałkowie województw. Wpisy do BDO muszą dostarczać przedsiębiorcy, którzy wprowadzają na rynek produkty, produkty w opakowaniach lub zajmują się gospodarką odpadami.

Podstawą do dokonania wpisu jest złożenie przez podmiot wniosku w formie papierowej, którego wzór określają załącznik nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie wzorów formularza rejestrowego, formularza aktualizacyjnego i formularza o wykreśleniu z rejestru (Dz.U. z 2017 r. poz. 2458).

W bazie są gromadzone informacje m.in. o wprowadzanych do obiegu produktach w opakowaniach, olejach smarowych, oponach, zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, bateriach i akumulatorach oraz odpadach z nich powstających. W BDO znajdują się również dane nt. osiągania przez poszczególne gminy poziomów zbierania, odzysku i recyklingu.

Na dzień opracowywania niniejszej dokumentacji (maj 2023 r.) w BDO zarejestrowanych było 421 podmiotów z terenu powiatu wąbrzeskiego, z czego:

- wprowadzający produkty do obrotu – 7 szt.,
- wprowadzający pojazdy – 6 szt.,
- wprowadzający sprzęt lub autoryzowany przedstawiciel – 4 szt.,
- zbierający zużyty sprzęt – 1 szt.,
- wprowadzający baterie i akumulatory – 7 szt.,
- prowadzący recykling odpadów opakowaniowych – 3 szt.,
- wprowadzający produkty w opakowaniach – 45 szt.,
- wprowadzający opakowania i eksportujący produkty w opakowaniach – 19 szt.,
- prowadzący jednostkę handlu, oferujący torby z tworzywa sztucznego – 9 szt.,
- transportujący odpady – 42 szt.,
- sprzedający odpady – 6 szt.,
- pośredniczący w obrocie odpadami – 1 szt.,
- wytwórcy odpadów zobowiązani do prowadzenia ewidencji odpadów, nie wymagający uzyskania decyzji – 245 szt.,
- odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości – 1 szt.

Starosta Wąbrzeski, zgodnie z posiadaną kompetencją na bieżąco realizuje czynności związane z udzielaniem (na wniosek) uprawnień w zakresie wytwarzania odpadów (pozwolenia – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska) oraz w zakresie gospodarowania odpadami (zezwolenia na zbieranie i/lub przetwarzanie odpadów) zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14.12.2012 r. o odpadach.

Na bieżąco realizowane są również działania kontrolne – dotyczące przestrzegania warunków udzielonych decyzji w w/w zakresie. W razie stwierdzenia naruszeń, wdrażane są postępowania w trybie art. 195 ustawy Prawo ochrony środowiska (w przypadku pozwoleń) oraz art. 47 ustawy z dnia 14.12.2012 r. o odpadach (w przypadku zezwoleń na gospodarowanie odpadami).

4.1.9 Zasoby przyrodnicze

Formy ochrony przyrody

Do form ochrony przyrody zalicza się: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody, ustanowione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

1. Rezerwat przyrody
2. Obszary Chronionego Krajobrazu
3. Pomniki przyrody
4. Użytki ekologiczne

Tabela nr 4.1.9-1 Formy ochrony przyrody na terenie powiatu wąbrzeskiego

Gmina	Rezerваты przyrody (ha)	Obszary chronionego krajobrazu (ha)	Użytki ekologiczne (ha)	Liczba pomników przyrody
1	2	3	4	5
m. Wąbrzeźno	-	-	-	2
Dębowa Łąka	-	1400	8,6	9
Książki	-	-	12	5
Płużnica	-	1324	22	6
Wąbrzeźno	68,74	8500	163	10
Łącznie powiat	68,74	11224	205,6	32

Źródło: Dane z gmin powiatu wąbrzeskiego

Zlokalizowane na terenie powiatu wąbrzeskiego rezerваты przyrody oraz obszary chronionego krajobrazu, z uwagi na cenne walory przyrodnicze powinny być wyłączone z zadań inwestycyjnych innych niż służące przedmiotom ochrony, szczególnie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1. Rezerваты przyrody

Na obszarze rezerwatu przyrody obowiązują najbardziej rygorystyczne reżimy ochronne i ściśle określone zasady gospodarowania, które należy uwzględniać w bieżącej i planowanej działalności gospodarczej. Na obszarze rezerwatu wymienione zarządzenie wprowadza szereg wymogów ochronnych, tj. zakaz wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych, zakaz zmiany stosunków wodnych naruszających w sposób istotny warunki ekologiczne rezerwatu, zakaz zbioru owoców, nasion drzew i krzewów oraz ziół i innych roślin, zakaz niszczenia gleby, pozyskiwania kopalin i pozyskiwania ściółki leśnej, zakaz stosowania wszelkich środków chemicznych, zakaz wznoszenia budowli oraz zakładania i wznoszenia urządzeń komunalnych i innych urządzeń technicznych. Obszary chronionego krajobrazu to wyróżniające się przyrodniczo i krajobrazowo tereny o zróżnicowanych typach ekosystemów, chronione ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub ze względu na istniejące bądź odtwarzane korytarze ekologiczne.

Rezerwat Przyrody Wronie

Utworzony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 października 1978 r. (Monitor Polski Nr 33, poz. 126). Dla Rezerwatu Przyrody „Wronie” obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 3 sierpnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wronie” (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2016 r. poz. 2868). Na terenie ww. rezerwatu obowiązują ustalenia planu ochrony ustanowionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wronie” (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2016 r. poz. 3937).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu buczyny pomorskiej, przy północno-wschodniej granicy zasięgu buka. W skład rezerwatu „Wronie” wchodzi oddziały leśne leśnictwa Wronie, Nadleśnictwa Golub-Dobrzyń, o łącznej powierzchni 68,74 ha.

Powierzchnia rezerwatu przyrody, jedynego na terenie powiatu wąbrzeskiego, wynosi 68,74 ha, co stanowi 0,14% powierzchni powiatu.

Częściowy rezerwat „Wronie” (powierzchnia – 68,74 ha) obejmuje lasy z udziałem buka, które zachowały się w centrum silnie odlepienego obszaru Pojezierza Chełmińskiego. Zabezpiecza on głównie żyzną buczynę pomorską z takimi osobliwościami, jak perłówka jednokwiatowa i przetacznik górski. Występują tu ponadto grądy z udziałem buka, a także enklawy łęgów i olsów. Lasy skupiają liczne gatunki roślin chronionych. Warto podkreślić, że w rezerwacie występują okazałe, pomnikowe buki.

2. Obszary Chronionego Krajobrazu

Na obszarze chronionego krajobrazu obowiązują następujące zakazy:

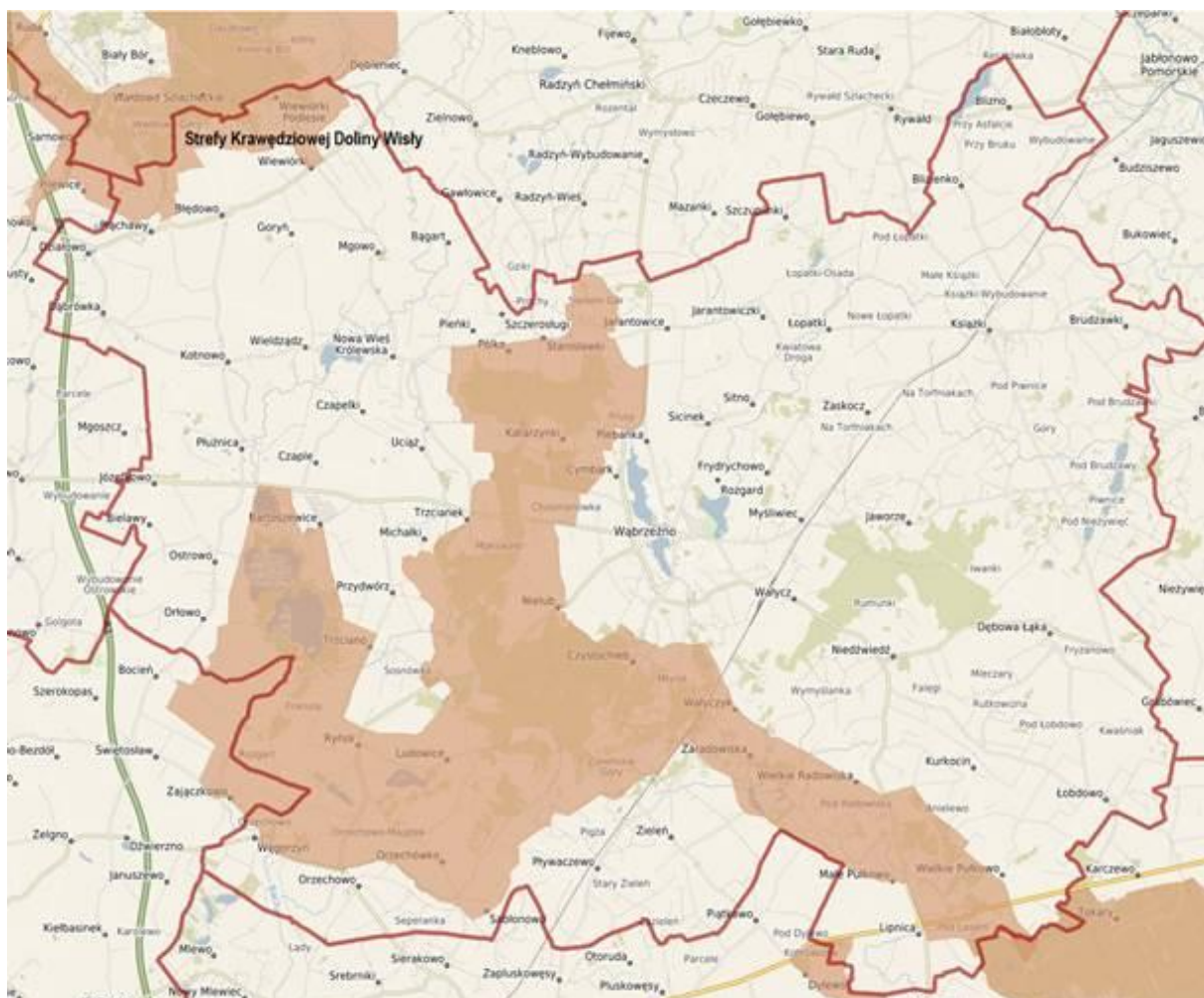
- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Strefy Krawędziowej Doliny Wisły

Wyznaczony na mocy uchwały nr XLIX/812/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 4858). Obszar Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły został pierwotnie powołany rozporządzeniem nr 21/92 Wojewody Toruńskiego z dnia 10 grudnia 1991 r. w sprawie wyznaczenia Obszarów Chronionego Krajobrazu w Województwie Toruńskim oraz reorganizacji zarządzania parkami krajobrazowymi i obszarami chronionego krajobrazu.

Powierzchnia ogólna OChK Strefy Krawędziowej Doliny Wisły wynosi 9 069,95 ha. Na terenie powiatu wąbrzeskiego OChK ten stanowi niewielki fragment, położony w północnej części powiatu.

Rysunek nr 4.1.9-1 Obszar Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły na terenie powiatu wąbrzeskiego
Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

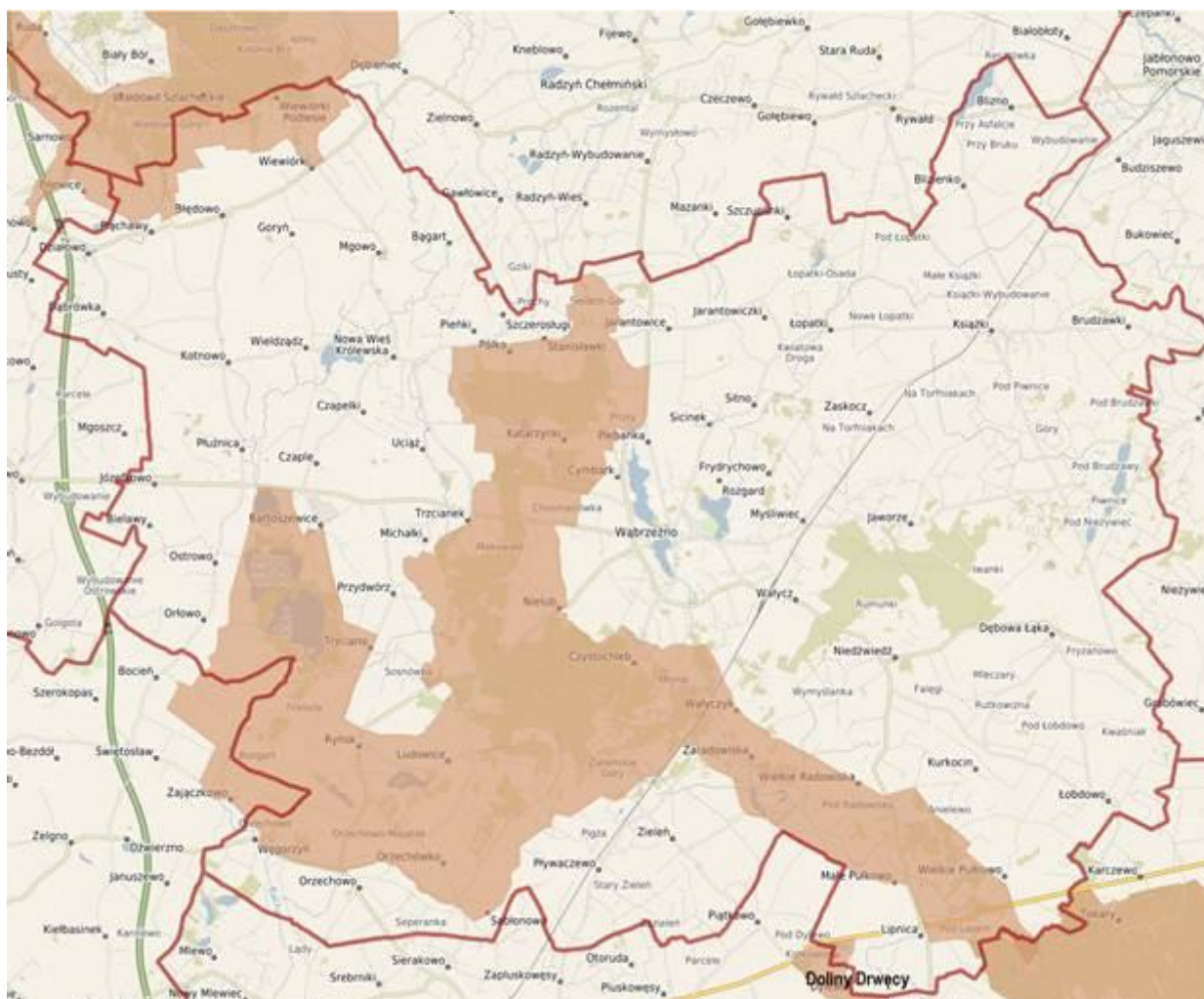
Obszar Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły ma wydłużony kształt, rozciąga się z północy na południe na długości około 30 km i ma powierzchnię 9095,21 ha. Poza strefą krawędziową basenów - rozszerzeń doliny Wisły: Grudziądzkiego i fragmentu Chełmińskiego, obszar obejmuje dodatkowo kompleks leśny otaczający Jezioro Rudnickie oraz znaczny kompleks leśny na północ od Dusocina (przy granicy z województwem pomorskim).

Obszar występuje na terenie 7 jednostek administracyjnych: 6 gmin i 1 miasta Grudziądz. Przez obszar przebiega kilka dróg krajowych i wojewódzkich, a także dwie linie kolejowe jednotorowe niezelektryfikowane: Toruń - Grudziądz - Kwidzyn i Jabłonowo - Grudziądz - Laskowice. Powierzchnia obszaru charakteryzuje się dużą rozciągłością ze względu na strefę krawędziową doliny Wisły, jedynie w rejonie Grudziądza obszar znacznie rozszerza się, ponieważ włączono w jego zasięg kompleks lasu komunalnego Grudziądza wraz z Jezioro Rudnickim.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy

Wyznaczony uchwałą nr XXXVIII/656/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2017 r. poz. 4982). Powierzchnia całego OChK wynosi 55 052,63 ha, natomiast na terenie powiatu wąbrzeskiego w granicach gminy Dębowa Łąka wynosi 57,46 ha i stanowi dwa niewielkie fragmenty położone w południowej części powiatu.

Rysunek nr 4.1.9-2 Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwicy na terenie powiatu wąbrzeskiego

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

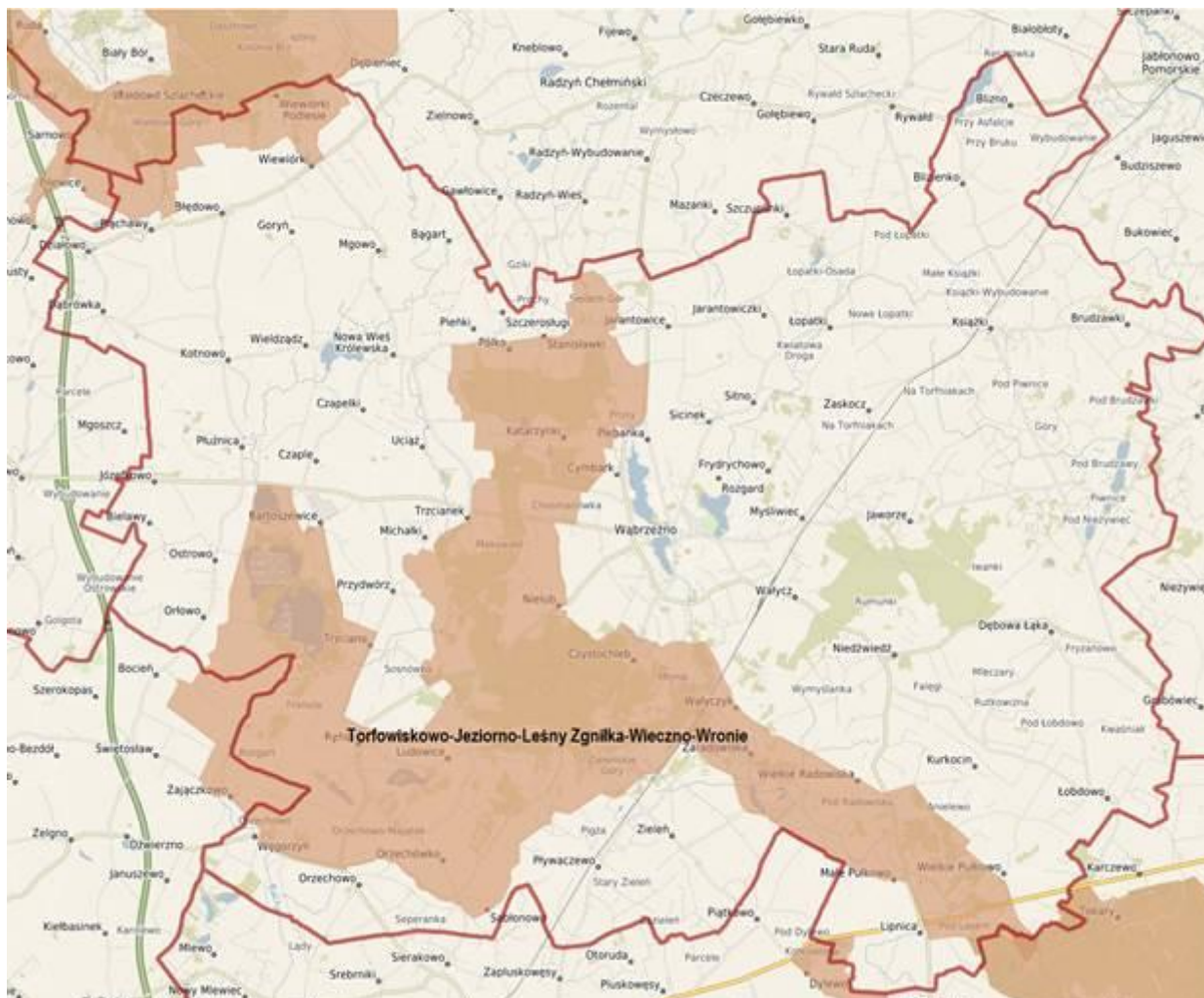
Trzonem obszaru jest dolina środkowej i dolnej Drwęcy rozciągająca się na przestrzeni około 85 km, między granicą z województwem warmińsko-mazurskim na północ od Brodnicy, aż po ujście Drwęcy do Wisły w rejonie wsi Złotoria. Obszar charakteryzuje się dużą rozciągłością nie tylko ze względu na samą dolinę Drwęcy, ale na liczne jej odgałęzienia i doliny: Strugi Rychnowskiej, Rużca i Rypienicy oraz rynny Jezior Wądryńskich, Niskiego i Wysokiego Brodna. Dolina Drwęcy, mająca charakter pradoliny, oddziela Pojezierze Brodnickie od Garbu Lubawskiego, a następnie Pojezierze Chełmińskie od Dobrzyńskiego. Należy zwrócić uwagę na liczne połączenia granic OChK Doliny Drwęcy z obszarami parków krajobrazowych: Brodnickiego i Górznieńsko-Lidzbarskiego. Obszar charakteryzuje się znacznym pokryciem lasami - około 36,7%. Przez obszar przebiegają liczne drogi o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, a także linie kolejowe jednotorowe. Rejony miast są ważnymi korytarzami infrastruktury technicznej przecinającymi obszar chronionego krajobrazu. Poza doliną Drwęcy obszar obejmuje tereny odgałęziające się od niej i bezpośrednio z doliną związane: rynnę jezior Wysokie i Niskie Brodno, rynnę Jezior Wądryńskich, dolinę Strugi Rychnowskiej, dolinę rzeki Ruziec z rynnami jezior: Nowogrodzkie i Słupno oraz dolinę Rypienicy. Jest to największy obszar chronionego krajobrazu w województwie kujawsko-pomorskim.

Obszar Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśny Zgniłka-Wieczno-Wronie

Wyznaczony uchwałą nr XII/268/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśnego „Zgniłka-Wieczno-Wronie” (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2019 r. poz. 7362).

Powierzchnia ogólna OChK Torfowiskowo-Jeziorno-Leśnego „Zgniłka-Wieczno-Wronie” wynosi 12360,04 ha, natomiast na terenie powiatu wąbrzeskiego, w granicach gminy Dębowa Łąka wynosi 1433,65 ha, w granicach gminy Płużnica wynosi 1096,74 ha, w granicach gminy Ryńsk wynosi 9190,38 ha.

Rysunek nr 4.1.9-3 Obszar Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśny Zgniłka-Wieczno-Wronie na terenie powiatu wąbrzeskiego

Źródło: goserwis.gdos.gov.pl

Obszar obejmuje zespół jezior na zachodzie (Wieczno i Płużnickie), obszar leśny między Wroniem i Nielubem oraz Bagno Zgniłka tworzące kompleks w kształcie litery „U”, o powierzchni 12360,04 ha. Cały ten kompleks poprzez dolinę Strugi Wąbrzeskiej łączy się z doliną Drwęcy. Obszar charakteryzuje się średnim pokryciem lasami - około 23,3%.

3. Pomniki przyrody

Na terenie powiatu wąbrzeskiego, według danych Starostwa Powiatowego, znajdują się pomniki przyrody, według zestawienia w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.1.9-1 Wykaz pomników przyrody na terenie powiatu wąbrzeskiego

Lp.	Data ustanowienia	Typ	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Gmina
1	2	3	4	5	6	7
1	2001-07-28	Jednoobiektowy	Drzewo	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	230 lat	M. Wąbrzeźno
2	2012-06-23	Jednoobiektowy	Drzewo	Jesion wyniosły „Karol” - <i>Fraxinus excelsior</i>	Ok. 200 lat	M. Wąbrzeźno
3	1970-07-31	Jednoobiektowy	Drzewo	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i>	b.d.	Dębowa Łąka
4	1982-08-25	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	b.d.	Dębowa Łąka
5	1994-12-01	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Ok. 210 lat	Dębowa Łąka
6	1994-12-01	Wieloobiektowy	Grupa drzew	5 szt. Modrzew europejski - <i>Larix decidua</i>	Ok. 150 lat	Dębowa Łąka
7	1983-12-31	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Ok. 300 lat	Dębowa Łąka
8	1982-12-31	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 2 szt.	Ok. 250 lat	Dębowa Łąka
9	2011-11-12	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Modrzew europejski - <i>Larix decidua</i> – 4 szt.	b.d.	Dębowa Łąka
10	2015-03-04	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 7 szt.	b.d.	Dębowa Łąka
11	1998-12-05	Wieloobiektowy	Aleja	Gledicja trócierniowa - <i>Gleditsia triacanthos</i> – 121 szt.	b.d.	Książki
12	1998-12-05	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 2 szt.	b.d.	Książki
13	1994-02-01	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Klon pospolity - <i>Acer platanoides</i> – 1 szt. Platan - <i>Platanus sp.</i> – 1 szt.	b.d.	Książki
14	1982-12-31	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 1 szt. Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> – 1 szt.	200 lat	Książki
15	1982-08-25	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 1 szt. Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> – 6 szt.	b.d.	Pluźnica
16	1970-07-31	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Buk pospolity - <i>Fagus sylvatic</i> – 1 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 2 szt.	b.d.	Pluźnica
17	1998-12-05	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 10 szt.	b.d.	Pluźnica
18	1998-12-05	Jednoobiektowe	Inne	Wyspa na jez. Wieczno – miejsce lęgowe ptaków	b.d.	Pluźnica
19	1994-12-01	Wieloobiektowy	Aleja	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> – 132 szt. Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> – 4 szt. Grab zwyczajny - <i>Carpinus betulus</i> – 2 szt. Klon pospolity - <i>Acer platanoides</i> – 1 szt. Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i> – 70 szt.	b.d.	Pluźnica
20	1994-02-01	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	b.d.	Pluźnica
21	1960-11-10	Jednoobiektowy	Drzewo	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	b.d.	Ryńsk
22	1986-12-31	Jednoobiektowy	Głaz narzutowy	-	b.d.	Ryńsk
23	1994-02-01	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Jodła pospolita - <i>Abies alba</i> – 5 szt.	160 lat	Ryńsk
24	1994-02-01	Jednoobiektowy	Drzewo	Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i>	b.d.	Ryńsk
25	1994-02-01	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	b.d.	Ryńsk
26	1994-02-01	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i> – 4 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 1 szt.	b.d.	Ryńsk
27	1983-12-31	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 2 szt.	200 i 230 lat	Ryńsk
28	1980-12-29	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> – 4 szt.	250 – 350 lat	Ryńsk
29	1978-12-22	Jednoobiektowy	Drzewo	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	b.d.	Ryńsk
30	1977-10-25	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Buk - <i>Fagus sp.</i> – 2 szt.	180 – 200 lat	Ryńsk
31	2015-01-28	Jednoobiektowy	Drzewo	buk pospolity odmiany czerwonołistnej „Stańczyk” - (<i>Fagus sylvatica atropurpurea</i>)	b.d.	Dębowa Łąka
32	1998-12-05	Jednoobiektowy	Drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	b.d.	Książki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody

4. Użytki ekologiczne

Na terenie powiatu wąbrzeskiego znajdują się 132 użytki ekologiczne, w tym: rynny odpływowe, bagna, zagłębienia śródpolne i leśne itp.

System ekologiczny obszaru powiatu wąbrzeskiego jest dobrze wykształcony. Należy jednak zwrócić uwagę, że poszczególne obszary nie są zwarte przestrzennie i nie mają pełnej ciągłości przestrzennej. System obszarów chronionych obejmuje głównie tereny leśne i jeziorne. Dalsze rozpoznawanie zasobów przyrody i ich waloryzacji pozwoli na objęcie ochroną prawną kolejnych obszarów i obiektów.

Korytarze ekologiczne

Oprócz form przyrody ustanowionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, na terenie powiatu wąbrzeskiego występują również korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne są to obszary łączące tereny chronione, kompleksy leśne oraz inne cenne przyrodniczo terytoria. Pozwalają one m.in. zachować i odbudować bioróżnorodność. Funkcję korytarza ekologicznego mogą pełnić różne struktury w krajobrazie. Są to zazwyczaj pasy naturalnej lub półnaturalnej roślinności pośród silnie przekształconego przez człowieka środowiska. Korytarzem ekologicznym są zatem również doliny rzeczne ze względu na swój specyficzny wydłużony kształt i charakterystyczną, pasowo rozmieszczoną roślinność na brzegach. Obecność zasobów wodno-pokarmowych zapewnia migrującym organizmom sprzyjające warunki. Z tego względu np. doliny rzeczne stanowią najbardziej uniwersalną formę korytarza ekologicznego. Szczególnie silne bariery dla korytarzy tworzą miasta i aglomeracje miejskie oraz obiekty przemysłowe zlokalizowane w obrębie doliny. Również intensywne użytkowanie rolnicze, także ogrodnicze i sadownicze, zakłóca naturalny układ roślinno-krajobrazowy.

W Polsce w połowie lat 70-tych ubiegłego wieku została opracowana koncepcja Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCh).

Po raz pierwszy zwrócono wtedy uwagę na konieczność tworzenia powiązań przestrzennych między tworzonymi obszarami chronionymi w formie „korytarzy ekologicznych” i budowy krajowego systemu obszarów chronionych. Jako bardzo ważne elementy tego systemu w Polsce wskazano cztery największe doliny rzeczne: Wisły, Bugu, Odry i Warty wraz z towarzyszącymi im obszarami o najwyższych walorach przyrodniczych.

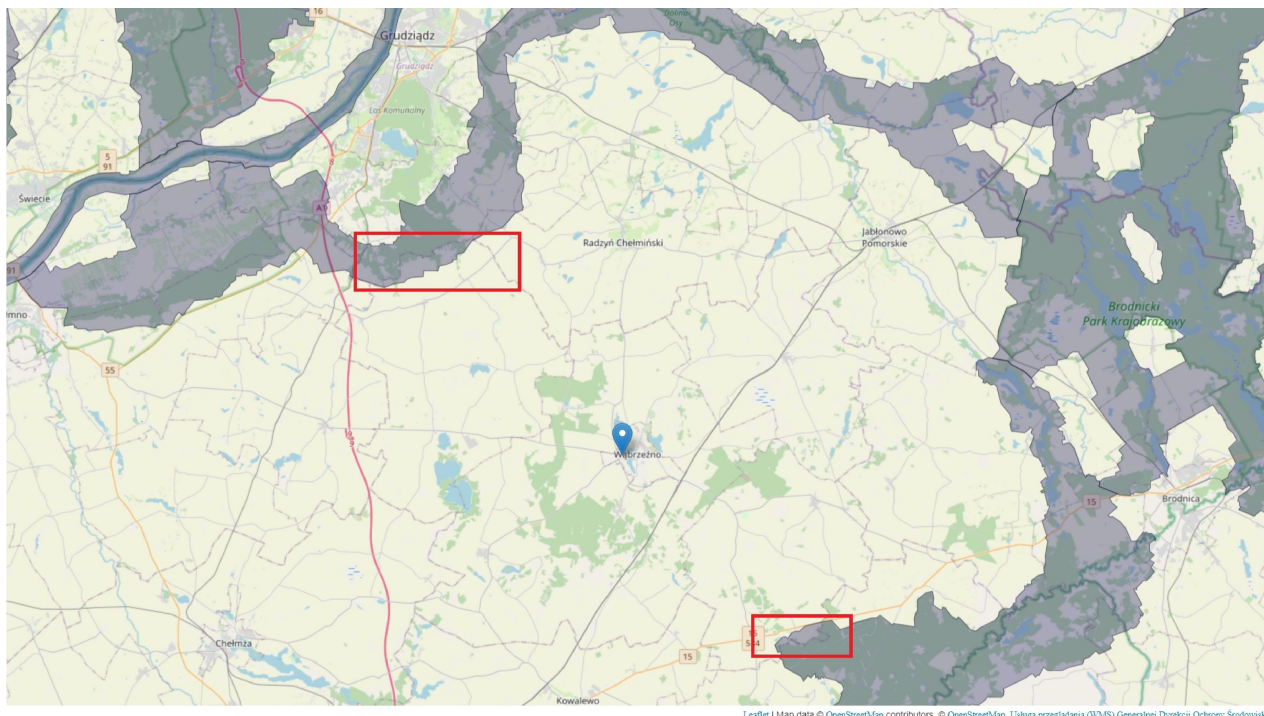
Wyniki wstępnej oceny wybranych do analizy komponentów środowiska przyrodniczego doliny Wisły były podstawą jednocześnie dokonywanej waloryzacji całościowej ze względu na możliwości pełnienia przez dolinę Wisły funkcji korytarza ekologicznego.

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Opracowanie powstawało w dwóch etapach:

- etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków (kolor zielony);
- etap II - w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej (kolor szary).

Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację korytarzy ekologicznych na terenie powiatu wąbrzeskiego.

Rysunek nr 0-4 Najbliższe korytarze ekologiczne zlokalizowane w granicach powiatu wąbrzeskiego

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Przez teren powiatu wąbrzeskiego przebiegają korytarze ekologiczne:

- Korytarz Północny (Lasy Brodnickie - Dolina Wisły),
- Korytarz Północno-Centralny (Dolina Drwęcy).

Przez powiat wąbrzeski na niewielkim odcinku w gminie Płużnica przebiega Korytarz Północny (KPn), który łączy Puszcę Augustowską, Knyszyńską i Białowieską z doliną Biebrzy, Puszcą Piską, lasami Napiwodzko-Ramuckimi i Pojezierzem Iławskim. Przebiega przez dolinę Wisły do Borów Tucholskich, Pojezierza Kaszubskiego, Puszczy Koszalińskiej, Goleniowskiej i Wkrzańskiej. Przechodząc przez Lasy Krajeńskie i Waleckie, łączy się także z Lasami Drawskimi, a następnie dochodzi przez Puszcę Gorzowską do Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Przez teren gminy Dębowa Łąka przebiega Korytarz Północno-Centralny (KPnC), który rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcę Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia – jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kurpiowską i Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką i Lasy Lubuskie dochodzi do Parku Narodowego Ujście Warty.

Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi jest jednym z zadań wymienionych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi jest jednym z zadań wymienionych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.

Niezbędne kierunki działań dla zachowania ciągłości ekologicznej to:

- objęcie ochroną prawną,
- wprowadzenie do strategii i planów zagospodarowania przestrzennego na poziomie kraju, województwa i gminy,
- zalesienia (zwiększanie lesistości),
- ochrona ciągłości dolin rzecznych i linii brzegowej wód,
- ograniczanie zabudowy ciągłej (plany miejscowe),

- szczególna ochrona odcinków newralgicznych (najbardziej zagrożonych),
- budowa przejazdów dla zwierząt na drogach o dużym natężeniu ruchu.

Wpływ inwestycji na środowisko powiatu wąbrzeskiego będzie wskazany na etapach ich realizacji:

- procedury oceny oddziaływania na środowisko (dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko);
- wydawanie odrębnych zezwoleń i pozwoleń czy pozwoleń wodno-prawnych;
- wydawanie decyzji lokalizacyjnych i budowlanych;
- przygotowanie dokumentacji technicznej.

Lasy i zieleń urządzona

Lasy

Obszar powiatu wąbrzeskiego jest położony w przyrodniczo-leśnej Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej, Dzielnicy Pojezierza Chełmińsko Dobrzyńskiego, Mezoregionie Wysoczyzny Dobrzyńsko-Chełmińskiej. Z uwagi na urodzajne gleby i rozdrobnioną gospodarkę rolną znaczna część powiatu uległa w dużym stopniu odlesieniu, stąd lesistość jest bardzo niska. Na terenie powiatu pozostały tylko dwa znaczące kompleksy leśne, jeden większy w gminie Ryńsk i drugi mniejszy w gminie Dębowa Łąka.

W porównaniu do lesistości województwa kujawsko-pomorskiego (23,5%) wskaźnik lesistości powiatu wąbrzeskiego jest bardzo niski (8,4% w 2021 r.).

Starosta prowadzi nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa. Nadzór nad lasami Starosta powierzył nadleśnictwom. W ramach prowadzonego nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności skarbu państwa nadleśniczowie nadzorują przede wszystkim wykonywanie przez właścicieli lasów niestanowiących własności skarbu państwa, obowiązków wynikających z ustawy o lasach, takich jak: wykonywanie zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów; zapobieganie, wykrywanie i zwalczanie nadmiernie pojawiających się i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych oraz ochrony gleby i wód leśnych.

Ponadto właściciele lasów są obowiązani do trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania, a w szczególności do:

- 1) zachowania w lasach roślinności leśnej (upraw leśnych) oraz naturalnych bagien i torfowisk;
- 2) ponownego wprowadzania roślinności leśnej (upraw leśnych) w lasach w okresie do 5 lat od usunięcia drzewostanu;
- 3) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej;
- 4) przebudowy drzewostanu, który nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej, zawartych w planie urządzenia lasu, uproszczonym planie urządzenia lasu lub decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 3;
- 5) racjonalnego użytkowania lasu w sposób trwale zapewniający optymalną realizację wszystkich jego funkcji przez:
 - a) pozyskiwanie drewna w granicach nieprzekraczających możliwości produkcyjnych lasu,
 - b) pozyskiwanie surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w sposób zapewniający możliwość ich biologicznego odtwarzania, a także ochronę runa leśnego.

Pod względem lesistości Powiat Wąbrzeski należy do najslabiej zalesionych w woj. kujawsko – pomorskim (8,3%). Obszar powiatu jest położony w przyrodniczo – leśnej Krainie Wielkopolsko – Pomorskiej. Dominujące typy drzewostanów Bór Mieszany świeży (BMŚw), Bór Mieszany wilgotny (BMw), Bór Mieszany bagienny (BMb), Las Mieszany świeży (LMŚw), las Mieszany wilgotny (LMw) i Las Mieszany bagienny (LMB).

Dominujące gatunki drzew to sosna, brzoza, dąb czarny, buk i olcha. W powiecie wąbrzeskim lasy iglaste stanowią 61%, natomiast liściaste 39%. W strukturze własnościowej dominują lasy państwowe, które stanowią 72,5%, natomiast lasy prywatne 27,5%.

W poniższej tabeli zestawiono powierzchnię lasów na terenie poszczególnych gmin powiatu wąbrzeskiego w latach 2017-2022.

Tabela nr 4.1.9-2 Powierzchnia lasów na terenie powiatu wąbrzeskiego w latach 2017-2022

Nazwa	Powierzchnia w ha					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7
PRYWATNE						
RYŃSK	597,27	605,04	605,04	605,04	605,04	605,04
DĘBOWA ŁĄKA	198,43	200,16	200,16	200,16	200,16	200,16
KSIAŻKI	117,56	118,67	118,67	118,67	118,67	118,67
PLUŻNICA	175,71	187,23	187,23	187,23	187,23	187,23
M. WĄBRZEŻNO	10,68	8,02	8,02	8,02	8,02	8,02
KOMUNALNE						
KSIAŻKI	10,25	10,25	10,25	10,25	10,25	10,25
RYŃSK	2,67	2,67	2,67	2,67	2,67	2,67
POW. OGÓŁEM	1113	1132	1132	1132	1132	1132

Zieleń urządzona

Zieleń urządzona, w tym parki, zieleńce, a także zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej, oraz głównym ciągom komunikacyjnym, uzupełniona o grupy zieleni wysokiej wokół zabytkowych obiektów sakralnych, stanowią ważny składnik Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCh) gmin. Szczególną rolę w strukturze zieleni urządzonej spełniają niektóre obiekty zabytkowe z elementami zieleni, objęte strefami ochrony konserwatorskiej Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tylko na terenie miasta Wąbrzeźno istnieją 2 parki spacerowo – wypoczynkowe, o łącznej powierzchni 6 ha i 7 zieleńców zajmujących powierzchnię 7,2 ha. Inne formy zieleni przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 4.1.9-3 Tereny zieleni w powiecie wąbrzeskim

Nazwa	tereny zieleni osiedlowej			parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej			cmentarze						lasy gminne		
	powierzchnia (ha)			powierzchnia (ha)			obiekty (szt.)			powierzchnia (ha)			powierzchnia (ha)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Powiat wąbrzeski	10,24	10,24	10,24	23,44	23,54	23,54	52	52	52	19,81	19,81	19,81	61,60	61,60	61,60
Wąbrzeźno	8,84	8,84	8,84	22,04	22,04	22,04	2	2	2	3,40	3,40	3,40	3,30	3,30	3,30
Dębowa Łąka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12	12	12	4,60	4,60	4,60	25,40	25,40	25,40
Książki	0,60	0,60	0,60	0,60	0,70	0,70	22	22	22	6,41	6,41	6,41	10,30	10,30	10,30
Plużnica	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	12	12	12	3,60	3,60	3,60	2,30	2,30	2,30
Ryńsk	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	4	4	4	1,80	1,80	1,80	20,30	20,30	20,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych GUS stan terenów zieleni w powiecie wąbrzeskim w latach 2019-2021 nie uległ zmianie.

Corocznie Gminy powiatu wąbrzeskiego prowadzą nasadzenia roślin (drzew):

- Gmina Ryńsk: 2020 r. - 170 nasadzeń, 2021 r. - 150 nasadzeń, 2022 r. - 195 nasadzeń,
- Gmina Dębowa Łąka: 2020 r. - 120 nasadzeń, 2021 r. - 60 nasadzeń, 2022 r. - 57 nasadzeń,
- Gmina Książki: 2020 r. - 24 nasadzenia, 2021 r. - 69 nasadzeń, 2022 r. - 102 nasadzenia,
- Miasto Wąbrzeźno: zgodnie z poniższymi tabelami.

Tabela nr 4.1.9-4 Nasadzenia przeprowadzone w mieście Wąbrzeźno w latach 2020-2022 - nasadzenia indywidualne Miasta Wąbrzeźno

Lp.	Adres	Gatunek	Ilość
1	2	3	4
Rok 2020			
1.	ul. Pod Młynik	Brzoza brodawkowata, modrzew europejski, buk czerwony, sosna pospolita, klon zwyczajny, klon jawor, świerk pospolity, sosna zwyczajna	6.000
2.	ul. Sienkiewicza 1	Brzoza brodawkowata (czerwona, zwisająca)	4
3.	ul. Chelmińska	Miłorząb dwukłapowy	1
4.	Góra Zamkowa	Tawuła japońska Funkie Berberys czerwony	60 45 15
5.	ul. Sienkiewicza	Żywotnik Budleja dawida Żylistek szorstki	10 4 3
RAZEM			6.142
Rok 2021			
1	ul. Generała Hallera	Brzoza brodawkowata Buk pospolity „Swat Magret” Akacja Brzoza brodawkowata	17 3 5 10
2	Teren Góry Zamkowej - Przyjazne Wzgórze	Jałowiec Jabłoń Royal	10 1
3	ul. Generała Pruszyńskiego	Tawuła	75
4	ul. Wolności	Wrzosa Azalia Sosna Cyprys	30 6 2 2
5	ul. Chelmińska	Róże Róże okrywowe Brzoza brodawkowata	8 23 20
6	ul. Kętrzyńskiego – park PKP	Pęcherznica kalinolistna Pięciornik krzewiasty Jałowiec Kalina japońska Lawenda Tawuła Jaśminowiec wonny Klon Sosna Głóg dwuszyjkowy Żywotnik olbrzymi Cis Katalpa Jodła korańska Wiśnia	31 14 8 18 25 26 16 9 15 3 7 5 3 3 2
7	ul. Macieja Rataja	Lipa drobnolistna	18
8	ul. Żeromskiego	Brzoza brodawkowata Pęcherznica kalinolistna Brzoza brodawkowata odm. Youngi Klon pospolity	35 11 2 4
9	ul. Żurawia	Brzoza brodawkowata odm. Youngi	3
10	ul. 750- lecia Wąbrzeźna	Brzoza brodawkowata	6
11	ul. Matejki	Śliwa Pisardi	4
12	ul. Grabowa	Brzoza brodawkowata	6
13	ul. ks. gen. W. Kiedrowskiego	Jarząb szwedzki	28

Tabela nr 4.1.9-4 Nasadzenia przeprowadzone w mieście Wąbrzeźno w latach 2020-2022 - nasadzenia indywidualne Miasta Wąbrzeźno

Lp.	Adres	Gatunek	Ilość
1	2	3	4
14	ul. Tysiąclecia	Wiśnia	2
15	ul. Sienkiewicza	Tawuły	3
Razem			519
Rok 2022			
1.	ul. Generała Hallera	Buk pospolity „Swat Magret”	4
2	ul. Chelmińska	Brzoza brodawkowata odm. Youngi	3
		Budleja dawida	1
		Róże pienne	8
3	ul. Żeromskiego	Brzoza brodawkowata odm. Youngi	1
		Klon zwyczajny	5
4	ul. ks. gen. W. Kiedrowskiego	Jarząb szwedzki	15
5	ul. Sienkiewicza	Żywnotnik	21
		Brzoza dorenbosa	2
		Krzewuska	12
		Pęcherznica	6
6	ul. Wolności	Żywnotnik	2
		Magnolia	1
7	ul. Wiśniowa	Wiśnia pospolita Umbraculifera	2
8	ul. Podzamcze boiska Przyjazne Wzgórze	Młorząd chiński	1
		Jabłoń	1
		Brzoza brodawkowata-czerwona	1
9	ul. Tysiąclecia	Wiśnia pospolita Umbraculifera	2
10	ul. Macieja Rataja	Lipa drobnolistna	2
11	ul. Góra Zamkowa	Brzoza brodawkowata	20
12	ul. Akacyjowa	Buk pospolity Tricolor	3
		Dąb czerwony	3
		Śliwa wiśniowa	6
Razem			122

Tabela nr 4.1.9-5 Nasadzenia przeprowadzone w mieście Wąbrzeźno w latach 2020-2021 - nasadzenia w ramach wspólnego przedsięwzięcia z przedsiębiorcami

Lp.	Nazwa przedsiębiorcy	Adres	Gatunek	Ilość
1	2	3	4	5
Rok 2020				
1.	ANNMAJ Anna Majewska	Plac Jana Pawła II	Świerk serbski	1
2.	ZPTSz Iwona i Andrzej Kiwała	Plac Jana Pawła II	Świerk serbski	1
3.	NIVELO Firma Budowlana Bogdan Lewandowski	ul. Wolności Park przy WDK	Buk pospolity 'Purple Fountain'	1
4.	PPHUW SAGITTA Dariusz i Roman Świętoń	ul. Wolności Park przy WDK	Buk pospolity 'Purple Fountain'	1
5.	Regionalne Wąbrzeskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	ul. Wolności Park przy WDK	Brzoza pożyteczna 'Doorenbos'	1
6.	FHU ANMAR Anita Świś	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Grab pospolity 'Fastigiata'	1
7.	ERGIS S.A.	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Płatan klonolistny	1
8.	WORWO Sp. z o.o.	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Grab pospolity 'Fastigiata'	1
9.	HYDRO-VACUUM Wąbrzeźno Sp. z o.o.	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Grab pospolity 'Fastigiata'	1

Tabela nr 4.1.9-5 Nasadzenia przeprowadzone w mieście Wąbrzeźno w latach 2020-2021 - nasadzenia w ramach wspólnego przedsięwzięcia z przedsiębiorcami

Lp.	Nazwa przedsiębiorcy	Adres	Gatunek	Ilość
1	2	3	4	5
10.	AMPOL-MEROL Sp. z o.o.	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Grab pospolity 'Fastigiata'	1
11.	CITY GARDEN Andrzej Ramlau	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Wiśnia piłkowana 'Kanzan'	1
12.	Przychodnia lekarska AMICUS s.c. Dorota Janiuk	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Grab pospolity 'Fastigiata'	1
13.	VAMBRESIA Fabryka Opakowań Andrzej Bogucki	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Grab pospolity 'Fastigiata'	1
14.	Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Klon zwyczajny „Royal Red”	1
15.	Centrum Optyczno-Okulistyczne Barbara Szymańska	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Wiśnia piłkowana 'Kanzan'	1
16.	Gmina Miasto Wąbrzeźno	ul. Wolności Park przy WDK	Świerk serbski	1
17.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych EKOSYSTEM Sp. z o.o.	ul. Łabędziej 3A	Akacja kulista	10
18.	„RUMIŃSKI” Marek Rumiński Producent okien i drzwi	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Jarząb pospolity „Fastigiata”	1
Razem				27
Rok 2021				
1	Spółka Budowlano-Usługowa BUDEX	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Buk pospolity 'Purple Fountain'	1
2	ARKOM Arkadiusz Jaworski	Teren Góry Zamkowej – Przyjazne Wzgórze	Olcha szara pendula	1
Razem				2

Zabytki

Wojewódzki Konserwator Zabytków prowadzi rejestr zabytków ruchomych oraz nieruchomości, przy czym udostępniany publicznie może być tylko rejestr zabytków nieruchomości. Według wykazu zamieszczonego na stronach internetowych WKZ na terenie powiatu wąbrzeskiego znajduje się 39 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości⁷ oraz 1049 zabytków wpisanych do ewidencji, w podziale na poszczególne Gminy:

- Gmina Dębowa Łąka – 11 szt. w rejestrze i 131 szt. w ewidencji,
- Gmina Książki – 3 szt. w rejestrze i 148 szt. w ewidencji,
- Gmina Płużnica – 10 szt. w rejestrze i 175 szt. w ewidencji,
- Gmina Ryńsk – 9 szt. w rejestrze i 311 szt. + 9 szt. małej architektury w ewidencji,
- Miasto Wąbrzeźno – 6 szt. w rejestrze i 275 szt. w ewidencji.

4.2 Potencjalne zmiany stanu i ochrony środowiska w przypadku braku realizacji dokumentu

Nie podjęcie działań, ujętych w „Programie”, może powodować znaczące, niekorzystne zmiany w środowisku naturalnym i gospodarce odpadami na terenie powiatu.

Powietrze atmosferyczne

Brak działań w tym obszarze spowoduje przede wszystkim nie dostosowanie się do celów i kierunków określonych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy kujawsko – pomorskiej ze względu na przekroczenia

⁷ Źródło: <http://torun.wkz.gov.pl>

poziomów dopuszczalnych dla benzo(a)pirenu i pyłu PM 2,5 oraz PM10. Ponadto brak realizacji wymienionych zadań i działań kierunkowych przyczyni się do pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego, ponieważ nadal występować będą znaczne emisje substancji i pyłów do powietrza, zarówno od źródeł przemysłowych, komunikacyjnych, jak i tzw. niskiej emisji. Przyczyni się to niewątpliwie do pogorszenia zdrowotnych warunków życia mieszkańców.

Hałas

Cele i kierunki działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego są związane głównie z utrzymaniem w dobrym stanie dróg gminnych oraz uwzględnieniem zagadnień klimatu akustycznego w ramach prac dotyczących planowania przestrzennego. Brak realizacji ustalonych kierunków działań przyczyni się do pogorszenia klimatu akustycznego, szczególnie od źródeł hałasu komunikacyjnego.

Promieniowanie elektromagnetyczne

W zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi przewiduje się kontynuację monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz monitorowanie przestrzegania zasad ochrony ludzi przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych w planowaniu przestrzennym. Brak realizacji ustaleń programu w tym zakresie polegających na prowadzeniu monitoringu i analizie wyników nie będzie miał więc bezpośredniego przełożenia na stan środowiska w tym elemencie, natomiast będzie miał duże znaczenie w zakresie możliwości zapobiegania wzrostowi promieniowania na terenach zamieszkałych.

Wody podziemne i powierzchniowe

W odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych Program zakłada realizację zadań mających na celu ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi oraz poprawę jakości wód. Brak realizacji ustaleń Programu, spowodować może zahamowanie procesu poprawy jakości wód, a w niektórych przypadkach pogorszenie ich stanu czystości. W odniesieniu do wód podziemnych szczególne znaczenie mają działania inwestycyjne w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, zwłaszcza na terenach wiejskich, a także działania w zakresie likwidacji punktowych i ograniczenia obszarowych źródeł zanieczyszczenia gruntu i wód, w tym tzw. spływów obszarowych zanieczyszczeń rolniczych.

Zasoby geologiczne

W odniesieniu do powierzchni ziemi i gleb POŚ przewiduje głównie odtwarzanie gleb zdegradowanych metodami biologicznymi i technicznymi oraz przeprowadzanie rekultywacji, a także prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi i kontrolowanie przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. W przypadku braku realizacji ustaleń POŚ nastąpią niekorzystne zmiany polegające na pogarszaniu się stanu jakości gleb i powierzchni ziemi na terenach przewidzianych do rekultywacji (szczególnie terenów przemysłowych), a także przekształcaniu wartościowych przyrodniczo terenów na tereny rolne.

4.3 Ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Prowadzenie procesu zrównoważonego rozwoju powiatu bezpośrednio wpłynie na osiągnięcie wyznaczonych celów w stosunku do poszczególnych składowych elementów środowiska (woda, powietrze, gleba) tworzących ekosystem. Podkreślić należy, że degradacja jednego tylko elementu, wpływa na proces zanieczyszczenia drugiego poprzez przebiegające stale procesy fizyczne, chemiczne oraz biologiczne w całym ekosystemie. Przykładowo, wytwarzane odpady, będące jednym z elementów towarzyszących człowiekowi w życiu codziennym oraz w procesie rozwoju gospodarczego wpływają na proces degradacji środowiska naturalnego, nie tylko bezpośrednio, lecz poprzez oddziaływanie ich składników ze składnikami występującymi w środowisku mogą powstawać związki chemiczne o wiele bardziej niekorzystne dla środowiska niż substancje pierwotne. Obecne działania zanieczyszczające środowisko naturalne bezpośrednio lub pośrednio zostaną uwidocznione po pewnym czasie (w czasie migracji danego związku do środowiska). Wtórna odnowa zasobów środowiska wsparta działaniami człowieka jest nieporównywalnie kosztowniejsza niż kontrola nad obecnym procesem korzystania ze środowiska (racjonalne korzystanie).

W poniższej tabeli zestawiono zamieszczone powyżej w treści niniejszego dokumentu informacje o obszarach problemowych powiatu wąbrzeskiego.

Tabela nr 4.3-1 Obszary problemowe na terenie powiatu wąbrzeskiego

Lp.	Obszar/elementy środowiska	Problemy
1	2	3
1	Powietrze	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców
		Źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstające na terenie powiatu wąbrzeskiego to przede wszystkim zanieczyszczenia emitowane z lokalnych kotłowni, obiektów użyteczności publicznej i palenisk domowych, wykorzystujące tradycyjne źródła energii, jak również emisje z jednostek prowadzących działalność gospodarczą.
		Na obszarach wiejskich o charakterze typowo rolniczym oraz osiedlach domków jednorodzinnych zanieczyszczenie powietrza wynika głównie z tzw. emisji niskiej i jest generalnie związana ze strukturą zużycia paliw do celów grzewczych. Jest to mocno odczuwalne szczególnie w sezonie grzewczym. Największy odsetek całkowitego zużycia paliw stanowi węgiel kamienny i jego pochodne.
		Przez teren powiatu wąbrzeskiego przebiegają drogi krajowe, powiatowe i wojewódzkie. Uzupełnieniem dróg powiatowych i wojewódzkich są drogi gminne znajdujące się w każdym sołectwie. Emisja zanieczyszczeń do powietrza od pojazdów poruszających się po drogach ma wpływ na stan powietrza atmosferycznego.
2	Hałas	Problemy związane ze stanem środowiska na terenie powiatu wąbrzeskiego w zakresie oddziaływań akustycznych, spowodowane są wieloma czynnikami, m.in. jakością sieci drogowej (hałas komunikacyjny), stopniem urbanizacji, koncentracją usług, występowaniem zakładów przemysłowych oraz rzemieślniczych w jednostkach zabudowy mieszkaniowej.
3	Środowisko gruntowo-wodne	Do ważniejszych problemów w zakresie zagrożeń wód należy zaliczyć: - nie wystarczający stopień skanalizowania (Gmina Ryńsk), - nawożenie gleb i stosowanie środków ochrony roślin - niewystarczająca jakość oczyszczonych ścieków – przydomowe oczyszczalnie, - stosowanie środków chemicznych w celu odśnieżania dróg - czynniki atmosferyczne powodujące suszę rolniczą - zagrożenie chemiczne jednolitych części wód powierzchniowych
4	Odpady	Do głównych problemów w zakresie gospodarki odpadami w powiecie wąbrzeskim należą: - niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców, lub niechęć do stosowania się do ustalonych zasad przyjętych w Gminach, - powielanie niewłaściwych działań i postaw w zakresie postępowania z odpadami (np. powstawanie „dzikich składowisk odpadów”), - tylko częściowy udział mieszkańców w selektywnej zbiórce odpadów, w tym selektywnej zbiórce odpadów niebezpiecznych - przypadki mieszania takich odpadów z odpadami komunalnymi, - przypadki palenia odpadów, również niebezpiecznych, w paleniskach domowych.

Stan środowiska na obszarze powiatu wąbrzeskiego ocenia się jako dobry.

Na ocenę te wpływają następujące czynniki:

- stan jakości powietrza, ze względu na przekroczenia PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu, ocenia się ogólnie jako zły,
- stan jakości klimatu akustycznego, ze względu na ruch samochodowy ocenia się ogólnie jako dobry,
- stan jakości gleb, ocenia się ogólnie jako dobry,
- stan jakości wód powierzchniowych, zgodnie z Raportem WIOŚ, ocenia się jako umiarkowany,
- stan jakości wód podziemnych, zgodnie z Raportem WIOŚ, ocenia się jako dobry,
- stan jakości obszarów chronionych ocenia się jako dobry.

4.4 Ocena istniejących problemów ochrony środowiska z punktu widzenia Projektu, a szczególnie obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zagrożenia dla środowiska oraz źródła tych zagrożeń

Źródła zagrożeń zarówno dla całego środowiska przyrodniczego obszaru opracowania (stresory) jak i poszczególnych jego elementów są dwójakiego rodzaju:

- zagrożenia naturogenne (abiotyczne i biotyczne) - jak częste ulewne deszcze, silne wiatry, duże spadki terenu, żerowanie zwierzyny, itp.;
- zagrożenia antropogenne - jak skupiska emitorów przemysłowych, szlaki komunikacyjne, presja intensywnego rolnictwa, itp.

Degradacja środowiska powoduje obniżenie jakości poszczególnych komponentów środowiska, dlatego istotne jest zdefiniowanie konkretnego, sparametryzowanego i możliwego do rozwiązania problemu środowiskowego. Dominujące i potencjalne zagrożenia stanu środowiska w odniesieniu do wymienionych powyżej źródeł zagrożeń przedstawiono w poszczególnych punktach Oceny aktualnego stanu środowiska (punkt 4.1).

Wszelkie przewidywane w „Programie” działania mają zmierzać do poprawy jakości środowiska na terenie powiatu wąbrzeskiego.

Zawarty w „Programie” wykaz problemów dotyczących ochrony środowiska na terenie powiatu wąbrzeskiego przedstawia się następująco:

- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- nadal stosunkowo niewielkie wykorzystanie źródeł odnawialnych energii,
- spalanie odpadów i złego jakościowo węgla w piecach domowych,
- brak scentralizowanego systemu ogrzewania w skupiskach obiektów wymagających ogrzewania,
- niezadawalający stan dróg,
- hałas od źródeł komunikacyjnych,
- zanieczyszczenia wód, głównie pochodzenia rolniczego i komunalnego,
- niewystarczający stopień skanalizowania niektórych obszarów wiejskich,
- odprowadzanie bezpośrednio do gruntu wód opadowych i roztopowych,
- tendencja do utwardzania terenów,
- korzystanie ze zbiorników bezodpływowych,
- brak stałego monitoringu jakości gleb,
- oddziaływanie pojazdów samochodowych, rolnictwa, odpadów, materiałów budowlanych i maszyn budowlanych na gleby,
- niewystarczająca świadomość ekologiczna, lub niechęć do stosowania się do ustalonych zasad przyjętych w Gminach przez mieszkańców w kwestii selektywnej zbiórki odpadów oraz spalania odpadów,
- brak wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia niektórych rodzajów odpadów przewidzianych do recyklingu, na terenie niektórych Gmin,
- duże ilości wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia.

Analizując powyższe problemy pod kątem oddziaływań na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, stwierdza się, m.in. że:

- brak realizacji zadań związanych z tzw. niską emisją może spowodować okresową emisję i oddziaływanie na obszary chronione,
- brak przeprowadzenia działań zmierzających do zmniejszenia emisji substancji i pyłów do powietrza może spowodować niekorzystne oddziaływanie na florę i faunę na obszarach chronionych,
- niezadawalający stan dróg wiąże się ze zwiększoną emisją substancji do powietrza oraz hałasem do środowiska, co może oddziaływać na florę i faunę na obszarach chronionych,
- niska świadomość ekologiczna, lub niechęć do stosowania się przez mieszkańców do ustalonych zasad przyjętych w Gminach w zakresie selektywnej zbiórki odpadów oraz spalania odpadów może wpłynąć na środowisko lokalnie (nielegalne miejsca gromadzenia odpadów, również na terenach chronionych) lub przestrzennie (oddziaływanie składników odpadów na składniki występujące w środowisku; rozprzestrzenianie się pyłów i substancji w powietrzu wskutek spalania odpadów w paleniskach domowych).

4.5 Ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia dokumentu i sposoby uwzględnienia ich w dokumencie oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Cele i kierunki wynikające z dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym

Cele wynikające z polityki UE

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VII Program Działań na rzecz Środowiska (7 EAP) przyjęty do realizacji w listopadzie 2013. Ustanawia on wspólnotowe ramy polityki ochrony środowiska na okres do roku 2020 r. Stanowi on środowiskowy wymiar wspólnotowej strategii zrównoważonego rozwoju i wytycza priorytety w dziedzinie ochrony środowiska, w szczególności:

- Cel priorytetowy 1: ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE,
- Cel priorytetowy 2: Przekształcenie UE w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
- Cel priorytetowy 3: Ochrona obywateli UE przed związanymi ze środowiskiem naciskami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu,

w tym priorytety w zakresie sprzyjających uwarunkowań prawnych:

- Cel priorytetowy 4: Maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska,
- Cel priorytetowy 5: Poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska,
- Cel priorytetowy 6: Zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnienie cen,
- Cel priorytetowy 7: Lepsze uwzględnianie problematyki ochrony środowiska i większa spójność polityki)

oraz priorytety w zakresie podejmowania wyzwań o charakterze lokalnym, regionalnym i globalnym:

- Cel priorytetowy 8: Wspieranie zrównoważonego charakteru miast UE,
- Cel priorytetowy 9: Zwiększenie skuteczności działań unijnych mających na celu stawienie czoła wyzwaniom związanym z ochroną środowiska i klimatem na poziomie regionalnym i globalnym.

Cele i kierunki wynikające z dokumentów strategicznych na poziomie krajowym

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

1. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
 - I. Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
 - II. Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
 - III. Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
 - IV. Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
 - V. Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
 - VI. Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
2. Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
 - I. Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
 - II. Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
 - III. Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
 - IV. Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,
3. Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski
 - I. Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Cel główny – Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców

1. Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego
 - I. Kierunek interwencji – Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
 - II. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
 - III. Kierunek interwencji – Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
 - IV. Kierunek interwencji – Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
2. Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
 - I. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
 - II. Kierunek interwencji – Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
 - III. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
 - IV. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
 - V. Kierunek interwencji – Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT,
3. Cel szczegółowy III : Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych
 - I. Kierunek interwencji – Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
 - II. Kierunek interwencji – Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
4. Cel horyzontalny: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa
 - I. Kierunek interwencji – Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji
5. Cel horyzontalny Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska
 - I. Kierunek interwencji – Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Ze względu na swoją rolę i przypisane jej zadania Strategia stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. Łączy w sobie wymiar strategiczny z wymiarem operacyjnym: wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne - projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie. Ustala również system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, 1250, 1948 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 5).

Poniżej przedstawiono cel główny i cele szczegółowe Strategii, które mają znaczenie w kontekście Programu Ochrony Środowiska:

1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
 - I. Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny
2. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
 - I. Kierunek interwencji – Wsparcie dla podwyższania atrakcyjności inwestycyjnej Śląska oraz promocji zmian strukturalnych
 - II. Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta
 - III. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich
3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport

- I. Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce
- II. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności
4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia
 - I. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju
 - II. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej
 - III. Kierunek interwencji – Rozwój techniki
5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko
 - I. Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód
 - II. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania
 - III. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego
 - IV. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją
 - V. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi
 - VI. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami
 - VII. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych

Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku

1. Kierunek – Poprawa efektywności energetycznej
 - I. Cel główny – Dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
 - II. Cel główny – Konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE 15,
2. Kierunek – Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii
 - I. Cel główny – Racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - II. Cel główny - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,
3. Kierunek – Wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła
 - I. Cel główny – Zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,
4. Kierunek – Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej
 - I. Cel główny – Przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych,
5. Kierunek – Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw
 - I. Cel główny – Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
 - II. Cel główny – Osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
 - III. Cel główny – Ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
 - IV. Cel główny – Wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
 - V. Cel główny – Zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,
6. Kierunek – Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii

- I. Cel główny – Zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,
7. Kierunek – Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko
 - I. Cel główny – Ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
 - II. Cel główny – Ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
 - III. Cel główny – Ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
 - IV. Cel główny – Minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
 - V. Cel główny – Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030

Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie kraju, a w szczególności na obszarach, gdzie stwierdzone zostały przekroczenia standardów jakości. Zgodnie z założeniami KPOP ma to nastąpić poprzez osiągnięcie, w możliwie krótkim czasie, dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych substancji szkodliwych w powietrzu, wymaganych przepisami prawa unijnego transponowanych do prawa polskiego, a w perspektywie do 2030 r. – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia.

Kierunkami działań prowadzącymi do osiągnięcia celów szczegółowych, tj. osiągnięcia i dotrzymania co najmniej standardów jakości powietrza określonych w prawodawstwie unijnym oraz krajowym, są:

- I. podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza,
- II. stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza,
- III. włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi,
- IV. rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza,
- V. rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza,
- VI. upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

1. Cel. 1 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:
 - I. Kierunek – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
 - II. Kierunek – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
 - III. Kierunek – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
 - IV. Kierunek – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
 - V. Kierunek – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.
2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:
 - I. Kierunek – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
 - II. Kierunek – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu.
3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:
 - I. Kierunek – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu,
 - II. Kierunek – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.
4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:
 - I. Kierunek – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie),
 - II. Kierunek – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.

5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
 - I. Kierunek – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
 - II. Kierunek – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.
6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
 - I. Kierunek – zwiększenie świadomości odnośnie ryzyka związanego ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
 - II. Kierunek – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

1. Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego
 - I. Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,
 - II. Cel szczegółowy 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

4.6 Ocena przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, z uwzględnieniem zależności między poszczególnymi elementami środowiska

Celem opracowania Programu Ochrony Środowiska jest, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, „stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska”. Dokument ten jest ukierunkowany na uzyskanie pozytywnego efektu ekologicznego i poprawy stanu środowiska. Nie oznacza to jednak, że realizacja konkretnych przedsięwzięć, z planowanych w ramach „Programu” priorytetów, nie może spowodować okresowo oddziaływań negatywnych, stwarzać lokalnie uciążliwości lub uszczuplać miejscowo zasoby przyrodnicze.

Realizacja założeń „Programu” ma na celu poprawę istniejącego stanu środowiska. Należy jednak pamiętać, że niektóre przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami mogą lokalnie oddziaływać na środowisko (np. instalacje do przetwarzania odpadów). Inwestycje tego typu powodują także często szereg konfliktów społecznych, co często związane jest z brakiem zrozumienia specyfiki takich przedsięwzięć oraz odpowiedniej informacji skierowanej do społeczności.

Główne efekty ekologiczne związane będą z realizacją celów:

1. Poprawa jakości środowiska, zawierającego kierunki działań w zakresie poprawy jakości wód, poprawy jakości powietrza atmosferycznego i ochrony klimatu, poprawy warunków akustycznych, ochrony przed polami elektromagnetycznymi,
2. Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii, zawierającego kierunki działań w zakresie ograniczenia materiałochłonności, wodochłonności i energochłonności gospodarki, kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przed powodzią i suszą oraz w zakresie zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
3. Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych,
4. Edukacja ekologiczna i udział społeczeństwa w ochronie środowiska.

Zapisy „Programu” w zakresie celu 1 pozwolą docelowo na osiągnięcie standardów i dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w środowisku, zgodnych z wymogami zarówno prawa krajowego jak i unijnego.

Zapisy „Programu” w zakresie celu 2 pozwolą na uzyskanie, poprzez modernizację procesów technologicznych, efektu bezpośredniego w postaci zmniejszenia zużycia wody i innych surowców naturalnych pobieranych wprost ze środowiska oraz efektu pośrednio skutkującego w środowisku w wyniku zmniejszenia energochłonności procesów produkcyjnych (oszczędność nieodnawialnych zasobów surowców energetycznych, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza).

Zapisy „Programu” w zakresie celu 3 pozwolą na wdrożenie pewnych kierunkowych zmian w środowisku przyrodniczym, polegających m.in. na utrzymaniu odpowiedniej proporcji w powierzchni terenów zalesionych i zadrzewionych w stosunku do terenów zurbanizowanych i rolnych, rekultywacji terenów zdegradowanych w wyniku np. powierzchniowej eksploatacji kopalin, kształtowaniu obszarów prawnej ochrony przyrody, dążeniu do utrzymania równowagi ekosystemów i bioróżnorodności cennych siedlisk przyrodniczych.

Zapisy „Programu” w zakresie celu 4 będą pośrednio skutkować pozytywnymi zmianami w środowisku przyrodniczym, m.in. poprzez podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz prowadzenie skutecznej edukacji ekologicznej, realizację szeregu działalności promujących tematykę ekologiczną, organizację wydarzeń i imprez (konkursy, przeglądy, wystawy, happeningi), prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej.

Istotne jest z punktu widzenia długoterminowej poprawy jakości środowiska, aby w „Programie” uwzględnić promowanie budownictwa energooszczędnego, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych, pomp ciepła). W budownictwie mieszkaniowym istnieją duże możliwości oszczędności energii z wykorzystaniem źródeł odnawialnych i przyjęcie takiego kierunku działań w wojewódzkim programie ochrony środowiska dla podstawę do preferowania energooszczędnych rozwiązań w ramach systemów finansowania budownictwa.

Wdrożenie „Programu” nie stwarza zagrożenia konfliktami społecznymi. Nie stwarza także zagrożenia dla różnorodności biologicznej roślin i zwierząt. Wręcz przeciwnie, ogólnie poprawi to stan czystości w obrębie powiatu, co przyczyni się do poprawy warunków wegetacji roślin i warunków życia zwierząt. Oprócz spojrzenia całościowego należy jednak rozpatrzyć możliwość negatywnego oddziaływania poszczególnych, zaplanowanych działań na walory środowiskowe obszarów chronionych.

5 Oceny rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

5.1 Wpływ ustaleń dokumentu na realizację obowiązujących celów ochrony środowiska

Ustalenia „Programu” wpłyną niewątpliwie pozytywnie na realizację obowiązujących celów ochrony środowiska. Przyczynią się do zintensyfikowania działań mających zapewnić prawidłową gospodarkę w dziedzinie ochrony środowiska na terenie powiatu oraz udoskonalenia edukacji ekologicznej mieszkańców.

5.2 Analiza rozwiązań mających na celu ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji „Programu”

Ustalenia dotyczące planowanych przedsięwzięć obejmują szeroki wachlarz narzędzi, mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań w wyniku realizacji ustaleń opisywanego dokumentu, mając na celu ochronę wartości ekologicznych. Przewidziane do realizacji działania określone w POŚ mogą stanowić przedsięwzięcia oddziałujące na środowisko, szczególnie inwestycje drogowe. Jednakże na obecnym etapie rozeznania i oceny oddziaływania, z uwagi na ogólny charakter dokumentu, jakim jest POŚ, można wprowadzić jedynie ustalenia mające na celu ograniczenie dalszego negatywnego oddziaływania.

W odniesieniu do przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogą zaistnieć w trakcie realizacji „Programu”, należałoby podjąć następujące środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

- objęcie przedsięwzięć kwalifikujących się do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a w szczególności mogących oddziaływać na obszary Natura 2000 i korytarz ekologiczny, procedurą oceny oddziaływania na środowisko;
- wprowadzenie ścisłego nadzoru nad wykonaniem warunków decyzji środowiskowych, a w szczególności zastosowanie wymaganych rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających oddziaływanie na środowisko;
- wprowadzenie systemu monitorowania realizacji przedsięwzięć w ramach „Programu”.

W zakresie działań systemowych w ochronie środowiska duże znaczenie ma właściwe planowanie przestrzenne. W tym zakresie należy kłaść duży nacisk na odpowiednie przygotowanie planów miejscowych, z uwzględnieniem warunków ekofizjograficznych.

Ważne jest też odpowiednie wyprzedzenie czasowe w przygotowaniu planów, które nie powinny powstawać dopiero w momencie planowanego zamierzenia inwestycyjnego. Skutecznie zapobiegać zagrożeniom środowiska i eliminować lub ograniczać ewentualne konflikty przyrodnicze można poprzez odpowiednie planowanie przestrzenne, które pozwala na:

- wybór niekolizyjnych środowiskowo (lub o ograniczonej konfliktowości) lokalizacji przedsięwzięć,
- zagospodarowanie terenów przeznaczonych na inwestycje zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Ocena działań zmierzających do zachowania lub przywrócenia walorów przyrodniczych obszarów chronionych lub innych cennych przyrodniczo

Nie przewiduje się działań zmierzających do przywrócenia walorów przyrodniczych obszarów chronionych lub cennych przyrodniczo na terenie powiatu wąbrzeskiego.

Spośród zaproponowanych powyżej działań największe znaczenie ma właściwe planowanie przestrzenne, ze względu na stosowanie zasady prewencji.

Ponadto zaproponowane zwrócenie szczególnej uwagi na objęcie przewidywanych inwestycji procedurą oceny oddziaływania na środowisko, a także prowadzenie nadzoru nad spełnieniem warunków określonych w wydawanych decyzjach administracyjnych pozwoli kontrolować wpływ danych inwestycji na środowisko, także w zakresie oddziaływań skumulowanych.

Zaproponowane działania zmierzające do zachowania walorów przyrodniczych obszarów chronionych lub cennych przyrodniczo na terenie powiatu wąbrzeskiego ocenia się jako przydatne i pozwalające uzyskać pożądane efekty.

Biorąc pod uwagę rodzaje działań przewidzianych w POŚ, jak również skalę ich oddziaływania oraz charakter otoczenia analizowanego obszaru nie zachodzi potrzeba wprowadzania, innych niż zastosowane w dokumencie, rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, a szczególnie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000.

5.3 Analiza zmian klimatycznych oraz negatywnych skutków z nich wynikających, w tym omówienie założeń projektu w kontekście adaptacji do skutków zmian klimatu

Zmiany klimatu są obecnie jednym z istotnych zagrożeń środowiskowych, społecznych i ekonomicznych. Zmiany te w kolejnych dziesięcioleciach mogą się przyczynić między innymi do zmniejszenia zasobów wodnych, zwiększenia częstotliwości i intensywności powodzi, topnienia lodowców, erozji gleb, a także nasilenia takich zjawisk ekstremalnych, jak: trąby powietrzne, gradobicia czy fale mrozów oraz anomalnych upałów.

Unia Europejska od lat stara się tworzyć narzędzia do prowadzenia zewnętrznej polityki klimatycznej. Formalizacja działań na rzecz środowiska i klimatu w polityce i w prawie wspólnotowym postępowała powoli. Wspólna polityka klimatyczna zapoczątkowana została w latach 90, w traktacie z Maastricht, gdzie określono pierwsze cele polityki ochrony środowiska. W Traktacie Amsterdamu z 1999 roku wprowadzono zasadę integracji polityki środowiskowej w innych dziedzinach działalności Unii, m.in. rolnictwie, polityce rozwojowej, energetycznej, handlu i transporcie. Na szczycie klimatycznym w Kioto w 1997 r., w latach 2008–2009 przyjęto

pakiet energetyczno-klimatyczny (tzw. „3 x 20”). W 2018 r. Unia przyjęła rozporządzenie w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, natomiast w 2019 r. dokonała przeglądu swojego prawa na podstawie Ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030. Najważniejsze zmiany, które dokonały się w ostatnich latach, to wejście w życie w 2021 r. Europejskiego prawa o klimacie – rozporządzenia, które wpisuje w ramy prawne cele Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ). EZŁ zakłada m.in. osiągnięcie przez europejską gospodarkę neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz redukcję emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 r. Jako narzędzia realizacji powyższych celów opracowane zostały inicjatywy prawodawcze dotyczące całego spektrum aktywności UE – przemysłu, rolnictwa, transportu, energii, środowiska itp. Wynikiem 27. konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu (COP 27), która odbyła się w listopadzie 2022 r. Rada Europejska zatwierdziła konkluzje, w których potwierdziła, że unijna dyplomacja klimatyczna i energetyczna jest jednym z podstawowych elementów unijnej polityki zagranicznej. Podkreśliła w nich też, że UE jest zdecydowana nawiązać kontakty i współpracować z partnerami na całym świecie, aby:

- wdrożyć porozumienie paryskie,
- ograniczyć wzrost temperatury na świecie do 1,5°C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej,
- wspierać najbardziej narażone kraje w przystosowywaniu się do skutków zmiany klimatu oraz zwiększać zbiorowe finansowanie działań klimatycznych,
- zwiększyć zbiorowe finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu.

Rada potwierdza w konkluzjach, że zewnętrzna polityka energetyczna UE ma wspierać, intensyfikować i przyspieszać trwającą globalną transformację energetyczną jako kluczowy warunek neutralności klimatycznej. Szczególnie istotne dla polityki klimatycznej jest wdrożenie pakietu „Gotowi na 55” („Fit for 55”), w ramach którego Komisja Europejska przewidziała rewizję m.in. dyrektywy dotyczącej surowców i nośników energii, systemu handlu uprawnieniami emisji (EU ETS), rozporządzenia o wysiłku redukcyjnym. Zaplanowała też nowe inicjatywy, m.in. CBAM, ReFuelEU w lotnictwie i FuelEU Maritime dla zielonej przestrzeni morskiej.

Od lutego 2022 r. znaczenia dla UE nabrała także kwestia energetycznego zarządzania kryzysowego wobec wyzwań politycznych. Ze względu na rosyjską agresję na Ukrainę, która silnie zachwiała rynkami energii na całym świecie i zdestabilizowała dostawy surowców do UE, argument bezpieczeństwa energetycznego okresowo – zwłaszcza na początku działań zbrojnych – wziął górę nad względami klimatycznymi. Doszły do tego wypracowane podczas długich negocjacji sankcje ograniczające import rosyjskich surowców energetycznych do UE, a także niedokończona jeszcze postpandemiczna odbudowa europejskiej gospodarki oraz problemy społeczne (m.in. pogłębienie ubóstwa energetycznego). By zaradzić chaosowi i utrzymać spójność polityczną z celami EZŁ, Komisja Europejska zaproponowała m.in. plan REPower EU z maja 2022 r. oraz pakiet regulacji Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę z lipca 2022 r. Obok przedstawienia strategii odchodzenia od rosyjskich surowców i zastępowania ich alternatywnymi zasobami (zwłaszcza OZE, ale dopuszczając możliwość wykorzystania paliw kopalnych), a także nawoływań do solidarności energetycznej, KE stanowczo podkreśliła, że cele klimatyczne na 2030 r. i na 2050 r. są w nich uwzględnione i pozostają bez zmian.⁸

Dla powiatu wąbrzeskiego nie były prowadzone badania zmian klimatu. Dane takie prezentowane są na szczeblu wojewódzkim. Województwo kujawsko – pomorskie charakteryzuje się klimatem przejściowym, który łączy klimat typowy dla pojezierzy bałtyckich na północy (klimat chłodny i wilgotny) z klimatem Wielkich Dolin Środkowopolskich na południu (klimat suchy). Średnia temperatura w styczniu wynosi od -2 na zachodzie regionu do -3°C na wschodzie, zaś w lipcu kształtuje się na poziomie około 18°C. Z kolei temperatury w ciągu roku wahają się pomiędzy +28°C latem i -25°C zimą. Najcieplejszą częścią województwa jest rejon Doliny Wisły (okolice Włocławka – gdzie średnia roczna temperatura powietrza przekracza 8°C), zaś najchłodniejszą jest część północno – zachodnia i wschodnia, gdzie temperatura wynosi średnio 7°C.

Na zmiany klimatu wpływają czynniki naturalne, jak i antropogenne. Jednym z czynników jest emisja tzw. gazów cieplarnianych do powietrza atmosferycznego.

Jak wynika z opracowanego Programu ochrony środowiska, jednym z problemów środowiskowych powiatu wąbrzeskiego jest zanieczyszczenie powietrza wskutek tzw. niskiej emisji, odczuwalnej zwłaszcza w sezonie jesienno-zimowym. Dla powiatu zaproponowano szereg kierunków działań zmierzających do poprawy jakości

⁸ <https://pism.pl/publikacje/wewnetrzne-uwarunkowania-dyplomacji-klimatycznej-ue-razem-ale-osobno>

powietrza atmosferycznego, m.in. zwiększenie efektywności energetycznej oraz instalowanie OZE w budynkach użyteczności publicznej, mieszkalnych i usługowych, obniżenie emisji komunikacyjnej, zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego, rozbudowa systemu dróg dla rowerów i innej infrastruktury rowerowej, promocja ruchu rowerowego i turystyki. Realizacja działań przewidzianych do realizacji pozwoli efektywnie zarządzać energią, zwiększyć udział energii ze źródeł odnawialnych, a co za tym idzie poprawić jakość powietrza atmosferycznego i przyczynić się do złagodzenia wpływu na zmiany klimatu.

5.4 Analiza celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)

Cele środowiskowe jednolitych części wód podziemnych

Cele środowiskowe dla wód podziemnych:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Ocena stanu chemicznego wód podziemnych prowadzona jest głównie na podstawie wartości progowych elementów fizykochemicznych określających stan chemiczny wód podziemnych odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu wg rozporządzenia w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych. Zgodnie z powyższym cele środowiskowe są reprezentowane przez wartości progowe, określone dla klasy III jakości wód podziemnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu zapisów mówiących, że stan chemiczny uznaje się za dobry w przypadku, gdy przekroczenia wartości progowych dla dobrego stanu chemicznego występują, ale są one związane z naturalnie podwyższonym tłem niektórych jonów lub ich wskaźników.

Stan ilościowy wód podziemnych

Głównym wyznacznikiem dobrego stanu ilościowego dla jednolitych części wód podziemnych jest zapewnienie zasobów wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania przy długoterminowej średniorocznej wartości poboru z ujęć wód podziemnych.

Obszar powiatu wąbrzeskiego położony jest w granicach JCWPd nr 38 i 39.

Ogólną charakterystykę JCWPd znajdujących się na obszarze powiatu przedstawiono w punkcie 4.1.5 niniejszej Prognozy.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych przedstawiono w tabeli nr 5.4-1.

Tabela nr 5.4-1 Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych

Lp.	Europejski kod JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
1	2	8	9
1	PLGW200038	niezagrożona	dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy
2	PLGW200039	niezagrożona	dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy

Realizacja ustaleń Programu nie spowoduje zmiany oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz samych celów określonych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza ze względu na to, że planowane ustalenia nie wpłyną negatywnie na stan ilościowy i jakościowy wód powierzchniowych.

Cele środowiskowe jednolitych części wód powierzchniowych

Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Zastosowane podejście, polegające na przyjęciu za cele środowiskowe wartości granicznych odpowiadających dobremu stanowi wód, związane było z niekompletnym zrealizowaniem prac w zakresie opracowania warunków referencyjnych dla poszczególnych typów wód, a tym samym brakiem możliwości ustalenia wartości celów środowiskowych wg charakterystycznych wymagań względem poszczególnych typów we wszystkich kategoriach wód. Dodatkowo, z uwagi na trwające prace w zakresie opracowywania metodyk oceny stanu hydromorfologicznego oraz fakt, że monitoring w zakresie badań stanu chemicznego jest jeszcze w fazie kształtowania i rozbudowy ustalenie celów środowiskowych zostało oparte o dostępne wartości graniczne wskaźników podanych w rozporządzeniu w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Ogólną charakterystykę JCWP znajdujących się na obszarze powiatu wąbrzeskiego przedstawiono w punkcie 4.1.5 niniejszej Prognozy.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych przedstawiono w tabeli nr 5.4-2.

Tabela nr 5.4-2 Cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych

Lp.	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
1	2	3	4	5
jeziorne				
1	LW20203	Zamkowe	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny
2	LW20245	Wieczno Północne	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
3	LW20246	Wieczno Południowe	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
4	LW20602	Sicienskie	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
5	LW20603	Blizinki (Blizno)	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
rzeczne				
6	RW20001828929	Struga Wąbrzeska	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny
7	RW200023296689	Lutryna od Dużej Bachy do Kanału Sicińskiego	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
8	RW200018289149	Kujawka	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
9	RW2000172966929	Radzyńska Struga	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
10	RW200019296699	Lutryna od Kanału Sicińskiego do ujścia	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
11	RW20001728984	Bacha ze Zgniłą	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
12	RW200017295229	Żacka Struga ze Strugą Sadržką	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny;
13	RW2000172952451	Rudniczanka do jez. Rudnickie Wielkie	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny;
14	RW200018289749	Struga Młyńska	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;

Tabela nr 5.4-2 Cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych

Lp.	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
1	2	3	4	5
15	RW20001928989	Bacha od Zgniłki do ujścia	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny
16	RW20001129529	Kanał Główny od Żackiej Strugi do ujścia z Rudniczanką od jez. Rudnickiego Wielkiego	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;
17	RW2000172952489	Młynówka	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny;

Realizacja ustaleń Programu nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza ze względu na to, że planowane ustalenia nie wpłyną negatywnie na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych.

5.5 Analiza i ocena priorytetów, celów i działań ekologicznych pod kątem potencjalnych konfliktów środowiskowych i społecznych

5.5.1 Oddziaływanie zadań „Programu” na stan jakości powietrza atmosferycznego

Przewidziane do realizacji zadania mogą oddziaływać na stan jakości powietrza zarówno pozytywnie, jak i negatywnie.

Głównym zadaniem jest ograniczenie niskiej emisji, dzięki czemu zminimalizuje się ilość zanieczyszczeń, szczególnie pyłowych, przedostających się do powietrza. Wszystkie działania w tym zakresie będą zdecydowanie pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska.

W zapisach POŚ w ramach działania „Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego” proponuje się m.in. termomodernizację budynków oraz wymianę ogrzewania na ekologiczne (gazowe, olejowe, na biomasę) a także rozwój i promowanie energetyki odnawialnej. W jej przypadku jednak należy dopasować rodzaj urządzeń do panujących uwarunkowań przyrodniczych. Realizacja tych zadań przyczyni się również do spowolnienia zmian klimatycznych.

Ze względu na to, iż komunikacja stanowi drugie największe źródło zanieczyszczenia powietrza, konieczne są prace zmierzające do upłynnienia ruchu samochodów oraz budowa obwodnic i przekierowanie ruchu poza tereny miast. Zaplanowane działania powinny poprawić jakość powietrza. Każda inwestycja wymaga jednak indywidualnego podejścia i w razie konieczności przeprowadzenie osobnej oceny oddziaływania na środowisko.

W poniższej tabeli zestawiono działania proponowane w „Programie” i ich wpływ na jakość powietrza. Oceny dokonano w skali 1 - 5, gdzie 1 oznacza najmniejsze negatywne oddziaływanie, a 5 największe.

Tabela nr 5.5.1-1. Oddziaływanie inwestycji/działania na jakość powietrza.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na jakość powietrza (skala 1 - 5)
1	2	3
1	Bieżące remonty i modernizacje dróg powiatowych	2
2	Budowa, przebudowa dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie	2
3	Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego oraz pomoc finansowa dla gmin na rozbudowę sieci dróg rowerowych	2
4	Promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku	1
5	Działania podnoszące bezpieczeństwo na drogach powiatowych: oznakowanie poziomie	1

Tabela nr 5.5.1-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na jakość powietrza.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na jakość powietrza (skala 1 - 5)
1	2	3
	i pionowe, elementy bezpieczeństwa ruchu, przejścia dla pieszych	
6	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego	2
7	Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz budownictwa energooszczędnego	1
8	Udzielanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów	1
9	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji w zakresie emisji gazów i pyłów	1
10	Kontrola i prowadzenie spraw związanych z interwencjami na uciążliwości instalacji	1
11	Realizacja działań naprawczych zapisanych w obowiązujących Programach ochrony powietrza	1
12	Kontrole przestrzegania ograniczeń i zakazów wynikających z uchwały antysmogowej	1
13	Działania informacyjno – edukacyjne w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony powietrza	1
14	Wydawanie pozwoleń na budowę dla inwestycji w OZE, w tym m.in. farm wiatrowych i fotowoltaicznych, geotermii, elektrowni wiatrowych itp.	1
15	Propagowanie OZE z prowadzeniem działań edukacyjnych	1
16	Wspieranie działań z zakresu małej retencji, w tym budowy małych zbiorników retencyjnych, z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	1
17	Działania informacyjne i motywujące właścicieli nieruchomości do stosowania rozwiązań służących retencjonowaniu wód opadowych i roztopowych	1
18	Pielęgnowanie drzew i krzewów oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze złego stanu sanitarnego drzewostanu	1
19	Promowanie i zachęcenie mieszkańców gmin do wdrażania rozwiązań retencjonujących wody opadowe na własnej posesji	1
20	Interwencje w zakresie uciążliwości związanych z emisją hałasu	1
21	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	1
22	Prowadzenie i aktualizacja rejestru źródeł PEM	1
23	Przyjmowanie zgłoszeń, lub wydawanie zaświadczeń o braku sprzeciwu, lub wnoszenie sprzeciwu wobec zgłoszeń instalacji wytwarzających PEM	1
24	Badanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych	1
25	Systematyczna likwidacja nieczynnych ujęć	1
26	Prowadzenie rejestru ujęć wód podziemnych i powierzchniowych	1
27	Wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej i jej ochrony przed zanieczyszczeniami	1
28	Nadzór nad działaniem Gminnych Spółek Wodnych oraz kontrole wydanych pozwoleń oraz wypełniania zapisów pozwoleń wodno-prawnych	1
29	Rekultywacja terenów zdegradowanych	1
30	Kontrola postępu prac rekultywacyjnych, wydawanie decyzji ustalających kierunek rekultywacji oraz wydawanie decyzji uznających rekultywację za zakończoną	1
31	Monitorowanie i analiza istniejących osuwisk oraz innych elementów środowiska naturalnego	1
32	Zadania geodezyjne związane z pracami scaliowymi gruntów	1
33	Prowadzenie badań jakości gleb	1
34	Wydawanie i kontrola nad decyzjami zezwalającymi na wyłączenie z produkcji rolnej gruntów szczególnie chronionych	1
35	Wydawanie i wygaszanie koncesji geologicznych na wydobywanie kopalin pospolitych na pow. do 2 ha oraz kontrola spełniania warunków określonych w koncesji	1
36	Przyjmowanie zgłoszeń robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych do poboru ciepła Ziemi	1
37	Zatwierdzanie projektów i dokumentacji geologicznych dla spraw określonych w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz prowadzenie nadzoru i kontroli nad robotami i pracami geologicznymi	1
38	Wydawanie i cofanie decyzji administracyjnych na wytwarzanie odpadów oraz zezwoleń na przetwarzanie, zbieranie odpadów	1
39	Nadzór administracyjny i interwencje w stosunku do podmiotów prowadzących działania związane z gospodarowaniem odpadami	1

Tabela nr 5.5.1-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na jakość powietrza.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na jakość powietrza (skala 1 - 5)
1	2	3
40	Współpraca z Gminami, w zakresie monitorowania realizacji zadań określonych w Gminnych Planach Gospodarowania Odpadami Azbestowymi, dotyczących usuwania azbestu.	1
41	Edukacja ekologiczna dotycząca propagowania właściwych postaw w zakresie postępowania z odpadami	1
42	Prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów na terenach należących do Powiatu i Gmin	1
43	Udzielanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów	1
44	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	1
45	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami chronionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody położonych na terenie powiatu w zakresie utrzymania tych obszarów (opiniowanie)	1
46	Bieżąca aktualizacja operatów uproszczonych planów urządzenia lasu oraz kontrola wykonywania zadań z zakresu gospodarki leśnej, na podstawie w/w dokumentów	1
47	Prowadzenie rejestru zwierząt gatunków wymienionych w zał. A i B Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej flory i fauny w drodze regulacji handlu nimi.	1
48	Promowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych	1
49	Zabiegi pielęgnacyjne niektórych cennych terenów pamięci	1
50	Konkursy tematyczne dla dzieci i młodzieży rozbudzające zainteresowanie przyrodą. np. fotograficzne, plastyczne itp.	1
51	Konkurs powiatowy „Piękna Zagroda” prowadzony w dwóch kategoriach: 1. Zagroda, 2. Siedlisko	1
52	Współpraca w organizacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej	1
53	Sprzątanie brzegów wąbrzeskich jezior Zamkowe i Frydek przez uczniów szkół ponadpodstawowych	1
54	Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	1
55	Działania informacyjne odnośnie postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia	1
56	Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody wyrządzone środowisku	1

Szczegółowa analiza oddziaływania na środowisko głównych działań zaplanowanych w „Programie ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” znajduje się w Załączniku nr 1.

5.5.2 Oddziaływanie zadań „Programu” na stan klimatu akustycznego oraz na stan środowiska w zakresie promieniowania

Biorąc pod uwagę oddziaływanie na klimat akustyczny, należy zwrócić uwagę w szczególności na przebiegające przez jednostkę ciągi komunikacyjne. Przekroczenia hałasu dotyczą wysokiego natężenia ruchu pojazdów, ale także wysoki udział w ruchu pojazdów ciężkich.

Jako działania chroniące przed wpływem pól elektromagnetycznych proponuje się głównie działania kontrolne i monitoring.

W poniższej tabeli zestawiono działania proponowane w „Programie” i ich wpływ na klimat akustyczny oraz na stan środowiska w zakresie promieniowania. Oceny dokonano w skali 1 - 5, gdzie 1 oznacza najmniejsze negatywne oddziaływanie, a 5 największe.

Tabela nr 5.5.2-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na stan klimatu akustycznego oraz na stan środowiska w zakresie promieniowania.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na klimat akustyczny oraz na środowisko w zakresie promieniowania (skala 1 - 5)
1	2	3
1	Bieżące remonty i modernizacje dróg powiatowych	2
2	Budowa, przebudowa dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie	2
3	Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego oraz pomoc finansowa dla gmin na rozbudowę sieci dróg rowerowych	2
4	Promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku	1
5	Działania podnoszące bezpieczeństwo na drogach powiatowych: oznakowanie poziomie i pionowe, elementy bezpieczeństwa ruchu, przejścia dla pieszych	1
6	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego	2
7	Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz budownictwa energooszczędnego	1
8	Udzielanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów	1
9	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji w zakresie emisji gazów i pyłów	1
10	Kontrola i prowadzenie spraw związanych z interwencjami na uciążliwości instalacji	1
11	Realizacja działań naprawczych zapisanych w obowiązujących Programach ochrony powietrza	1
12	Kontrolę przestrzegania ograniczeń i zakazów wynikających z uchwały antysmogowej	1
13	Działania informacyjno – edukacyjne w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony powietrza	1
14	Wydawanie pozwoleń na budowę dla inwestycji w OZE, w tym m.in. farm wiatrowych i fotowoltaicznych, geotermii, elektrowni wiatrowych itp.	1
15	Propagowanie OZE z prowadzeniem działań edukacyjnych	1
16	Wspieranie działań z zakresu małej retencji, w tym budowy małych zbiorników retencyjnych, z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	1
17	Działania informacyjne i motywujące właścicieli nieruchomości do stosowania rozwiązań służących retencjonowaniu wód opadowych i roztopowych	1
18	Pielęgnowanie drzew i krzewów oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze złego stanu sanitarnego drzewostanu	1
19	Promowanie i zachęcanie mieszkańców gmin do wdrażania rozwiązań retencjonujących wody opadowe na własnej posesji	1
20	Interwencje w zakresie uciążliwości związanych z emisją hałasu	1
21	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	1
22	Prowadzenie i aktualizacja rejestru źródeł PEM	1
23	Przyjmowanie zgłoszeń, lub wydawanie zaświadczeń o braku sprzeciwu, lub wnoszenie sprzeciwu wobec zgłoszeń instalacji wytwarzających PEM	1
24	Badanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych	1
25	Systematyczna likwidacja nieczynnych ujęć	1
26	Prowadzenie rejestru ujęć wód podziemnych i powierzchniowych	1
27	Wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej i jej ochrony przed zanieczyszczeniami	1
28	Nadzór nad działaniem Gminnych Spółek Wodnych oraz kontrole wydanych pozwoleń oraz wypełniania zapisów pozwoleń wodno-prawnych	1
29	Rekultywacja terenów zdegradowanych	1
30	Kontrola postępu prac rekultywacyjnych, wydawanie decyzji ustalających kierunek rekultywacji oraz wydawanie decyzji uznających rekultywację za zakończoną	1
31	Monitorowanie i analiza istniejących osuwisk oraz innych elementów środowiska naturalnego	1
32	Zadania geodezyjne związane z pracami scaleniowymi gruntów	1
33	Prowadzenie badań jakości gleb	1

Tabela nr 5.5.2-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na stan klimatu akustycznego oraz na stan środowiska w zakresie promieniowania.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na klimat akustyczny oraz na środowisko w zakresie promieniowania (skala 1 - 5)
1	2	3
34	Wydawanie i kontrola nad decyzjami zezwalającymi na wyłączenie z produkcji rolnej gruntów szczególnie chronionych	1
35	Wydawanie i wygaszanie koncesji geologicznych na wydobywanie kopalin pospolitych na pow. do 2 ha oraz kontrola spełniania warunków określonych w koncesji	1
36	Przyjmowanie zgłoszeń robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych do poboru ciepła Ziemi	1
37	Zatwierdzanie projektów i dokumentacji geologicznych dla spraw określonych w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz prowadzenie nadzoru i kontroli nad robotami i pracami geologicznymi	1
38	Wydawanie i cofanie decyzji administracyjnych na wytwarzanie odpadów oraz zezwoleń na przetwarzanie, zbieranie odpadów	1
39	Nadzór administracyjny i interwencje w stosunku do podmiotów prowadzących działania związane z gospodarowaniem odpadami	1
40	Współpraca z Gminami, w zakresie monitorowania realizacji zadań określonych w Gminnych Planach Gospodarowania Odpadami Azbestowymi, dotyczących usuwania azbestu.	1
41	Edukacja ekologiczna dotycząca propagowania właściwych postaw w zakresie postępowania z odpadami	1
42	Prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów na terenach należących do Powiatu i Gmin	1
43	Udzielanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów	1
44	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	1
45	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami chronionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody położonych na terenie powiatu w zakresie utrzymania tych obszarów (opiniowanie)	1
46	Bieżąca aktualizacja operatów uproszczonych planów urządzenia lasu oraz kontrola wykonywania zadań z zakresu gospodarki leśnej, na podstawie w/w dokumentów	1
47	Prowadzenie rejestru zwierząt gatunków wymienionych w zał. A i B Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej flory i fauny w drodze regulacji handlu nimi.	1
48	Promowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych	1
49	Zabiegi pielęgnacyjne niektórych cennych terenów pamięci	1
50	Konkursy tematyczne dla dzieci i młodzieży rozbudzające zainteresowanie przyrodą. np. fotograficzne, plastyczne itp.	1
51	Konkurs powiatowy „Piękna Zagroda” prowadzony w dwóch kategoriach: 1. Zagroda, 2. Siedlisko	1
52	Współpraca w organizacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej	1
53	Sprzątanie brzegów wąbrzeskich jezior Zamkowe i Frydek przez uczniów szkół ponadpodstawowych	1
54	Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	1
55	Działania informacyjne odnośnie postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia	1
56	Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody wyrządzone środowisku	1

Szczegółowa analiza oddziaływania na środowisko głównych działań zaplanowanych w „Programie ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” znajduje się w Załączniku nr 1.

5.5.3 Oddziaływanie zadań „Programu” na stan środowiska gruntowo - wodnego

Realizacja zaplanowanych zadań w ramach gospodarowania wodami oraz gospodarki wodno-ściekowej przyczyni się do poprawy standardów ilości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Planowane działania doprowadzą do zmniejszenia negatywnego oddziaływania gospodarki ściekowej na środowisko naturalne, poprawi się również czystość wód i gleby. Realizacja zadań wyeliminuje niekontrolowany sposób wprowadzania do środowiska ścieków oraz ograniczy spływ zanieczyszczeń, co poprawi stan sanitarny powiatu.

W poniższej tabeli zestawiono działania proponowane w „Programie” i ich wpływ na środowisko gruntowo - wodne. Oceny dokonano w skali 1 - 5, gdzie 1 oznacza najmniejsze negatywne oddziaływanie, a 5 największe.

Tabela nr 5.5.3-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na stan środowiska gruntowo - wodnego.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na stan środowiska gruntowo-wodnego (skala 1 - 5)
1	2	3
1	Bieżące remonty i modernizacje dróg powiatowych	2
2	Budowa, przebudowa dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie	2
3	Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego oraz pomoc finansowa dla gmin na rozbudowę sieci dróg rowerowych	2
4	Promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku	1
5	Działania podnoszące bezpieczeństwo na drogach powiatowych: oznakowanie poziome i pionowe, elementy bezpieczeństwa ruchu, przejścia dla pieszych	1
6	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego	1
7	Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz budownictwa energooszczędnego	1
8	Udzielanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów	1
9	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji w zakresie emisji gazów i pyłów	1
10	Kontrola i prowadzenie spraw związanych z interwencjami na uciążliwości instalacji	1
11	Realizacja działań naprawczych zapisanych w obowiązujących Programach ochrony powietrza	1
12	Kontrole przestrzegania ograniczeń i zakazów wynikających z uchwały antysmogowej	1
13	Działania informacyjno – edukacyjne w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony powietrza	1
14	Wydawanie pozwoleń na budowę dla inwestycji w OZE, w tym m.in. farm wiatrowych i fotowoltaicznych, geotermii, elektrowni wiatrowych itp.	1
15	Propagowanie OZE z prowadzeniem działań edukacyjnych	1
16	Wspieranie działań z zakresu małej retencji, w tym budowy małych zbiorników retencyjnych, z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	1
17	Działania informacyjne i motywujące właścicieli nieruchomości do stosowania rozwiązań służących retencjonowaniu wód opadowych i roztopowych	1
18	Pielęgnowanie drzew i krzewów oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze złego stanu sanitarnego drzewostanu	1
19	Promowanie i zachęcanie mieszkańców gmin do wdrażania rozwiązań retencjonujących wody opadowe na własnej posesji	1
20	Interwencje w zakresie uciążliwości związanych z emisją hałasu	1
21	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	1
22	Prowadzenie i aktualizacja rejestru źródeł PEM	1
23	Przyjmowanie zgłoszeń, lub wydawanie zaświadczeń o braku sprzeciwu, lub wnoszenie sprzeciwu wobec zgłoszeń instalacji wytwarzających PEM	1
24	Badanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych	1
25	Systematyczna likwidacja nieczynnych ujęć	1
26	Prowadzenie rejestru ujęć wód podziemnych i powierzchniowych	1
27	Wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej i jej ochrony przed	1

Tabela nr 5.5.3-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na stan środowiska gruntowo - wodnego.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na stan środowiska gruntowo-wodnego (skala 1 - 5)
1	2	3
	zanieczyszczeniami	
28	Nadzór na działaniach Gminnych Spółek Wodnych oraz kontrole wydanych pozwoleń oraz wypełniania zapisów pozwoleń wodno-prawnych	1
29	Rekultywacja terenów zdegradowanych	1
30	Kontrola postępu prac rekultywacyjnych, wydawanie decyzji ustalających kierunek rekultywacji oraz wydawanie decyzji uznających rekultywację za zakończoną	1
31	Monitorowanie i analiza istniejących osuwisk oraz innych elementów środowiska naturalnego	1
32	Zadania geodezyjne związane z pracami scaleniowymi gruntów	1
33	Prowadzenie badań jakości gleb	1
34	Wydawanie i kontrola nad decyzjami zezwalającymi na wyłączenie z produkcji rolnej gruntów szczególnie chronionych	1
35	Wydawanie i wygaszanie koncesji geologicznych na wydobywanie kopalin pospolitych na pow. do 2 ha oraz kontrola spełniania warunków określonych w koncesji	1
36	Przyjmowanie zgłoszeń robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych do poboru ciepła Ziemi	1
37	Zatwierdzanie projektów i dokumentacji geologicznych dla spraw określonych w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz prowadzenie nadzoru i kontroli nad robotami i pracami geologicznymi	1
38	Wydawanie i cofanie decyzji administracyjnych na wytwarzanie odpadów oraz zezwoleń na przetwarzanie, zbieranie odpadów	1
39	Nadzór administracyjny i interwencje w stosunku do podmiotów prowadzących działania związane z gospodarowaniem odpadami	1
40	Współpraca z Gminami, w zakresie monitorowania realizacji zadań określonych w Gminnych Planach Gospodarowania Odpadami Azbestowymi, dotyczących usuwania azbestu.	1
41	Edukacja ekologiczna dotycząca propagowania właściwych postaw w zakresie postępowania z odpadami	1
42	Prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów na terenach należących do Powiatu i Gmin	1
43	Udzielanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów	1
44	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	1
45	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami chronionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody położonych na terenie powiatu w zakresie utrzymania tych obszarów (opiniowanie)	1
46	Bieżąca aktualizacja operatów uproszczonych planów urządzenia lasu oraz kontrola wykonywania zadań z zakresu gospodarki leśnej, na podstawie w/w dokumentów	1
47	Prowadzenie rejestru zwierząt gatunków wymienionych w zał. A i B Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej flory i fauny w drodze regulacji handlu nimi.	1
48	Promowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych	1
49	Zabiegi pielęgnacyjne niektórych cennych terenów pamięci	1
50	Konkursy tematyczne dla dzieci i młodzieży rozbudzające zainteresowanie przyrodą. np. fotograficzne, plastyczne itp.	1
51	Konkurs powiatowy „Piękna Zagroda” prowadzony w dwóch kategoriach: 1. Zagroda, 2. Siedlisko	1
52	Współpraca w organizacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej	1
53	Sprzątanie brzegów wąbrzeskich jezior Zamkowe i Frydek przez uczniów szkół ponadpodstawowych	1
54	Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	1
55	Działania informacyjne odnośnie postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia	1
56	Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody wyrządzone środowisku	1

Szczegółowa analiza oddziaływania na środowisko głównych działań zaplanowanych w „Programie ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” znajduje się w Załączniku nr 1.

5.5.4 Oddziaływanie zadań „Programu” na walory przyrodniczo-krajobrazowe

Każda inwestycja może negatywnie wpływać na walory przyrodniczo-krajobrazowe. Projekty dostosowane do lokalnego krajobrazu i właściwie realizowane prace nie powinny negatywnie wpływać na ten element środowiska.

Spśród zaplanowanych działań, pod względem oddziaływań na walory przyrodniczo-krajobrazowe na uwagę zasługuje zadanie w zakresie budowy i przebudowy dróg powiatowych lub innych inwestycji komunikacyjnych, a także pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie. W przypadku tego rodzaju inwestycji należy wziąć pod uwagę głównie ich lokalizację. Działania należy realizować poza miejscami objętymi szczególną ochroną i w taki sposób, aby ich wpływ na krajobraz był jak najmniejszy.

Nie przewiduje się realizacji budowy wielkoobszarowych farm fotowoltaicznych, a przewidziane do realizacji zamierzenia w zakresie wykorzystywania energetyki odnawialnej, z uwagi na lokalizowanie ich w obrębie budynków, można uznać za nieistotne dla środowiska naturalnego.

Należy jednoznacznie stwierdzić, że niektóre przewidziane do realizacji inwestycje będą oddziaływać negatywnie na środowisko w trakcie realizacji. Aby dokładnie ocenić skalę wpływu planowanego przedsięwzięcia na siedliska i gatunki chronione należy właściwie przeanalizować wspólnie wszystkie elementy środowiska pod kątem siedlisk, gatunków zwierząt i roślin, hydrologii, hydrogeologii, hałasu itp.

Należy pamiętać, że negatywne oddziaływanie podczas realizacji tej inwestycji będzie miało charakter czasowy. Podczas oceny wpływu inwestycji na środowisko organy właściwe do podjęcia decyzji powinny dokonać analizy pod kątem możliwości dopuszczenia inwestycji do realizacji przy szczególnym nadzorze służb ochrony przyrody oraz przy spełnieniu niżej podanych działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ na środowisko.

W poniższej tabeli zestawiono działania proponowane w „Programie” i ich wpływ na walory przyrodniczo-krajobrazowe. Oceny dokonano w skali 1 - 5, gdzie 1 oznacza najmniejsze negatywne oddziaływanie, a 5 największe.

Tabela nr 5.5.1-1. Oddziaływanie inwestycji/działania na walory przyrodniczo-krajobrazowe.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na walory przyrodniczo-krajobrazowe (skala 1 - 5)
1	2	3
1	Bieżące remonty i modernizacje dróg powiatowych	2
2	Budowa, przebudowa dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie	2
3	Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego oraz pomoc finansowa dla gmin na rozbudowę sieci dróg rowerowych	2
4	Promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku	1
5	Działania podnoszące bezpieczeństwo na drogach powiatowych: oznakowanie poziome i pionowe, elementy bezpieczeństwa ruchu, przejścia dla pieszych	1
6	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego	1
7	Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz budownictwa energooszczędnego	1
8	Udzielanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów	1
9	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji w zakresie emisji gazów i pyłów	1
10	Kontrola i prowadzenie spraw związanych z interwencjami na uciążliwości instalacji	1

Tabela nr 5.5.1-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na walory przyrodniczo-krajobrazowe.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na walory przyrodniczo-krajobrazowe (skala 1 - 5)
1	2	3
11	Realizacja działań naprawczych zapisanych w obowiązujących Programach ochrony powietrza	1
12	Kontrole przestrzegania ograniczeń i zakazów wynikających z uchwały antysmogowej	1
13	Działania informacyjno – edukacyjne w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony powietrza	1
14	Wydawanie pozwoleń na budowę dla inwestycji w OZE, w tym m.in. farm wiatrowych i fotowoltaicznych, geotermii, elektrowni wiatrowych itp.	1
15	Propagowanie OZE z prowadzeniem działań edukacyjnych	1
16	Wspieranie działań z zakresu małej retencji, w tym budowy małych zbiorników retencyjnych, z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	1
17	Działania informacyjne i motywujące właścicieli nieruchomości do stosowania rozwiązań służących retencjonowaniu wód opadowych i roztopowych	1
18	Pielęgnowanie drzew i krzewów oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze złego stanu sanitarnego drzewostanu	1
19	Promowanie i zachęcenie mieszkańców gmin do wdrażania rozwiązań retencjonujących wody opadowe na własnej posesji	1
20	Interwencje w zakresie uciążliwości związanych z emisją hałasu	1
21	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	1
22	Prowadzenie i aktualizacja rejestru źródeł PEM	1
23	Przyjmowanie zgłoszeń, lub wydawanie zaświadczeń o braku sprzeciwu, lub wnoszenie sprzeciwu wobec zgłoszeń instalacji wytwarzających PEM	1
24	Badanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych	1
25	Systematyczna likwidacja nieczynnych ujęć	1
26	Prowadzenie rejestru ujęć wód podziemnych i powierzchniowych	1
27	Wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej i jej ochrony przed zanieczyszczeniami	1
28	Nadzór nad działaniem Gminnych Spółek Wodnych oraz kontrole wydanych pozwoleń oraz wypełniania zapisów pozwoleń wodno-prawnych	1
29	Rekultywacja terenów zdegradowanych	1
30	Kontrola postępu prac rekultywacyjnych, wydawanie decyzji ustalających kierunek rekultywacji oraz wydawanie decyzji uznających rekultywację za zakończoną	1
31	Monitorowanie i analiza istniejących osuwisk oraz innych elementów środowiska naturalnego	1
32	Zadania geodezyjne związane z pracami scaliowymi gruntów	1
33	Prowadzenie badań jakości gleb	1
34	Wydawanie i kontrola nad decyzjami zezwalającymi na wyłączenie z produkcji rolnej gruntów szczególnie chronionych	1
35	Wydawanie i wygaszanie koncesji geologicznych na wydobywanie kopalin pospolitych na pow. do 2 ha oraz kontrola spełniania warunków określonych w koncesji	1
36	Przyjmowanie zgłoszeń robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych do poboru ciepła Ziemi	1
37	Zatwierdzanie projektów i dokumentacji geologicznych dla spraw określonych w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz prowadzenie nadzoru i kontroli nad robotami i pracami geologicznymi	1
38	Wydawanie i cofanie decyzji administracyjnych na wytwarzanie odpadów oraz zezwoleń na przetwarzanie, zbieranie odpadów	1
39	Nadzór administracyjny i interwencje w stosunku do podmiotów prowadzących działania związane z gospodarowaniem odpadami	1
40	Współpraca z Gminami, w zakresie monitorowania realizacji zadań określonych w Gminnych Planach Gospodarowania Odpadami Azbestowymi, dotyczących usuwania azbestu.	1
41	Edukacja ekologiczna dotycząca propagowania właściwych postaw w zakresie postępowania z odpadami	1
42	Prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów na terenach należących do Powiatu i Gmin	1
43	Udzielanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów	1

Tabela nr 5.5.1-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na walory przyrodniczo-krajobrazowe.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na walory przyrodniczo-krajobrazowe (skala 1 - 5)
1	2	3
44	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	1
45	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami chronionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody położonych na terenie powiatu w zakresie utrzymania tych obszarów (opiniowanie)	1
46	Bieżąca aktualizacja operatów uproszczonych planów urządzenia lasu oraz kontrola wykonywania zadań z zakresu gospodarki leśnej, na podstawie w/w dokumentów	1
47	Prowadzenie rejestru zwierząt gatunków wymienionych w zał. A i B Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej flory i fauny w drodze regulacji handlu nimi.	1
48	Promowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych	1
49	Zabiegi pielęgnacyjne niektórych cennych terenów pamięci	1
50	Konkursy tematyczne dla dzieci i młodzieży rozbudzające zainteresowanie przyrodą. np. fotograficzne, plastyczne itp.	1
51	Konkurs powiatowy „Piękna Zagroda” prowadzony w dwóch kategoriach: 1. Zagroda, 2. Siedlisko	1
52	Współpraca w organizacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej	1
53	Sprzątanie brzegów wąbrzeskich jezior Zamkowe i Frydek przez uczniów szkół ponadpodstawowych	1
54	Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	1
55	Działania informacyjne odnośnie postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia	1
56	Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody wyrządzone środowisku	1

Szczegółowa analiza oddziaływania na środowisko głównych działań zaplanowanych w „Programie ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” znajduje się w Załączniku nr 1.

5.5.5 Oddziaływanie zadań „Programu” na poszczególne obszary ochrony przyrody

Planowane do realizacji w ramach POŚ działania mogą oddziaływać (również negatywnie) na walory przyrodnicze oraz przedmioty ochrony, dla których utworzone zostały poszczególne obszary ochrony przyrody. Właściwie realizowane działania nie powinny negatywnie wpływać na te elementy środowiska. W związku z tym przeprowadzono analizy oddziaływania przewidywanych do realizacji działań na przedmioty ochrony oraz obszary ich występowania, w szczególności na:

1. Rezerwat przyrody „Wronie”
2. Obszary Chronionego Krajobrazu: OChK Strefy Krawędziowej Doliny Wisły, OChK Doliny Drwęcy, OChK Torfowiskowo-Jeziorno-Leśny Zgniłka-Wieczno-Wronie,
3. Pomniki przyrody – 32 szt.,
4. Użytki ekologiczne – 132 szt.,
5. Korytarze ekologiczne: Korytarz Północny i Korytarz Północno-Centralny.

Podstawa wystawienia ocen w poszczególnych obszarach analitycznych było zlokalizowanie działania, siła oddziaływania działania i wynikający z niej zasięg w stosunku do obszaru chronionego, ryzyko wystąpienia takiego zasięgu, czas trwania ewentualnego oddziaływania oraz możliwość kumulowania się oddziaływań. Spośród zaplanowanych działań, pod względem oddziaływań na walory przyrodniczo-krajobrazowe na uwagę zasługuje zadanie „Budowa, przebudowa dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie”. W przypadku tej inwestycji należy wziąć pod uwagę głównie jej lokalizację, która wpływa na pozostałe czynniki oceny.

Biorąc pod uwagę zasięg oddziaływania nowych inwestycji na populację gatunków chronionej awifauny można stwierdzić, iż potencjalne tereny rozwojowe obecnie wykorzystywane są jako trasy przelotu bądź żerowania, ale także i naturalne środowisko bytowania. W stosunku do ichtiofauny nie przewiduje się znaczącego oddziaływania

na populację, podobnie jak w przypadku siedlisk łągowych i olsowych, dla których znaczenie mają warunki wodne. Nie przewiduje się bowiem przekształcenia stosunków wodnych rzeki i równiny zalewowej.

Jeżeli na etapie realizacji zamierzeń inwestycyjnych dołożone zostaną starania mające na celu maksymalne zachowanie cennych elementów środowiska gminy, nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na stan liczebności populacji gatunków chronionych.

Należy jednoznacznie stwierdzić, że planowane działania mogą oddziaływać negatywnie na środowisko w trakcie realizacji. Aby dokładnie ocenić skalę wpływu planowanego przedsięwzięcia na siedliska i gatunki chronione należy właściwie przeanalizować wspólnie wszystkie elementy środowiska pod kątem siedlisk, gatunków zwierząt i roślin, hydrologii, hydrogeologii, hałasu itp.

Należy pamiętać, że negatywne oddziaływanie podczas realizacji tej inwestycji będzie miało charakter czasowy. Podczas oceny wpływu inwestycji na środowisko organy właściwe do podjęcia decyzji powinny dokonać analizy pod kątem możliwości dopuszczenia inwestycji do realizacji przy szczególnym nadzorze służb ochrony przyrody oraz przy spełnieniu niżej podanych działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ na środowisko.

W poniższej tabeli zestawiono działania proponowane w „Programie” i ich wpływ na obszary ochrony przyrody. Oceny dokonano w skali 1 - 5, gdzie 1 oznacza najmniejsze negatywne oddziaływanie, a 5 największe.

Tabela nr 5.5.5-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na obszary ochrony przyrody

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na obszary ochrony przyrody (skala 1 - 5)			
		Rezerwy przyrody	Parki Krajobrazowe	Natura 2000	Korytarze ekologiczne
1	2	3	4	5	6
1	Bieżące remonty i modernizacje dróg powiatowych	2	2	2	2
2	Budowa, przebudowa dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie	2	2	2	3
3	Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego oraz pomoc finansowa dla gmin na rozbudowę sieci dróg rowerowych	2	2	2	2
4	Promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku	1	1	1	1
5	Działania podnoszące bezpieczeństwo na drogach powiatowych: oznakowanie poziome i pionowe, elementy bezpieczeństwa ruchu, przejścia dla pieszych	1	1	1	1
6	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego	1	1	1	1
7	Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz budownictwa energooszczędnego	1	1	1	1
8	Udzielanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów	1	1	1	1
9	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji w zakresie emisji gazów i pyłów	1	1	1	1
10	Kontrola i prowadzenie spraw związanych z interwencjami na uciążliwości instalacji	1	1	1	1
11	Realizacja działań naprawczych zapisanych w obowiązujących Programach ochrony powietrza	1	1	1	1
12	Kontrole przestrzegania ograniczeń i zakazów wynikających z uchwały antysmogowej	1	1	1	1
13	Działania informacyjno – edukacyjne w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony powietrza	1	1	1	1
14	Wydawanie pozwoleń na budowę dla inwestycji w OZE, w tym m.in. farm wiatrowych i fotowoltaicznych, geotermii, elektrowni wiatrowych itp.	1	1	1	1
15	Propagowanie OZE z prowadzeniem działań edukacyjnych	1	1	1	1

Tabela nr 5.5.5-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na obszary ochrony przyrody

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na obszary ochrony przyrody (skala 1 - 5)			
		Rezerwaty przyrody	Parki Krajobrazowe	Natura 2000	Korytarze ekologiczne
1	2	3	4	5	6
16	Wspieranie działań z zakresu małej retencji, w tym budowy małych zbiorników retencyjnych, z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	1	1	1	1
17	Działania informacyjne i motywujące właścicieli nieruchomości do stosowania rozwiązań służących retencjonowaniu wód opadowych i roztopowych	1	1	1	1
18	Pielęgnowanie drzew i krzewów oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze złego stanu sanitarnego drzewostanu	1	1	1	1
19	Promowanie i zachęcenie mieszkańców gmin do wdrażania rozwiązań retencjonujących wody opadowe na własnej posesji	1	1	1	1
20	Interwencje w zakresie uciążliwości związanych z emisją hałasu	1	1	1	1
21	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	1	1	1	1
22	Prowadzenie i aktualizacja rejestru źródeł PEM	1	1	1	1
23	Przyjmowanie zgłoszeń, lub wydawanie zaświadczeń o braku sprzeciwu, lub wnoszenie sprzeciwu wobec zgłoszeń instalacji wytwarzających PEM	1	1	1	1
24	Badanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych	1	1	1	1
25	Systematyczna likwidacja nieczynnych ujęć	1	1	1	1
26	Prowadzenie rejestru ujęć wód podziemnych i powierzchniowych	1	1	1	1
27	Wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej i jej ochrony przed zanieczyszczeniami	1	1	1	1
28	Nadzór nad działaniami Gminnych Spółek Wodnych oraz kontrole wydanych pozwoleń oraz wypełniania zapisów pozwoleń wodno-prawnych	1	1	1	1
29	Rekultywacja terenów zdegradowanych	1	1	1	1
30	Kontrola postępu prac rekultywacyjnych, wydawanie decyzji ustalających kierunek rekultywacji oraz wydawanie decyzji uznających rekultywację za zakończoną	1	1	1	1
31	Monitorowanie i analiza istniejących osuwisk oraz innych elementów środowiska naturalnego	1	1	1	1
32	Zadania geodezyjne związane z pracami scaleniowymi gruntów	1	1	1	1
33	Prowadzenie badań jakości gleb	1	1	1	1
34	Wydawanie i kontrola nad decyzjami zezwalającymi na wyłączenie z produkcji rolnej gruntów szczególnie chronionych	1	1	1	1
35	Wydawanie i wygaszanie koncesji geologicznych na wydobywanie kopalin pospolitych na pow. do 2 ha oraz kontrola spełniania warunków określonych w koncesji	1	1	1	1
36	Przyjmowanie zgłoszeń robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych do poboru ciepła Ziemi	1	1	1	1
37	Zatwierdzanie projektów i dokumentacji geologicznych dla spraw określonych w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz prowadzenie nadzoru i kontroli nad robotami i pracami geologicznymi	1	1	1	1
38	Wydawanie i cofanie decyzji administracyjnych na wytwarzanie odpadów oraz zezwoleń na przetwarzanie, zbieranie odpadów	1	1	1	1

Tabela nr 5.5.5-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na obszary ochrony przyrody

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na obszary ochrony przyrody (skala 1 - 5)			
		Rezerваты przyrody	Parki Krajobrazowe	Natura 2000	Korytarze ekologiczne
1	2	3	4	5	6
39	Nadzór administracyjny i interwencje w stosunku do podmiotów prowadzących działania związane z gospodarowaniem odpadami	1	1	1	1
40	Współpraca z Gminami, w zakresie monitorowania realizacji zadań określonych w Gminnych Planach Gospodarowania Odpadami Azbestowymi, dotyczących usuwania azbestu.	1	1	1	1
41	Edukacja ekologiczna dotycząca propagowania właściwych postaw w zakresie postępowania z odpadami	1	1	1	1
42	Prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów na terenach należących do Powiatu i Gmin	1	1	1	1
43	Udzielanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów	1	1	1	1
44	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	1	1	1	1
45	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami chronionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody położonych na terenie powiatu w zakresie utrzymania tych obszarów (opiniowanie)	1	1	1	1
46	Bieżąca aktualizacja operatów uproszczonych planów urządzenia lasu oraz kontrola wykonywania zadań z zakresu gospodarki leśnej, na podstawie w/w dokumentów	1	1	1	1
47	Prowadzenie rejestru zwierząt gatunków wymienionych w zał. A i B Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej flory i fauny w drodze regulacji handlu nimi.	1	1	1	2
48	Promowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych	1	1	1	1
49	Zabiegi pielęgnacyjne niektórych cennych terenów pamięci	1	1	1	1
50	Konkursy tematyczne dla dzieci i młodzieży rozbudzające zainteresowanie przyrodą. np. fotograficzne, plastyczne itp.	1	1	1	1
51	Konkurs powiatowy „Piękna Zagroda” prowadzony w dwóch kategoriach: 1. Zagroda, 2. Siedlisko	1	1	1	1
52	Współpraca w organizacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej	1	1	1	1
53	Sprzątanie brzegów wąbrzeskich jezior Zamkowe i Frydek przez uczniów szkół ponadpodstawowych	1	1	1	1
54	Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	1	1	1	1
55	Działania informacyjne odnośnie postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia	1	1	1	1
56	Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody wyrządzone środowisku	1	1	1	1

Ocenę wpływu planowanej inwestycji na obszary Natura 2000 dokonano wzorując się na wytycznych metodycznych Unii Europejskiej. Poprawnie wykonana ocena oddziaływania inwestycji na obszary Natura 2000 powinna:

- identyfikować różne biologiczne skutki niszczenia siedlisk lub powodowania w nich zaburzeń siedliskowych,
- wskazywać na zagrożone gatunki i szacować to zagrożenie,
- być oparta na kryteriach i metodach wskaźnikowych związanych z wartością tegoż obszaru dla ochrony przyrody.

Wpływ inwestycji na najbliższe obszary chronione, w tym Natura 2000, przedstawiono w formie listy kontrolnej, której wyniki ujęto w poniższej tabeli.

Tabela nr 5.5.5-2 Zagrożenia celów ochronnych obszarów chronionych, w tym Natura 2000

Lp.	Zagrożona wartość ekologiczna	Istota prawdopodobnego wpływu									Znaczenie zagrożeń (możliwość ograniczenia)	
		Natężenie zmian			Czas trwania		Skutki zmian		Zasięg zmian			
		znaczące	średnie	małe	krótk.	dług.	odwraca.	nieodwrac.	region.	lok.		miejsc.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Różnorodność środowisk gatunków	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nie ma istotnego znaczenia, oddziaływanie działań nie spowoduje spadku różnorodności biotopów na obszarach chronionych, w tym Natura 2000. Inwestycja nie spowoduje istotnych zmian w stosunku do stanu obecnego na tych obszarach.
2	Złożoność struktury ekosystemów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nie ma istotnego znaczenia, oddziaływanie działań nie wpłynie znacząco na spadek bioróżnorodności na obszarach chronionych, w tym Natura 2000 położnych w najbliższym sąsiedztwie planowanych działań.
3	Wielkość populacji ptaków	-	-	x	x	-	x	-	x	-	-	Nie ma istotnego znaczenia na zalatywanie lub gniazdowanie gatunków awifauny w najbliższym sąsiedztwie inwestycji można uznać za mało prawdopodobne ze względu na charakter działalności (obszar przemysłowy) oraz położenie inwestycji, jak również dotychczasowa działalność.
4	Funkcja korytarza	-	-	x	x	-	x	-	x	-	-	Nie ma istotnego wpływu na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych na obszarach chronionych, w tym Natura 2000 i trasy migracji zwierząt.
5	Powierzchnia siedlisk chronionych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nie występują nowe zagrożenia siedlisk chronionych w związku z funkcjonowaniem inwestycji oraz nie zmniejszy się powierzchnia bytowania zwierząt na najbliższych obszarach chronionych, w tym Natura 2000.
6	Cisza i spokój	-	-	x	x	-	x	-	x	-	-	Nie przewiduje się wzrostu hałasu komunikacyjnego, który będzie miał wpływ na ciszę i spokój.

Wyjaśnienia: X – czynnik występuje; „-” – czynnik nie występuje

Skróty użyte w tabeli: krótk. – krótkotrwały, dług. – długotrwały, odwraca. – odwracalny, nieodwrac. – nieodwracalny, region. – regionalny, lok. – lokalny, miejsc. – miejscowy

W wyniku oceny wpływu inwestycji na wartości ekologiczne stwierdzono, iż planowane zamierzenia nie wpłyną znacząco negatywnie na obszary chronionych, w tym obszary Natura 2000. Stopień oddziaływania na środowisko poszczególnych działań jest na tyle niewielki, iż ewentualne oddziaływania skumulowane można uznać za mało istotne.

Szczegółowa analiza oddziaływania na środowisko głównych działań zaplanowanych w „Programie ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” znajduje się w Załączniku nr 1.

5.5.6 Oddziaływanie zadań „Programu” na zdrowie człowieka

Głównym oddziaływaniem na ludzi są działania inwestycyjne budowlane. Inwestycje związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu będą oddziaływały zarówno poprzez zwiększenie natężenia hałasu jak i uciążliwości dla ruchu pieszego i kołowego. Będą to jednak oddziaływania chwilowe i zakończą się w momencie sfinalizowania przedsięwzięcia. Ważnym aspektem przed rozpoczęciem inwestycji jest jej właściwe przygotowania (oznakowanie, informowanie społeczeństwa itp.)

W poniższej tabeli zestawiono działania proponowane w „Programie” i ich wpływ na zdrowie człowieka. Oceny dokonano w skali 1 - 5, gdzie 1 oznacza najmniejsze negatywne oddziaływanie, a 5 największe.

Tabela nr 5.5.6-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na zdrowie człowieka.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na zdrowie człowieka (skala 1 - 5)
1	2	3
1	Bieżące remonty i modernizacje dróg powiatowych	2
2	Budowa, przebudowa dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie	2
3	Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego oraz pomoc finansowa dla gmin na rozbudowę sieci dróg rowerowych	2
4	Promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku	1
5	Działania podnoszące bezpieczeństwo na drogach powiatowych: oznakowanie poziome i pionowe, elementy bezpieczeństwa ruchu, przejścia dla pieszych	2
6	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego	2
7	Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz budownictwa energooszczędnego	1
8	Udzielanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów	1
9	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji w zakresie emisji gazów i pyłów	1
10	Kontrola i prowadzenie spraw związanych z interwencjami na uciążliwości instalacji	1
11	Realizacja działań naprawczych zapisanych w obowiązujących Programach ochrony powietrza	1
12	Kontrole przestrzegania ograniczeń i zakazów wynikających z uchwały antysmogowej	1
13	Działania informacyjno – edukacyjne w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony powietrza	1
14	Wydawanie pozwoleń na budowę dla inwestycji w OZE, w tym m.in. farm wiatrowych i fotowoltaicznych, geotermii, elektrowni wiatrowych itp.	1
15	Propagowanie OZE z prowadzeniem działań edukacyjnych	1
16	Wspieranie działań z zakresu małej retencji, w tym budowy małych zbiorników retencyjnych, z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	1
17	Działania informacyjne i motywujące właścicieli nieruchomości do stosowania rozwiązań służących retencjonowaniu wód opadowych i roztopowych	1
18	Pielęgnowanie drzew i krzewów oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze złego stanu sanitarnego drzewostanu	1
19	Promowanie i zachęcanie mieszkańców gmin do wdrażania rozwiązań retencjonujących wody opadowe na własnej posesji	1
20	Interwencje w zakresie uciążliwości związanych z emisją hałasu	1
21	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	1
22	Prowadzenie i aktualizacja rejestru źródeł PEM	1
23	Przyjmowanie zgłoszeń, lub wydawanie zaświadczeń o braku sprzeciwu, lub wnoszenie sprzeciwu wobec zgłoszeń instalacji wytwarzających PEM	1
24	Badanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych	1
25	Systematyczna likwidacja nieczynnych ujęć	1
26	Prowadzenie rejestru ujęć wód podziemnych i powierzchniowych	1
27	Wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej i jej ochrony przed zanieczyszczeniami	1

Tabela nr 5.5.6-1. Oddziaływanie inwestycji/działań na zdrowie człowieka.

L.p.	Działanie /inwestycja	Wpływ na zdrowie człowieka (skala 1 - 5)
1	2	3
28	Nadzór nad działaniem Gminnych Spółek Wodnych oraz kontrole wydanych pozwoleń oraz wypełniania zapisów pozwoleń wodno-prawnych	1
29	Rekultywacja terenów zdegradowanych	2
30	Kontrola postępu prac rekultywacyjnych, wydawanie decyzji ustalających kierunek rekultywacji oraz wydawanie decyzji uznających rekultywację za zakończoną	1
31	Monitorowanie i analiza istniejących osuwisk oraz innych elementów środowiska naturalnego	1
32	Zadania geodezyjne związane z pracami scaleniowymi gruntów	1
33	Prowadzenie badań jakości gleb	1
34	Wydawanie i kontrola nad decyzjami zezwalającymi na wyłączenie z produkcji rolnej gruntów szczególnie chronionych	1
35	Wydawanie i wygaszanie koncesji geologicznych na wydobywanie kopalin pospolitych na pow. do 2 ha oraz kontrola spełniania warunków określonych w koncesji	1
36	Przyjmowanie zgłoszeń robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych do poboru ciepła Ziemi	1
37	Zatwierdzanie projektów i dokumentacji geologicznych dla spraw określonych w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz prowadzenie nadzoru i kontroli nad robotami i pracami geologicznymi	1
38	Wydawanie i cofanie decyzji administracyjnych na wytwarzanie odpadów oraz zezwoleń na przetwarzanie, zbieranie odpadów	1
39	Nadzór administracyjny i interwencje w stosunku do podmiotów prowadzących działania związane z gospodarowaniem odpadami	1
40	Współpraca z Gminami, w zakresie monitorowania realizacji zadań określonych w Gminnych Planach Gospodarowania Odpadami Azbestowymi, dotyczących usuwania azbestu.	1
41	Edukacja ekologiczna dotycząca propagowania właściwych postaw w zakresie postępowania z odpadami	1
42	Prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów na terenach należących do Powiatu i Gmin	1
43	Udzielanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów	1
44	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	1
45	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami chronionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody położonych na terenie powiatu w zakresie utrzymania tych obszarów (opiniowanie)	1
46	Bieżąca aktualizacja operatów uproszczonych planów urządzenia lasu oraz kontrola wykonywania zadań z zakresu gospodarki leśnej, na podstawie w/w dokumentów	1
47	Prowadzenie rejestru zwierząt gatunków wymienionych w zał. A i B Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej flory i fauny w drodze regulacji handlu nimi.	1
48	Promowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych	1
49	Zabiegi pielęgnacyjne niektórych cennych terenów pamięci	1
50	Konkursy tematyczne dla dzieci i młodzieży rozbudzające zainteresowanie przyrodą. np. fotograficzne, plastyczne itp.	1
51	Konkurs powiatowy „Piękna Zagroda” prowadzony w dwóch kategoriach: 1. Zagroda, 2. Siedlisko	1
52	Współpraca w organizacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej	1
53	Sprzątanie brzegów wąbrzeskich jezior Zamkowe i Frydek przez uczniów szkół ponadpodstawowych	1
54	Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	1
55	Działania informacyjne odnośnie postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia	1
56	Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody wyrządzone środowisku	1

Szczegółowa analiza oddziaływania na środowisko głównych działań zaplanowanych w „Programie ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” znajduje się w Załączniku nr 1.

6 Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

6.1 Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Opracowanie „Programu ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” było poprzedzone wariantową analizą techniczno-ekonomiczną dotyczącą możliwości realizacji poszczególnych zadań. Przedstawione w „Programie” zadania są wynikiem tych analiz.

Najistotniejszym oddziaływaniem na środowisko, zgodnie z analizą zawartą punkcie 5 niniejszej „Prognozy”, charakteryzują się działania inwestycyjne związane z budową, przebudową dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie. Inwestycja podlegać będzie osobnej ocenie oddziaływania na środowisko wymaganej przy jej realizacji. Ze względu na brak istotnych informacji szczegółowych, przeprowadzenie takiej oceny na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska, jest niewykonalne i wykracza poza ramy soos. Należy również zaznaczyć, że istotne rozwiązania wariantowe tego typu inwestycji dotyczyć mogą w zasadzie budowy nowych odcinków dróg, dla których należałoby szukać m.in. wariantów lokalizacyjnych omijających obszary podlegające ochronie. Modernizacje, przebudowy lub tworzenie ścieżek rowerowych wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych nie dają pod tym względem szerokiego pola manewrów.

Dla pozostałych zaproponowanych działań nie przewidziano rozwiązań wariantowych, ze względu na konieczność lub potrzebę ich realizacji w podanym wariantcie, który uznano za racjonalny. Pod analizę można byłoby ewentualnie poddać wariant lokalizacyjny poszczególnych zaproponowanych działań, jednak uznano, że aspekt ten jest nieistotny, jeżeli uwzględni się propozycję zwrócenia szczególnej uwagi przy planowaniu przestrzennym oraz zwrócenia szczególnej uwagi na możliwość zażądania przez organ wydający decyzję przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Poza tym, w kontekście oceny oddziaływania na środowisko na szczeblu powiatowym lub gminnym, aspekt lokalizacyjny, nie wykraczający poza powiat, lub gminę nie ma większego znaczenia, jeżeli nie dotyczy wariantów realizowanych poza lub na terenie obszarów chronionych. Brak jednak szczegółowych danych dotyczących działań uniemożliwia przeprowadzenie analizy, czy dany wariant będzie, czy nie będzie oddziaływał na przedmioty ochrony, dla których ustanowiono obszar ochronny.

W przypadku termomodernizacji lub instalacji OZE większość proponowanych działań bazuje na istniejących obiektach. W takim przypadku nie ma możliwości zaproponowania lokalizacyjnych rozwiązań alternatywnych, a jedynie technologicznych (rodzaj źródła odnawialnego).

Proponowane w przedmiotowym POŚ działania są zgodne z celami wytyczonymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym i wojewódzkim.

Metodyka przeprowadzenia oceny porównawczej wariantów realizacji działań przedstawionych w przedmiotowym POŚ

Wykonano ocenę porównawczą dwóch wariantów:

- wariant 0 - utrzymanie stanu obecnego,
- wariant 1 - realizacja działań zaplanowanych w Programie ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030.

Oceny proponowanego sposobu działania w określonych wariantach dokonano w oparciu o metodę indeksowania.

Formalny wzór, według którego uzyskuje się wynik oceny, można zapisać następująco:

$$V = \sum v_i \cdot a_i$$

gdzie:

V - indeks (punktowa ocena środowiska danego przedsięwzięcia),

v_i - waga i-tego elementu środowiska,

a_i - ocena cząstkowa oddziaływania przedsięwzięcia na i-ty element środowiska.

Ocenę cząstkową oddziaływania, w skali 10-cio stopniowej, ustalono przyjmując następujące ilości punktów dla poszczególnych wielkości, oceniając wpływ na poszczególne elementy środowiska:

wzorcowy	9 - 10
korzystny	7 - 8
pozytywny	5 - 6
możliwy do zaakceptowania	3 - 4
niedostateczny	0 - 2 punktów.

Wynik oceny poszczególnych wariantów proponowanego sposobu działania zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 6.1-1. Ocena wariantów.

Lp	Parametr	Wariant 0	Wariant 1
1	2	3	4
1	Wpływ na zdrowie człowieka	2	8
2	Wpływ na otoczenie - budynki i miejsca potencjalnego przebywania ludzi	2	8
3	Wpływ na obszary chronione	3	7
4	Wpływ na stan powietrza (pyły i substancje gazowe)	1	8
5	Wpływ na stan klimatu akustycznego	2	6
6	Wpływ na stan wód podziemnych i powierzchniowych	3	5
7	Wpływ na jakość ziemi (w tym gleby)	3	5
8	Zgodność ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania poszczególnych gmin	4	4
9	Zgodność z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku na terenie poszczególnych gmin	6	6
10	Zgodność z wieloletnim planem inwestycyjnym	6	6
11	Zgodność ze Program Rozwoju Powiatu Wąbrzeskiego	6	6
12	Akceptacja społeczna	5	7
13	Aspekty ekonomiczne	7	7
14	Zgodność z celami zawartymi w dokumentach strategicznych wyższego rzędu	4	8
Razem		54	91

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że różnica między wariantem utrzymania stanu obecnego a proponowanymi działaniami jest istotna i przemawia za realizacją działań zaproponowanych w POŚ.

6.2 Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W zakresie planowanych do realizacji działań nie przewiduje się stosowania rozwiązań niesprawdzonych i dotychczas niestosowanych w praktyce krajowej i zagranicznej. Z dokonanych analiz w niniejszej Prognozie wynika, że nie ma żadnych innych udokumentowanych przesłanek do stwierdzenia, że realizacja planowanych działań oraz ich eksploatacja może powodować nie dotrzymywanie standardów jakości środowiska oraz znaczący negatywny wpływ na obszary ochrony przyrody.

7 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Monitorowanie realizacji „Programu” umożliwia ocenę prawidłowości i efektywności działań oraz szybkie i elastyczne reagowanie na zmiany. Starosta powiatu wąbrzeskiego odpowiada za wdrożenie systemu opracowanego w „Programie”, jest zobowiązany także do opracowania oraz wdrożenia systemu monitoringu.

Wybrane wskaźniki monitoringu „Programu” obejmują:

- działania w zakresie jakości powietrza i ochrony klimatu,
- działania w zakresie zagrożenia hałasem,
- działania w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi,
- działania w zakresie gospodarowania wodami,
- działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,
- działania w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi,
- działania w zakresie ochrony gleb,
- działania w zakresie gospodarowania odpadami,
- działania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych,
- działania w zakresie wykorzystania energii odnawialnej,
- działania w zakresie zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców i edukacji ekologicznej,
- działania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przed poważnymi awariami.

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało na regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć / działań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, co 2 lata opracowywane będą raporty z realizacji programu, które powinny zawierać przede wszystkim informacje o wykonaniu założonych w programie zadań. Raporty z wykonania programu ochrony środowiska przedstawiane będą Radzie Powiatu. Najbardziej optymalne jest zestawienie ilościowe i jakościowe, ze względu na konieczność oceny stopnia realizacji zadania (a więc najbardziej przydatne są dane mierzalne). W raporcie powinno również znaleźć się podsumowanie z postępu wdrażania zadań zawartych w krótkoterminowym planie działania. Jeżeli zaistnieje taka konieczność należy dołączyć także opis koniecznych zmian w aktualnym programie wraz z ich skutkami – szczególnie finansowymi. Ponadto w raporcie tym mogą znaleźć się informacje na temat przewidywanych zmian w przyjętych założeniach podstawowych. Źródłem danych dla zaproponowanych wskaźników realizacji programu będą dane zbierane przede wszystkim w gminach.

Monitorowanie wskaźników polegać będzie na określeniu działań, których realizacja wypełniła wymagane w „Programie” działania, a także procent ich realizacji i wydane z tego tytułu środki finansowe. Całość tworzyć będzie zestawienie tabelaryczne.

7.1 *Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko*

Ze względu na położenie geograficzne powiatu wąbrzeskiego w województwie kujawsko - pomorskim, możliwe oddziaływania transgraniczne na środowisko możemy uznać za mało istotne. Oddziaływanie takie może wystąpić jedynie w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów w szczególności niebezpiecznych. Na każdy międzynarodowy obrót odpadami (przewóz, przywóz, wywóz) potrzebne jest zezwolenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz spełnienie szeregu innych wymagań prawnych.

8 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza została opracowana dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2024-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”, zwanego dalej „Programem”. Głównym celem prognozy jest określenie potencjalnych skutków dla środowiska, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zadań przewidywanych w „Programie”. Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji planu. Wskazuje na możliwe negatywne skutki i formułuje zalecenia dotyczące przeciwdziałania oraz minimalizacji. Ponadto w prognozie zawarta zostanie ocena stopnia i sposobu uwzględniania aspektów środowiskowych we wszystkich częściach „Programu”.

Projekt „Programu” obejmuje charakterystykę ogólną powiatu, stan środowiska, kierunki ochrony środowiska oraz harmonogram i finansowanie realizacji zadań, a także zarządzanie „Programem”.

Obecnie wykonywana prognoza dotyczy projektu dokumentu, który będzie podlegał procedurze dyskusji publicznej i wnioski z tej dyskusji, uwzględnione zostaną w końcowej wersji tego dokumentu. Również wnioski płynące z dyskusji nad prognozą na różnych forach powinny ubogacić jej wersję końcową.

Zawarty w „Programie” wykaz problemów dotyczących ochrony środowiska na terenie powiatu wąbrzeskiego przedstawia się następująco:

- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- nadal stosunkowo niewielkie wykorzystanie źródeł odnawialnych energii,
- spalanie odpadów i złego jakościowo węgla w piecach domowych,
- brak scentralizowanego systemu ogrzewania w skupiskach obiektów wymagających ogrzewania,
- niezadawalający stan dróg,
- hałas od źródeł komunikacyjnych,
- zanieczyszczenia wód, głównie pochodzenia rolniczego i komunalnego,
- niewystarczający stopień skanalizowania niektórych obszarów wiejskich,
- odprowadzanie bezpośrednio do gruntu wód opadowych i roztopowych,
- tendencja do utwardzania terenów,
- korzystanie ze zbiorników bezodpływowych,
- brak stałego monitoringu jakości gleb,
- oddziaływanie pojazdów samochodowych, rolnictwa, odpadów, materiałów budowlanych i maszyn budowlanych na gleby,
- niewystarczająca świadomość ekologiczna, lub niechęć do stosowania się do ustalonych zasad przyjętych w Gminach przez mieszkańców w kwestii selektywnej zbiórki odpadów oraz spalania odpadów,
- brak wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia niektórych rodzajów odpadów przewidzianych do recyklingu, na terenie niektórych Gmin,
- duże ilości wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia.

Analizując powyższe problemy pod kątem oddziaływań na obszary podlegające ochronie można stwierdzić, że wywiera ona negatywny wpływ na praktycznie wszystkie komponenty środowiska, np.:

- brak świadomości ekologicznej społeczeństwa może być bezpośrednią przyczyną zanieczyszczeń środowiska,
- spalanie odpadów przez społeczeństwo oraz brak realizacji zadań związanych z tzw. niską emisją może spowodować okresową emisję i oddziaływanie na obszary chronione,
- brak przeprowadzenia działań zmierzających do zmniejszenia emisji substancji i pyłów do powietrza może spowodować niekorzystne oddziaływanie na florę i faunę na obszarach chronionych,
- niezadawalający stan dróg wiąże się ze zwiększoną emisją substancji do powietrza oraz hałasem do środowiska, co może oddziaływać na florę i faunę na obszarach chronionych,
- brak sieci kanalizacyjnej wymusza konieczność transportowania nieczystości środkami komunikacji drogowej, co m.in. wpływa na zwiększenie emisji pyłów i substancji do powietrza oraz hałas do środowiska od pojazdów ciężarowych.

Realizacja założeń „Programu” ma na celu poprawę istniejącego stanu środowiska. Należy jednak pamiętać, że niektóre przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami mogą lokalnie oddziaływać na środowisko (np. składowisko odpadów). Inwestycje tego typu powodują także często szereg konfliktów społecznych, co często związane jest z brakiem zrozumienia specyfiki takich przedsięwzięć oraz odpowiedniej informacji skierowanej do społeczności.

Istotne jest z punktu widzenia długoterminowej poprawy jakości środowiska, aby w „Programie” uwzględnić promowanie budownictwa energooszczędnego, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych, pomp ciepła). W budownictwie mieszkaniowym istnieją duże możliwości oszczędności energii z wykorzystaniem źródeł odnawialnych i przyjęcie takiego kierunku działań w wojewódzkim programie ochrony środowiska dla podstawę do preferowania energooszczędnych rozwiązań w ramach systemów finansowania budownictwa.

Wdrożenie „Programu” nie stwarza zagrożenia konfliktami społecznymi. Nie stwarza także zagrożenia dla różnorodności biologicznej roślin i zwierząt. Wręcz przeciwnie, ogólnie poprawi to stan czystości w obrębie Gminy, co przyczyni się do poprawy warunków wegetacji roślin i warunków życia zwierząt. Oprócz spojrzenia całościowego należy jednak rozpatrzyć możliwość negatywnego oddziaływania poszczególnych, zaplanowanych działań na walory środowiskowe obszarów chronionych.

W przypadku planowanych inwestycji nie należy spodziewać się wpływu na zabytki. Jednakże na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, należy zwrócić uwagę, aby żadne z nich nie zostało zlokalizowane w pobliżu obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej.

W zakresie działań systemowych w ochronie środowiska duże znaczenie ma właściwe planowanie przestrzenne. W tym zakresie należy kłaść duży nacisk na odpowiednie przygotowanie planów miejscowych, z uwzględnieniem warunków ekofizjograficznych.

Ważne jest też odpowiednie wyprzedzenie czasowe w przygotowaniu planów, które nie powinny powstawać dopiero w momencie planowanego zamierzenia inwestycyjnego. Skutecznie zapobiegać zagrożeniom środowiska i eliminować lub ograniczać ewentualne konflikty przyrodnicze można poprzez odpowiednie planowanie przestrzenne, które pozwala na:

- wybór niekolizyjnych środowiskowo (lub o ograniczonej konfliktowości) lokalizacji przedsięwzięć,
- zagospodarowanie terenów przeznaczonych na inwestycje zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Spośród działań określonych w „Programie”, pod względem oddziaływań na walory przyrodniczo-krajobrazowe na uwagę zasługuje zadanie obejmujące budowy, przebudowy dróg powiatowych i innych inwestycji komunikacyjnych oraz pomoc finansowa gminom na działania w tym zakresie. W przypadku tego typu inwestycji należy wziąć pod uwagę głównie ich lokalizację. Działania należy realizować poza miejscami objętymi szczególną ochroną i w taki sposób, aby ich wpływ na krajobraz był jak najmniejszy.

Ustalenia „Programu” wpłyną niewątpliwie pozytywnie na realizację obowiązujących celów ochrony środowiska. Przyczynia się do zintensyfikowania działań mających zapewnić prawidłową gospodarkę w dziedzinie ochrony środowiska na terenie powiatu oraz udoskonalenia edukacji ekologicznej mieszkańców.

Ze względu na położenie geograficzne powiatu wąbrzeskiego w województwie kujawsko-pomorskim, w centralnej części kraju, możliwe oddziaływania transgraniczne na środowisko możemy uznać za mało istotne. Oddziaływanie takie może wystąpić jedynie w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów w szczególności niebezpiecznych. Na każdy międzynarodowy obrót odpadami (przewóz, przywóz, wywóz) potrzebne jest zezwolenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz spełnienie szeregu innych wymagań prawnych.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, co 2 lata opracowywane będą raporty z realizacji programu, które powinny zawierać przede wszystkim informacje o wykonaniu założonych w programie zadań. Raporty z wykonania programu ochrony środowiska przedstawiane będą Radzie Powiatu.

Spis tabel:

TABELA NR 4.1.2-1 KLASYFIKACJA W RAMACH OCENY JAKOŚCI POWIETRZA W STREFIE KUJAWSKO-POMORSKIEJ ZA ROK 2022, POD KĄTEM OCHRONY ZDROWIA LUDZI I OCHRONY ROŚLIN	14
TABELA NR 4.1.5-1 JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO	22
TABELA NR 4.1.5-2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA JCWPD NA OBSZARZE POWIATU WĄBRZESKIEGO	24
TABELA NR 4.1.5-31 JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO ..	24
TABELA NR 4.1.6-1 WYKAZ UJĘĆ WÓD NA TERENIE GMIN POWIATU WĄBRZESKIEGO	29
TABELA NR 4.1.6-2 ZUŻYCIE WODY NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO	30
TABELA NR 4.1.8-1 ILOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ODPADÓW KOMUNALNYCH ZEBRANYCH I ODEBRANYCH W LATACH 2020-2022 Z TERENU POWIATU WĄBRZESKIEGO	36
TABELA NR 4.1.8-2 OSIĄGNIĘTE POZIOMY ODZYSKU W LATACH 2020-2022	38
TABELA NR 4.1.8-3 ILOŚCIOWE ZESTAWIENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU WĄBRZESKIEGO (STAN NA 2020 R.)	41
TABELA NR 4.1.9-1 FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO	46
M. WĄBRZEŻNO	46
TABELA NR 4.1.9-1 WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO	51
TABELA NR 4.1.9-2 POWIERZCHNIA LASÓW NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO W LATACH 2017-2022	55
TABELA NR 4.1.9-3 TERENY ZIELENI W POWIECIE WĄBRZESKIM	55
TABELA NR 4.3-1 OBSZARY PROBLEMOWE NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO	60
TABELA NR 5.4-1 CELE ŚRODOWISKOWE DLA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH	70
TABELA NR 5.4-2 CELE ŚRODOWISKOWE DLA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	71
TABELA NR 5.5.1-1. ODDZIAŁYWANIE INWESTYCJI/DZIAŁAŃ NA JAKOŚĆ POWIETRZA.	72
TABELA NR 5.5.2-1. ODDZIAŁYWANIE INWESTYCJI/DZIAŁAŃ NA STAN KLIMATU AKUSTYCZNEGO ORAZ NA STAN ŚRODOWISKA W ZAKRESIE PROMIENIOWANIA.	75
TABELA NR 5.5.3-1. ODDZIAŁYWANIE INWESTYCJI/DZIAŁAŃ NA STAN ŚRODOWISKA GRUNTOWO - WODNEGO.	77
TABELA NR 5.5.1-1. ODDZIAŁYWANIE INWESTYCJI/DZIAŁAŃ NA WALORY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE....	79
TABELA NR 5.5.5-1. ODDZIAŁYWANIE INWESTYCJI/DZIAŁAŃ NA OBSZARY OCHRONY PRZYRODY	82
TABELA NR 5.5.5-2 ZAGROŻENIA CELÓW OCHRONNYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH, W TYM NATURA 2000 ..	85
TABELA NR 5.5.6-1. ODDZIAŁYWANIE INWESTYCJI/DZIAŁAŃ NA ZDROWIE CZŁOWIEKA.	86
TABELA NR 6.1-1. OCENA WARIANTÓW.	89

Spis rysunków:

RYСУNEK NR 4.1.1-1 GMINY POWIATU WĄBRZESKIEGO.....	13
RYСУNEK NR 4.1.5-1 JCWPD NR 39.....	23
RYСУNEK NR 4.1.5-2 JCWPD NR 38.....	23
RYСУNEK NR 4.1.5-3 POWIAT WĄBRZESKI WZGLĘDEM OBSZARÓW ZAGROŻENIA POWODZIĄ I TERENÓW NARAŻONYCH NA PODTOPIENIA.....	27
RYСУNEK NR 4.1.7-1 JAKOŚĆ GLEB W POWIATACH WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO	33
RYСУNEK NR 4.1.9-1 OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU STREFY KRAWĘDZIOWEJ DOLINY WISŁY NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO	48
RYСУNEK NR 4.1.9-2 OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU DOLINY DRWĘCY NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO.....	49
RYСУNEK NR 4.1.9-3 OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU TORFOWISKOWO-JEZIORNO-LEŚNY ZGNIŁKA- WIECZNO-WRONIE NA TERENIE POWIATU WĄBRZESKIEGO	50
RYСУNEK NR 0-4 NAJBLIŻSZE KORYTARZE EKOLOGICZNE ZLOKALIZOWANE W GRANICACH POWIATU WĄBRZESKIEGO.....	53

Analiza wpływu realizacji założeń Aktualizacji POŚ na środowisko

- A Wariant 0 - pozostawienie stanu obecnego, brak realizacji działań
B Wariant 1 - realizacja działań zaplanowanych w Programie ochrony środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2021-2023 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2027

Rozpatrywane czynniki	Analiza wpływu inwestycji na poszczególne elementy środowiska [v]:	Srodowisko biologiczne (flora i fauna) Natura 2000	Wody powierzchniowe	Grunty i wody gruntowe	Powietrze atmosferyczne	Klimat akustyczny	Pole elektro-magnetyczne	Naturalna rzeźba terenu	Zagrożenie erozją	Udział powierzchni biologicznie czynnej	Harmonia krajobrazu	Fragmentacja siedlisk, izolacja populacji	Korytarze ekologiczne	Wpływ na zdrowie ludzi	Wpływ na jakość życia mieszkańców (w tym odory)	Zatrudnienie	Rozwój regionu	Ekonomia przedsiębiorców	Wpływ na zabytki	Wpływ na dostępność złóż i kopalin
A	zasieg oddziaływań: 1 - miejscowo, 2 - gmina, 3 - powiat, 4 - województwo, 5 - region, 6 - kraj, 10 - transgraniczne	3		5		5		3		3		3		3		3		3		3
B		3	3	5		5		4		3		3		3		3		3		3
A	czas trwania: 2 - chwilowe, 4 - krótkotrwałe, 6 - okresowe, 8 - długotrwałe, 10 - stale (wieczne)	8		8		8		8		8		6		8		6		8		2
B		2	5	6		6		6		8		8		2		8		8		8
A	skutki: 2 - izolowane, 3 - interaktywne, 4 - skumulowane	2		2		2		3		4		4		3		4		3		2
B		3	2,5	3		3		3		4		4		3		3		4		2
A	prawdopodobieństwo wystąpienia: 1 - niemożliwe, 2 - mało prawdopodobne, 3 - prawdopodobne, 4 - wysoce prawdopodobne, 5 - oczywiste	3		3		3		4		2		3		4		3		3		1
B		2	3	3		3		4		2		3		3		3		3		1
A	odwracalność: 2 - tak 5 - nie	2		2		2		2		2		5		2		2		2		2
B		2	2	2		2		2		2		5		2		2		2		2
A	powiązanie z różnymi grupami społecznymi: 1 - nie, 2 - możliwe, 3 - tak,	2		2		2		3		3		1		3		1		2		1
B		2	2	2		2		3		2		2		2		2		1		1
A	charakter nadzwyczajnych zagrożeń środowiska: 1 - nie, 5 - tak	1		1		1		1		1		1		1		1		1		1
B		1	1	1		1		1		1		1		1		1		1		1
A	Zakres przestrzenno-czasowy 5 - bezpośrednie 2 - pośrednie	2		5		5		5		2		5		2		5		5		2
B		2	2	4		4		5		2		2		2		5		5		2
A	możliwość wystąpienia konfliktów społecznych: 1 - nie, 2 - prawdopodobnie nie, 5 - tak	2		2		2		2		2		2		2		2		2		2
B		1	2	2		2		1		1		2		2		1		1		1
A	charakter oddziaływań: 1 - pozytywne 5 - negatywne	5		5		5		5		1		1		5		5		1		1
B		1	3	3		3		3		1		1		1		3		1		1

Analiza wpływu inwestycji na poszczególne elementy środowiska [v]:	Środowisko biologiczne (flora i fauna) Natura 2000			Wody powierzchniowe		Grunty i wody gruntowe		Powietrze atmosferyczne		Klimat akustyczny		Pole elektro-magnetyczne		Naturalna rzeźba terenu		Zagrożenie erozją			Udział powierzchni biologicznie czynnej		Harmonia krajobrazu		Fragmentacja siedlisk, izolacja populacji		Korytarze ekologiczne		Wpływ na zdrowie ludzi		Wpływ na jakość życia mieszkańców (w tym odory)			Zatrudnienie		Rozwój regionu		Ekonomia przedsiębiorców		Wpływ na zabytki		Wpływ na dostępność złóż i kopalin		Suma w wierszu																																	
	8			7		8		9		8		2		6		2		4		5		5		6		8		9		2		4		3		2		3																																					
Wpływy wynikające z realizacji inwestycji [a]:	Na obszarach chronionych			W odległości do 5 km		W odległości powyżej 5 km		Wpływ negatywny		Wpływ neutralny		Wpływ negatywny		Wpływ neutralny		Wpływ negatywny		Wpływ neutralny		Zmienia znacznie		Zmienia nieznacznie		Powoduje wzrost			Wpływa neutralnie			Zmniejsza zagrożenie			Znaczenie zmniejsza		Nieznacznie zmniejsza		Zaburza		Nie zaburza		Powoduje		Nie powoduje		Przecina		Nie przecina		Negatywny		Pozytywny		Negatywny		Neutralny		Pozytywny		Wpływ korzystny		Wpływ neutralny		Wpływ korzystny		Wpływ neutralny		Istnieje		Nie istnieje		Istnieje		Nie istnieje		
	3	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	3	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	3	2	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1																															
	3	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	3	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	3	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1																																
zasieg oddziaływań: 1 - miejscowo, 2 - gmina, 3 - powiat, 4 - województwo, 5 - region, 6 - kraj, 10 - transgraniczne	3			1		1		1		1		1		1		2		1		1		2		1		1		1		2		2		1		1		1		1		1		425																															
	3			5		5		4		3		3		3		3		3		3		3		3		3		3		3		3		3		3		3		3		3																																	
czas trwania: 2 - chwilowe, 4 - krótkotrwałe, 6 - okresowe, 8 - długotrwałe, 10 - stałe (wieczne)	5			6		6		6		6		8		8		8		8		8		8		7		7		5		5		7		8		8		5		5		5		818																															
	120			42		48		54		48		16		48		32		32		40		70		42		40		45		28		64		24		10		15		15																																			
skutki: 2 - izolowane, 3 - interaktywne, 4 - skumulowane	3			3		3		3		3		4		4		4		4		2		4		4		3		3		4		4		4		2		2		2		2		402																															
	60			18		20		27		24		8		24		16		16		10		40		24		24		27		16		28		11		4		6		6																																			
prawdopodobieństwo wystąpienia: 1 - niemożliwe, 2 - mało prawdopodobne, 3 - prawdopodobne, 4 - wysoce prawdopodobne, 5 - oczywiste	3			3		3		4		4		2		2		2		3		3		3		3		3		3		3		3		3		1		2		2		2		48																															
	60			18		20		32		28		4		12		8		10		13		30		18		24		27		10		20		8		2		5		5																																			
odwracalność: 2 - tak 5 - nie	2			2		2		2		2		2		2		2		2		2		5		5		2		2		2		2		2		2		2		2		2		308																															
	48			14		16		18		16		4		12		8		8		10		50		30		16		18		8		16		6		4		6		6																																			
powiązanie z różnymi grupami społecznymi: 1 - nie, 2 - możliwe, 3 - tak,	2			2		2		3		3		1		1		1		2		2		2		1		3		3		1		2		2		1		1		1		1		240																															
	48			14		16		27		20		2		6		4		6		8		15		6		20		23		4		12		5		2		3		3																																			
charakter nadzwyczajnych zagrożeń środowiska: 1 - nie, 5 - tak	1			1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		130																															
	24			7		8		9		8		2		6		4		4		5		10		6		8		9		4		8		3		2		3		3																																			
Zakres przestrzenno-czasowy 5 - bezpośrednie 2 - pośrednie	2			4		4		5		4		2		2		2		2		2		4		4		4		5		2		5		5		2		2		2		2		418																															
	48			25		28		45		28		4		12		8		8		10		35		21		28		45		8		40		15		4		6		6																																			
możliwość wystąpienia konfliktów społecznych: 1 - nie, 2 - prawdopodobnie nie, 5 - tak	2			2		2		2		2		2		1		1		2		2		2		1		2		1		1		1		1		1		1		1		1		175																															
	36			11		12		14		12		3		6		4		6		10		15		6		12		9		4		8		3		2		3		3																																			
charakter oddziaływań: 1 - pozytywne, 5 - negatywne	3			3		3		3		3		1		1		1		1		1		1		1		3		3		1		1		1		1		1		1		1		276																															
	72			21		24		27		24		2		6		4		4		5		10		6		24		27		4		8		3		2		3		3																																			
OSTATECZNA SUMA [v]																														3238																																													